

Projekt

Projekt uchwały nie budzi wątpliwości pod względem
z dnia 9 czerwca 2016 r. Zatwierdzony przez formalnie-prawnym

DRUK NR 2

Radca Prawny

[Signature]
Elżbieta Mikrów-Pa!

**UCHWAŁA NR XXIV/ 16
RADY MIEJSKIEJ W OZIMKU**

z dnia 27 czerwca 2016 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2016-2022

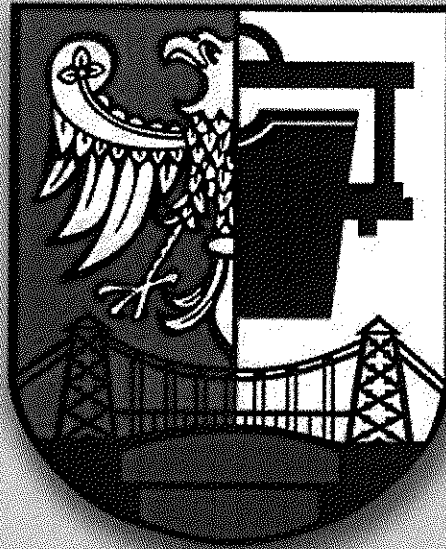
Na podstawie art.18 ust.2 pkt. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016r.,poz.446) Rada Miejska w Ozimku uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Strategię Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2016 – 2022 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ozimka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr XXIV/ /16
Rady Miejskiej w Ozimku
z dnia 27 czerwca 2016 r.

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2016-2022

WSTĘP

Poprzednia Strategia Rozwoju Gminy Ozimek obowiązywała w latach 2003-2015. Nie została przeprowadzona ewaluacja tamtego dokumentu. Rozwiązania zaproponowane w niniejszym dokumencie zostały zaplanowane na okres sześciu lat – spójnych z budżetem unijnym. Takie ujęcie daje możliwość skupienia unijnych środków programowych na konkretne działania i pozwoli na rzetelne opracowanie ewaluacji strategii. Ustalenie konkretnych ram czasowych wyznaczy dla założonych celów ostateczne daty. Poprzednia strategia została opracowana w 2003 r. W trakcie jej obowiązywania Polska weszła w struktury Unii Europejskiej, zaczął obowiązywać układ z Schengen, coraz więcej europejskich rynków pracy stawało się dostępnych dla obywateli Polski, wdrożono nowe przepisy dotyczące ochrony środowiska. Zmiany, jakie zaszły w państwie, wpłynęły również na rozwój gminy Ozimek – najpoważniejszym wydarzeniem była likwidacja Huty Małapanew, która w 2004 r. obchodziłaby 250 lat istnienia; jednocześnie powstał „Jurapark. Park Nauki i Rozrywki” w Krasiejowie, rozwinęły się usługi turystyczne, zwłaszcza te związane z wykorzystaniem rzeki Mała Panew do organizacji spływów kajakowych, powstała Lokalna Grupa Działania „Kraina Dinozaurów”.

W niniejszym dokumencie nie ograniczamy się jedynie do wskazania celów rozwojowych, ale także proponujemy konkretne rozwiązania, które mają charakter założeń projektowych. Wskazujemy również na partnerów działań oraz źródła finansowania przedsięwzięć. Początkiem i podstawą wszystkich celów projektowych jest zbudowanie określonego wizerunku gminy Ozimek. Obecnie obszar ten kojarzy się jednoznacznie z marką budowaną przez dziesiątki lat przez Huty Małapanew oraz – na przeciwległym biegunie – z największym w Europie parkiem tematycznym.

W pracy nad opracowaniem strategii zastosowaliśmy metodykę analizy zebranych danych (pierwotnych oraz wtórnych) oraz informacji niezbędnych do opracowania raportu o stanie gminy Ozimek. Sięgnęliśmy po informacje Głównego Urzędu Statystycznego, wyniki raportów i analiz regionalnych, opracowań programowych gminy, sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej, strategię branżowe. Przeprowadziliśmy także badania ankietowe, które pozwoliły na zebranie opinii mieszkańców gminy. Pozyskane dane zostały poddane analizie SWOT, która – w połączeniu z raportem o stanie gminy – stała się podstawą do zidentyfikowania obszarów problemowych oraz opracowania części strategicznej, czyli wskazania rozwiązań, które powinny w pozytywny sposób wpłynąć na ograniczenie tych problemów. Strategia dotyczy przedziału czasowego sześciu lat, zgodnych z okresem programowania w Unii Europejskiej. W tym czasie realizatorzy strategii, wszystkie podmioty zaangażowane w zaproponowane działania powinny wykorzystać potencjał funduszy unijnych. Dokument dzieli się na pięć głównych działów: część raportową, analizę SWOT, część strategiczną, monitoring i ewaluację oraz część poświęconą informacji – w tym informacji o funduszach zewnętrznych - i promocji.

Istotnym zapisem w dokumencie jest określenie wizji rozwoju gminy, która powinna w równym stopniu odnosić się do aspektów: gospodarczych, społecznych, technicznych i kulturowych. Zbliżenie się do wizji, czyli idealnego celu - długofalowej koncepcji rozwoju, która nie ogranicza się do dat wyznaczonych kadencyjnością - jest możliwe dzięki osiągnięciu celów strategicznych wiążących się z wizją rozwoju gminy, a te z kolei z realizacją celów operacyjnych, czyli konkretnych działań. Jak już wspomnieliśmy, realizacja działań zaproponowanych w strategii wymaga udziału wielu podmiotów – nie jest to dokument, który stanowi program działań tylko samorządu lokalnego. Uczestnicy życia społecznego, to prócz administracji publicznej (w tym jednostki organizacyjne gminy) organizacje społeczne, przedsiębiorcy, a także każdy z mieszkańców. Część z działań jest wprost przypisana do innych niż samorząd realizatorów strategii - np. otwarte konkursy ofert są adresowane tylko i wyłącznie do podmiotów wyznaczonych Ustawą o działalności

pożytku publicznego i o wolontariacie, a remonty obiektów sakralnych – do parafii.

Metodykę prac wyznaczały etapy:

1. Studiowanie literatury, raportów, opracowań, katalogów, aktów prawnych, w celu sporządzenia raportu o stanie gminy Ozimek.
2. Przeprowadzenie badań terenowych.
3. Przeprowadzenie warsztatów.
4. Opracowanie analizy SWOT w odniesieniu do pozyskanych danych.
5. Określenie obszarów problemowych.
6. Opracowanie części analitycznej dokumentu i poddanie wersji konsultacjom społecznym na stronie www.ozimek.pl.

Prace nad opracowaniem analizy zasobów były zgodne z zasadami:

- wielopodmiotowości, tj. współzależność procesów zarządzania od decyzji i działań wielu podmiotów na jej terenie i w otoczeniu: dzięki uczestnictwu w badaniach szerokiej reprezentacji społecznej oraz w warsztatach – przedstawicieli samorządu, organizacji społecznych, placówek oświatowych, instytucji kultury, ośrodka pomocy społecznej.
- otwartości i jawności – przez upublicznienie opracowania na stronie internetowej w celu poddania zapisów dokumentu konsultacjom.

Analizę warunkują:

- diagnozowanie kluczowych problemów - aktualnych i przewidywanych przyszłych,
- działania ukierunkowane na konsekwentną realizację wyznaczonych celów.

Zaproponowane rozwiązania – które są odpowiedzią tylko na wskazane obszary problemowe - zostały dostosowane do możliwości finansowych budżetu gminy Ozimek, potencjału społecznego oraz doświadczenie jednostek organizacyjnych.

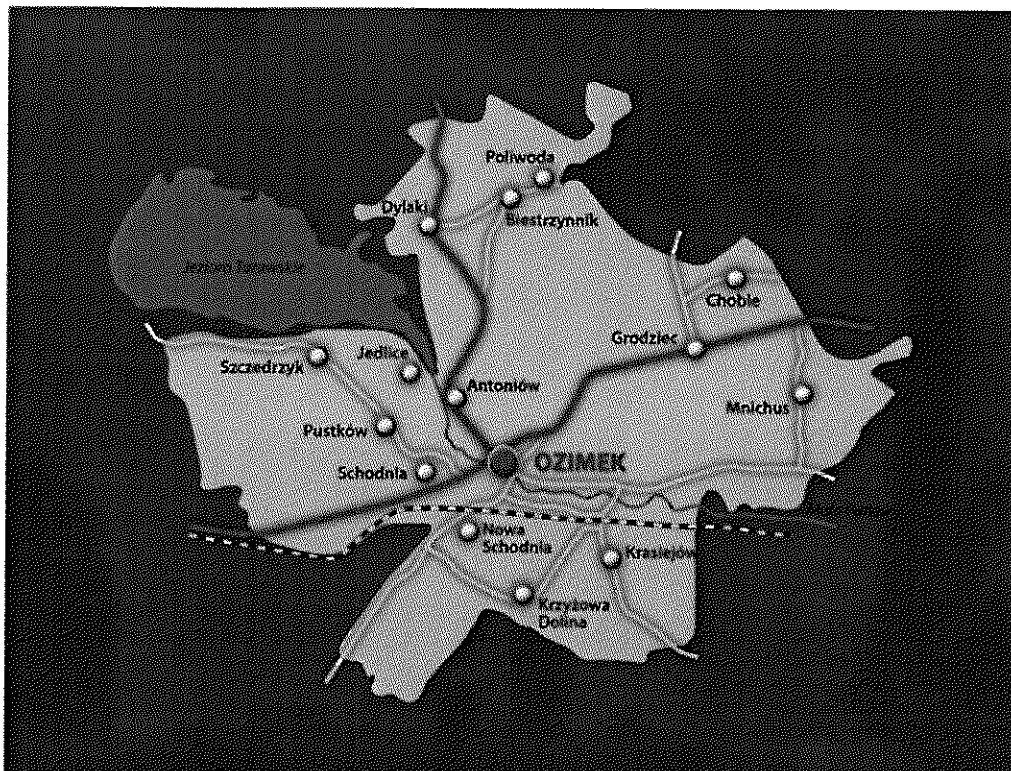
Nie wskazywaliśmy zadań, które nie mają wpływu na ograniczenie występujących na obszarze gminy problemów, a które wynikają z bieżącej pracy administracji samorządowej.

ROZDZIAŁ I:

RAPORT

O STANIE GMINY OZIMEK

I: POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I KOMUNIKACYJNE

Rys. nr 1: Mapa gminy Ozimek – źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek

I.1 POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE

Gminę Ozimek (pow. opolski, woj. opolskie), położoną na powierzchni 12567 ha (126 km²), tworzy 14 miejscowości, wliczając miasto Ozimek, które jest stolicą gminy. Powierzchnia miasta to 325 ha (3 km²). Wsie położone w granicach administracyjnych gminy: Antoniów, Biestrzynnik, Chobie, Dylaki, Grodziec, Jedlice, Krasiejów, Krzyżowa Dolina, Mnichus, Pustków, Nowa Schodnia, Schodnia i Szczedrzyk. Powierzchnia gminy stanowi 1,33 % ogólnej powierzchni województwa (9 412 km²).

Rys. nr 2: Mapa – Powiat opolski i miasto Opole; źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek

Gmina Ozimek graniczy z gminami: Chrzastowice, Dobrodzień, Izbicko, Kolonowskie, Strzelce Opolskie, Turawa, Zębowice. Z gminami powiatu opolskiego: Chrzastowice i Turawa Ozimek jest związany nie tylko administracyjną przynależnością do powiatu (siedziba Starostwa Powiatowego jest w Opolu), ale także wspólnymi potrzebami oraz projektami związanymi z inwestycyjnymi komunalnymi, a także przynależnością do Aglomeracji Opolskiej (ZIT), którą poza wspomnianymi gminami tworzą: miasto Opole (stanowiące rdzeń aglomeracji), Dobrzeń Wielki, Dąbrowa, Gogolin, Izbicko, Komprachcice, Krapkowice, Lewin Brzeski, Łubniany, Murów, Niemodlin, Popielów, Prószków, Strzeleczyki, Tamów Opolski, Tułowice, Walce i Zdieszowice. Dzięki uczestniczeniu w tym stowarzyszeniu następuje naturalne przenikanie się pomysłów, usług, innowacji. Realizowane są wspólne cele w ramach lokalnej strategii rozwoju LGD „Kraina Dinozaurów”, do którego to obszaru należą prócz Ozimka gminy: Chrzastowice, Dobrodzień, Kolonowskie, Turawa i Zębowice. Ozimek należy także do grupy gmin tworzących Rybacką Lokalną Grupę Rybacką „Opolszczyzna” (w latach 2007-2013 – Lokalna Grupa Rybacka „Opolszczyzna”).

1.2 POŁOŻENIE KOMUNIKACYJNE

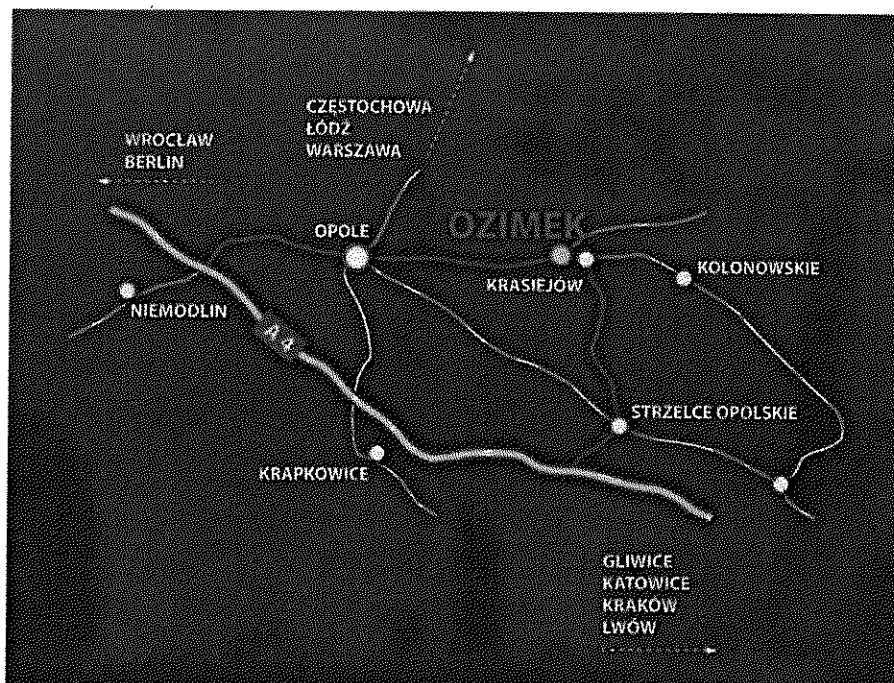
Układ drogowy gminy Ozimek tworzy sieć dróg w układzie funkcjonalnym podzielonym na następujące kategorie: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i drogi gminne.

Do sieci podstawowej zaliczono następujące drogi:

- droga krajowa Nr 46 prowadzona ulicami Warszawska (Schodnia) – Częstochowska (Grodziec),
- droga wojewódzka Nr 463 prowadzona od granicy z gm. Turawa przez Dylaki (ul. Ozimska), Antoniów (ul. Powstańców Śląskich), Ozimek (ul. Powstańców Śląskich, ul. Wyzwolenia), Krasiejów (ul. Zamoście) do granicy z gminą Kolonowskie,
- drogi powiatowe prowadzone ulicami:
 - Ozimek – Kotórz Mały (1706 O): Powstańców Śl. (Schodnia), Ozimska (Pustków), Ozimska i Opolska (Szczedrzyk) – 8,26 km,
 - Ozimek – Przywory (1712 O): ul. Kolejowa i Daniecka (Ozimek, Nowa Schodnia) – 5,833 km,
 - Krasiejów – Krzyżowa Dolina – Krośnica (1713 O): ul. Szkolna (Krasiejów), ul. Powstańców Śl. (Krzyżowa Dol.) – 3,39 km,
 - DW 463 – Biestrzynnik – Dylaki (1732 O): ul. Ozimska i Cmentarna (Biestrzynnik), ul. Cmentarna (Dylaki) – 3,99 km,
 - Grodziec – Zębowice (1738 O): ul. Tartaczna (Grodziec), ul. Wiejska i Kuziory (Chobie) – 2,27 km,
 - DW 463 – Mnichus – DK 46 (1739 O): ul. Leśna – 3,72 km,
 - Antoniów – Szczedrzyk (1740 O): ul. Jedlicka (Antoniów), ul. Feniks (Jedlice) – 3,1 km,
 - Ozimek – Krasiejów (1742 O): ul. Brzeziny w Ozimku i Krasiejowie – 2,534 km,
 - DK 46 – Krzyżowa Dolina (1744 O): ul. Opolska – 4,32 km,
 - Zębowice – Chobie – DK 46 (1758 O): przez Chobie – 1,27 km,
 - Grodziec – Chobie (1762 O): ul. Wiejska w Chobiu – 2,43 km,
 - Ozimek (1771 O) ul. Opolska i Częstochowska – 1,968 km,
 - Strzelce Opolskie – Krasiejów (1807 O): ul. Spóracka (Krasiejów) – 4,61 km
 - Kadłub – Spórok (1816 O) – 1,70 km.

Łączna długość sieci dróg publicznych na terenie Gminy Ozimek wynosi 216,583 km, z czego:

- droga krajowa – 16,2 km,
- droga wojewódzka – 17,6 km,
- drogi powiatowe – 49,4 km,
- drogi gminne – 133,383 km (spis dróg gminnych stanowi załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu)

Rys. nr 3: Układ dróg gminy Ozimek – źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek; na czerwono zaznaczone drogi krajowa (Ozimek – Grodziec) i wojewódzka, na żółto drogi powiatowe

Na terenie województwa opolskiego wyróżnia się komunikacyjne układy pasmowe¹, z głównym pasmem: III paneuropejskim korytarzem transportowym (gminy nadodrzańskie wraz z Opolem oraz Izbicko) oraz:

- korytarz północ – południe, łączący środkową Polskę z Bramą Morawską wzdłuż DK 45 – gminy Łubniane, Turawa, Opole, Dąbrowa,
- korytarz staropolski, łączący obszary kilku Aglomeracji Polski środkowej i wschodniej – częstochowską, kielecką, lubelską z Opolem wzdłuż DK 46 i linii kolejowej Opole – Fosowskie (Częstochowa), przebiegający przez gminy Ozimek, Niemodlin i Chrząstowice.

Ozimek, będący elementem Aglomeracji **Opolskiej**, tworzy „układ węzłowy, położony na przecięciu licznych pasm (korytarzy) zintensyfikowanego zagospodarowania, ze zdecydowaną dominacją pasma III korytarza paneuropejskiego”.²

Układ komunikacyjny gminy tworzą także:

Trasy rowerowe

Na terenie gminy Ozimek istnieje osiem tras rowerowych o łącznej długości 70,5 km. Najdłuższa z nich (nr 19), oznaczona kolorem zielonym, jest wytyczona od granicy gminy Kolonowskie i obejmuje m.in. Pawilon Paleontologiczny w Krasiejowie, miasto Ozimek oraz sołectwa Antoniów, Jedlice i Szczedrzyk. Rower jest popularnym środkiem komunikacji, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Jest też chętnie wykorzystywany przez odwiedzających i turystów, jako forma rekreacji.

Kolej

Przez południową część gminy prowadzi trasa Opole – Zawadzkie (Przewozy Regionalne); pociągi zatrzymują się na stacjach: Ozimek i Krasiejów.

¹ Strategia Rozwoju Aglomeracji Opolskiej

² Ibidem, str. ...

Odległości drogowe

Stolica gminy – miasto Ozimek – położona jest w odległości:

- od Opola (stolica województwa, władz powiatu; regionalny ośrodek edukacyjny, akademicki, instytucjonalny oraz usługowo-handlowy, rynek pracy) – 22 km
- od Częstochowy (stolica powiatu częstochowskiego, dawne miasto wojewódzkie, regionalny ośrodek edukacyjny, akademicki, instytucjonalny oraz usługowo-handlowy, rynek pracy) – 73 km
- od Katowic (stolica województwa śląskiego, ważny regionalny ośrodek edukacyjny, akademicki, instytucjonalny oraz usługowo-handlowy, rynek pracy) – 94 km, do lotniska Pyrzowice – 90 km
- od Warszawy (stolica kraju, najważniejszy ośrodek edukacyjny, akademicki, instytucjonalny oraz usługowo-handlowy, rynek pracy) – 291 km
- od Strzelec Opolskich (stolica powiatu strzeleckiego, a zarazem lokalny ośrodek administracyjny, edukacyjny i gospodarczy, rynek pracy) – 24 km
- od Kolonowskiego (stolica sąsiedniej gminy, ważny węzeł kolejowy) – 14 km
- od Kędzierzyna-Koźła (stolica powiatu strzeleckiego, a zarazem lokalny ośrodek administracyjny, edukacyjny, akademicki – w planie jest otwarcie wydziału Politechniki Opolskiej, gospodarczy, rynek pracy, w tym związany z gospodarczym wykorzystaniem rzeki Odry – w planie jest budowa portu i terminal przeladunkowy) – 47 km
- od zjazdu na A4 (autostrada) w Olszowej – 34,5 km

Podsumowanie rozdziału:

Gmina Ozimek, a zwłaszcza miasto położone jest w dogodnym i sprzyjającym rozwojowi gospodarczemu i rozwojowi mieszkalnictwa układzie komunikacyjnym. Układ dróg oraz przynależenie do tzw. korytarza staropolskiego, łączącego obszar gminy z województwem śląskim (a zwłaszcza z powiatem lublinieckim i częstochowskim) ma dla mieszkańców gminy znaczenie związane z dostępnością rynku pracy, oferty edukacyjnej (szkoły wyższe) i spędzania wolnego czasu. Bliskość Opola – stolicy województwa – również zapewnia dostęp do ww. usług, ale też oferty handlowej i obsługi administracyjnej. Ozimek – położony w centrum regionu – dzięki układowi komunikacyjnemu (drogi oraz węzeł kolejowy w Kolonowskim) może budować relacje społeczne oraz gospodarcze z dużymi ośrodkami miejskimi (poza Opolem): Kędzierzynom-Koźle oraz Strzelcami Opolskimi. Takie położenie daje też szansę gminie, a zwłaszcza miastu, na stworzenie alternatywnego dla Opola miejsca zamieszkania osób pracujących w stolicy województwa. Szczególnie dla osób pracujących w północnej części miasta dojazd z Ozimka w godzinach szczytu może być krótszy, niż z jego części południowej. Natomiast koszt mieszkań – przy porównywalnym metrażu – jest dużo niższy niż w Opolu.

Bliskość gmin, które rozwijają się turystycznie, bądź planują taki rozwój, wykorzystując zasoby naturalne: Turawa, Kolonowskie, Zębowice są szansą dla gminy, w przypadku podjęcia działań zmierzających do wybrania podobnych kierunków rozwoju. Przynależenie do instytucji (AO) i organizacji społecznych (RLGD „Opolszczyzna” oraz LGD „Kraina Dinozaurów”) daje samorządowi Ozimka oraz społeczeństwu gminy możliwość korzystania ze środków unijnych oraz realizowania inwestycji wspólnych, partnerskich. Trasy rowerowe – ze względu na wykorzystywanie roweru nie tylko dla celów turystycznych, ale również jako pojazdu, umożliwiającego przemieszczenia się po terenie gminy – mają dla mieszkańców, odwiedzających i turystów szczególne znaczenie. Na terenie brakuje jednak dróg rowerowych, pozwalających rowerzystom, zwłaszcza tym z małymi dziećmi, poruszać się bezpiecznie.

Słabością tego, wydawałoby się niezwykle dogodnego, układu komunikacyjnego oraz położenia

administracyjnego jest zagrożenie opuszczaniem obszaru gminy na korzyść większych ośrodków miejskich (Opole, Częstochowa, Warszawa) przez mieszkańców, zwłaszcza młodych. Łatwość w przemieszczaniu się, a także bardziej interesująca oferta edukacyjna (już na poziomie szkół ponadgimnazjalnych), w tym istnienie uczelni wyższych i ich oddziałów tylko ww. miastach, wpływa na podejmowanie tam pierwszych prac, budowanie społecznych i prywatnych relacji poza gminą Ozimek, a wreszcie podejmowanie decyzji o zamieszkaniu w tych ośrodkach. Rozpoznawalnym punktem na mapie gminy (choć nie zawsze kojarzonym z gminą Ozimek) jest Krasiejów i funkcjonujący tam z powodzeniem Park Rozrywki i Rodziny Jurapark Krasiejów, który rocznie odwiedza 160 000 osób.

II. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE I GEOGRAFICZNE

Obszar gminy Ozimek zaliczana jest do makroregionu Nizina Śląska (318.5) i mezoregionu Równina Opolska (318.57). W ujęciu geograficznym tereny gminy leżą na obszarach Niziny oraz Wyżyny Śląskiej. Rzeźba terenu kształtuje się w przedziale wysokości 180-210 m n.p.m. Najwyżej położonym punktem jest fragment miejscowości Mnichus, natomiast najniższym obszarem jest odcinek znajdujący się w sołectwie Schodnia Nowa. Obszar gminy, o powierzchni całkowitej 12567 ha, podzielony jest na 14 miejscowości. Gmina Ozimek od południa graniczy z gminą Izbicko oraz Strzelce Opolskie, od północy z gminami Zębowice i Turawa, od zachodu z gminą Chrząstowice, natomiast od wschodu z gminami Dobrodzień i Kolonowskie.

	Gmina Ozimek	Obszar miejski	Obszar wiejski
Powierzchnia ogółem	12 567	325	12 242
Powierzchnia ludności	12 500	314	12 186
Gruntły orne	2 257	52	2 205
Lasy	26	4	22
Wody powierzchniowe	1 521	46	1 475
Tereny zielone trwałe	54	1	53
Gruntły orne zabudowane	155	5	150
Gruntły pod uprawami	56	0	56
Gruntły pod uprawami	69	5	64
Lasy	7 486	10	7 476
Gruntły zielonkowe i zakrzewione	14	0	14
Gruntły pod wodami powierzchniowymi	67	11	56
Tereny mieszkaniowe	222	61	161
Tereny przemysłowe	108	58	50
Gruntły zabudowane	28	5	23
Tereny rekreacji i wypoczynku	17	8	9
Lasy	312	26	286
Tereny komunikacyjne kolejowe	31	6	25
Lasy	4	0	4
Tereny zielonkowe	2	0	2
Lasy	61	0	61
Gruntły orne	14	0	14

Tabela nr 1, struktura gruntów leśnych, pod wodami oraz użytków i nieużytków gminy Ozimek, źródło: Bank Danych Lokalnych, 31.12.2015

Gmina Ozimek jest objęta ośmioma planami zagospodarowania przestrzennego (miejscowości: Ozimek, Antoniów, Dylaki, Biestrzynnik, Szczedrzyk, Pustków, Nowa Schodnia, Jedlice), jeden plan – dla Grodzca - jest w trakcie zmiany. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze w gminie Ozimek wynosi w sumie 1085 ha, a leśnych na cele nieleśne - 65 ha. Część gminy Ozimek zajmują Lasy Stobrawsko-Turawskie, będące Obszarem Chronionego Krajobrazu o łącznej powierzchni 7486 ha, stanowiącej ponad 59% powierzchni całej gminy. Obszar ten stanowi pozostałości Puszczy Śląskiej i podlega łącznie trzem jednostkom organizacyjnym (nadleśnictwo: Opole, Strzelce Opolskie oraz Turawa). Lasy Stobrawsko-Turawskie charakteryzują się dominacją boru sosnowego oraz wysokim zróżnicowaniem siedlisk, z których największy odsetek stanowi bór świeży oraz świeży mieszany. Występowanie licznych cieków, terenów zabagnionych oraz podmokłych sprzyja utrzymywaniu się różnorodności biologicznej. Do najciekawszych przedstawicieli świata roślin należy przede wszystkim rosiczka okrągłolistna oraz pływacz drobny. Faunę, oprócz borsuków oraz bobrów europejskich, reprezentują m.in. gniewosze plamiste, bociany czarne, żurawie oraz liczni przedstawiciele zwierzyny łownej.

Siec rzeczną w gminie Ozimek stanowi rzeka Mała Panew wraz z jej z prawobrzeżnymi dopływami – Libawą, Myśliną i Rosą oraz jednym lewobrzeżnym – rzeką Jemielnicą. Mała Panew, stanowiąca prawy dopływ Odry, rozpoczyna swój bieg na terenie gminy przy jej wschodniej granicy i obejmując oczyszczalnię ścieków w Antonowie, kieruje się w stronę Jeziora Turawskiego. Przepływająca przez Biestrzynnik i Dylaki rzeka Libawa, podobnie jak Mała Panew, uchodzi do zbiornika turawskiego. Rzeka Rosa, położona przede wszystkim na terenach zalesionych, wraz ze swoimi dwoma dopływami (Chobianką i Białką) przebiegają przez środkową część gminy Ozimek. Większa część rzeki Jemielnicy położona jest przy południowej granicy gminy współtworząc ze swoim dopływem (Cienką), płytki obszar ze stale występującą wodą gruntową. Całkowita powierzchnia pod wodami powierzchniowymi płynącymi wynosi 67 ha. Na terenie gminy Ozimek występują także liczne stawy, należące przede wszystkim do hodowców prywatnych, o łącznej powierzchni 56 ha. Popularne wśród wędkarzy oraz turystów są akwenu wodne w Biestrzynniku.

Na obszarze gminy Ozimek znajdują się trzy Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP). Osadzony w wapieniu muszlowym GZWP nr 333 „Opole – Zawadzkie”, jest największym zbiornikiem podziemnym w województwie opolskim oraz jednym z najzasobniejszych w Polsce rezerwarów triasowych. Charakterystyczna słaba odporność na zanieczyszczenia środowiska, wynikająca z nierównomiernego występowania osadów w jego południowej części, wymusiła określenie zbiornika nr 333 jako obszaru najwyższej ochrony (ONO). Częściowo położony na terenie gminy Ozimek zbiornik nr 334 „Dolina kopalna rzeki Mała Panew”, usadowiony w utworach czwartorzędowych, wspólnie z GZWP nr 333 stanowią źródło wody pitnej dla blisko 33% mieszkańców województwa opolskiego. Rezerwar nr 335 „Krapkowice – Strzelce Opolskie”, zajmujący łącznie 2050 km², położony jest w osadach środkowego i dolnego plejstocenu i stanowi źródło wody dla mieszkańców Antoniowa oraz miasta Ozimek.

Lasy Stobrawsko-Turawskie, ze względu na duże zróżnicowanie ekosystemów, zostały objęte ochroną prawną w postaci określenia tego terenu, jako Obszaru Chronionego Krajobrazu. Całkowita powierzchnia pełniąca funkcję korytarza ekologicznego obszaru wynosi 118 367 ha, część tego obszaru, jak podaliśmy wyżej, jest położona w granicach administracyjnych gminy. Istotnym aspektem jest gospodarowanie tym obszarem w sposób nienaruszający stopnia bioróżnorodności oraz właściwe jego wykorzystanie w celu promocji wartości związanych z ekologicznym podejściem do turystyki wypoczynkowej.

Wydzielony w celu ochrony bagien użytek ekologiczny „Antoniów” stanowi miejsce występowania rzadkich przedstawicieli królestwa roślin i zwierząt. Teren o całkowitej wielkości 1,83 ha, jest wartościową ekologicznie pozostałością ekosystemu, który ze względu na niewielką powierzchnię nie może zostać określony jako rezerwat.

Zlokalizowane w Krasiejowie stanowisko dokumentacyjne „Trias”, jest stanowiskiem paleontologicznym wyjątkowym w skali światowej. W tym miejscu odkryto wiele prehistorycznych skamielin, jak np. znalezione po raz pierwszy na terenie Polski szczątki metopozaurów, cyklotozaurów oraz fitozaurów. Jednak największą wartość naukową posiadają znalezione fragmenty szczęk oraz kręgosłupów należących do prymitywnych dinozaurów sprzed 230 milionów lat, w tym niemal kompletny szkielet najstarszego pradinozaura w Europie - *Silesaurus opolensis*. Obecność wybiezyska paleontologicznego w Krasiejowie znacząco wpłynęła na rozwój oferty turystycznej zarówno gminy Ozimek, jak i całego województwa opolskiego.

Na terenie gminy zostało wyszczególnionych pięć pomników przyrody obejmujących łącznie osiem drzew z gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*). Pojedyncze okazy rozproszone są po całym obszarze gminy, natomiast największe skupisko (cztery drzewa) znajduje się w Krasiejowie.

Obszar Natura 2000 „Zbiornik Turawski” jest położony na granicy gminy Turawa i gminy Ozimek i chociaż nie leży bezpośrednio w obrębie administracyjnym opisywanego obszaru, ma znaczący wpływ na środowisko gminy oraz na rozwój gospodarki turystycznej. Strefa, wyznaczona w ramach Dyrektywy Ptasiej, obejmuje zbiornik retencyjny o pojemności ok. 90 mln m³, przy którym stwierdzono występowanie 24 gatunków ptaków zawartych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Największymi zagrożeniami dla tego obszaru są znaczące wahania poziomu wody w okresie lęgowym, rozwój okolicznej infrastruktury oraz nadmierne usuwanie krzewów i drzew.

Podsumowanie rozdziału:

Warunki środowiskowe oraz walory przyrodnicze gminy Ozimek są cenną wartością dla rozwoju tego obszaru. Bezsprzecznie najsilniejszą stroną obszaru jest położenie na terenie gminy Lasów Stobrawsko-Turawskich, rzeki Mała Panew, stawów w Biełstrzynniku oraz bezpośrednia bliskość jezior turawskich. Duży obszar gminy poddany różnym formom ochrony przyrody gwarantuje zachowania środowiska naturalnego w niezmiennym stanie, ale też konieczność sprostania obowiązkom, wynikającym z konieczności ochrony przyrody oraz stosowania się do zaleceń zrównoważonego rozwoju. W konsekwencji – zgodnie z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy Ozimek - na większości obszaru nie ma możliwości rozwoju przemysłu.

Zasobność środowiska naturalnego może wpływać na rozwój lokalnej gospodarki, której przedstawiciele już teraz rozwijają działalność związaną np. z organizacją wypoczynku, ofertą turystyczną, rekreacją.

III. ZABYTKI

W kształtowaniu rozwoju przestrzennego, zgodnego z celami przypisanymi niniejszej strategii, ważne będzie także odniesienie się do specyfiki miejscowości gminy Ozimek. Należy przyjąć, że zarówno istniejące zagospodarowanie obszaru, jak i przyszłe działania powinny być spójne z tradycją tego terenu. Obszary wiejskie są dowodem na specyfikę odrębności kulturowej z jednej strony, z drugiej stały się nośnikiem informacji o lokalnej tradycji i dziedzictwie kulturowym. Dla zachowania specyfiki obszaru oraz wykorzystania jej w rozwoju przestrzennym, społecznym i gospodarczym należy utrzymać i promować tę odrębność, unikając zmiany zagospodarowania wsi na typowe osiedla wielofunkcyjne, w których nie uwzględnia się tradycyjnych form budownictwa czy zagospodarowania terenów zielonych. W gminie Ozimek

(z wyłączeniem miasta) dominuje zabudowa jednorodzinna.

W obrębie gminy Ozimek ze względu na hutnicze tradycje dominują zabytki techniki, wśród nich most wiszący w Ozimku, budynki produkcyjne metali kolorowych i hala oczyszczalni, wodociągowa wieża ciśnieniowa w Ozimku, kanał roboczy i budynki huty szkła „Jedlice”, młyny wodne, kuźnia i mosty drogowe.

Najcenniejsze obiekty zostały wpisane do rejestru zabytków

Ozimek: Kościół ewangelicko-augsburski, neoklasycystyczny, z 1874 r. – wpisany do Rejestru Zabytków pod poz. 1144/66 z 1.03.1966 r. oraz Most wiszący nad rzeką Małą Panwią, 1827 r. – wpisany do Rejestru Zabytków pod poz. 1940/69 z 30.01.1969 r. Najstarszy w Europie wiszący most żeliwny, wykonany w 1827 r. w Hucie "Małapanew" według projektu inspektora maszynowego Schotteliusa.

Jedlice: Dwór „Beatka” w zespole huty szkła, 1780 r. – wpisany do Rejestru Zabytków pod poz. 1144/66 z dnia 12.01.1966 r. Pozostałość osiedla hutniczego: zespół 4 domów robotniczych 1805 r. – wpisane do Rejestru Zabytków pod poz. 1948/70 z dnia 7.12.1970 r.; budynek huty ob. magazyn, 1807 r. – wpisany do Rejestru Zabytków pod poz. 1948/70 z dnia 7.12.1970 r.; kanał roboczy nawadniający, XIX w. – wpisany do Rejestru Zabytków pod poz. 1948/70 z dnia 7.12.1970 r.

Krasiejów: Kościół parafialny rzymsko-katolicki p.w. św. Małgorzaty, 1911-19 r. - wpisany do Rejestru Zabytków pod poz. Ks. A. t. I 52/2007 z dnia 18.05.2007 r. oraz zbiorowa mogiła powstańców śląskich na cmentarzu parafialnym rzymskokatolickim, 1921 r. – wpisana do Rejestru Zabytków pod poz. 260/90 z dnia 12.07.1990 r.

Do gminnej ewidencji zabytków wpisanych jest:

98 obiektów w Ozimku

40 w Antoniowie,

44 obiekty w Poliwodzie, w tym dwór, ul. Poliwoda z pocz. XX w. w stylu klasycystycznym i zabudowania folwarczne z poł. XIX w. W dworze znajduje się kilka miejsc noclegowych i sala konferencyjna. Obok znajduje się kompleks stawów hodowlanych, całość znajduje się w zarządzie Polskiego Związku Wędkarskiego.

14 w Chobiu

49 w Dylakach

69 w Grodźcu

11 w Jedlicach

41 w Krasiejowie

15 w Krzyżowej Dolinie

12 w Mnichusie

6 w Nowej Schodni

24 w Pustkowie

41 w Schodni

68 w Szczedrzyku

Istniejące materiały merytoryczne, w tym planistyczne, muszą być brane pod uwagę przy opracowywaniu wszelkich koncepcji związanych ze zmianami architektonicznymi zabudowy miejskiej ze względu na konieczność ochrony zabytkowych struktur przestrzennych poświadczających tożsamość i wartość historyczną gminy.

Podsumowanie rozdziału:

Pod względem historycznym, wyrażonym w liczbie zabytków, gmina Ozimek nie należy do szczególnie zasobnych. Natomiast w odniesieniu do znaczenia tych zabytków – tak. Szczególnie zabytki przemysłowe, związane z rozwojem na tym terenie hutnictwa, są wyjątkowe w skali Europy (Most nad Małą Panwią). Niestety, ich stan jest obecnie niezadowalający – obiekty te wymagają rewitalizacji. (most też?)

IV. DEMOGRAFIA

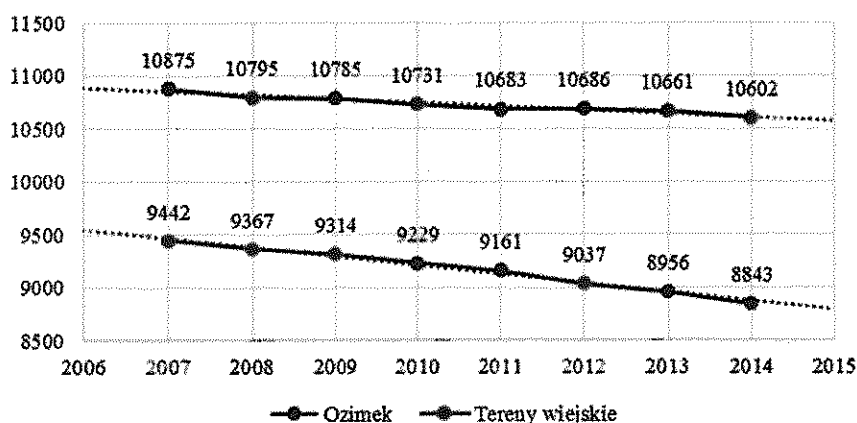
Gmina Ozimek boryka się z takimi samymi problemami demograficznymi, jak całe województwo opolskie i pogłębianie się tej sytuacji może generować kolejne problemy rozwojowe. Wpływają na to konsekwencje procesów, jak obniżony od wielu lat współczynnik dzietności, który jest już dużo niższy od tzw. prostej zastępowalności pokoleń, wzrastająca emigracja ludności za granicę i do większych ośrodków miejskich lub metropolitalnych.

	Kobiety	%	Mężczyźni	%	Ogółem
2007	10669	51,3%	10134	48,7%	20803
2008	10614	51,2%	10097	48,8%	20711
2009	10611	51,3%	10066	48,7%	20677
2010	10357	51,3%	9843	48,7%	20200
2011	10344	51,3%	9811	48,7%	20155
2012	10315	51,4%	9765	48,6%	20080
2013	10252	51,3%	9736	48,7%	19988
2014	10210	51,3%	9675	48,7%	19885

Tabela nr 2 „Liczba ludności gminy Ozimek ogółem oraz w podziale na płeć w latach 2007-2014”; źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

Analizując dane demograficzne stwierdziliśmy, że w ciągu sześciu lat oficjalnie (czyli w rozumieniu faktycznego wymeldowania się) gminę Ozimek opuścili w ciągu ośmiu lat 872 osoby. To niemal jedna miejscowość taka, jak Schodnia lub Chobie, Jedlice, Mnichus i Nowa Schodnia razem, bądź też dwie takie jak Pustków. Liczba ta jest jednak z pewnością zaniżona, ponieważ opiera się na danych rejestrowanych, a ze względu na sytuację w gminie, czy szerzej w kraju, wielu mieszkańców zostało zmuszonych do emigracji, przede wszystkim zarobkowej. Nie wszyscy z tych, którzy podjęli decyzję o wyjeździe decyduje się na wymeldowanie, niektórzy wykonują pracę w tzw. trybie wahadłowym (część roku spędzają za granicę, część na obszarze zameldowania). Na niestabilną sytuację demograficzną wpływają także migracje okresowe (sezonowe - np. wakacyjne) oraz migracje osób starszych w wieku poprodukcyjnym. Wśród konsekwencji społecznych wyludniania się i emigracji są: rozluźnienie więzi rodzinnych, spadek liczby zawieranych małżeństw i urodzeń, starzenie się ludności oraz wypływ najbardziej aktywnych i przedsiębiorczych mieszkańców poza granice gminy. Szczegóły przedstawia Tabela nr 2, wykres niżej prezentuje natomiast trend, jaki jest zaobserwowany dla gminy Ozimek w latach 2007-2014 odrębnie w odniesieniu do miasta i do obszarów wiejskich.

Liczba mieszkańców miasta oraz terenów wiejskich (lata 2007-2014)

Wykres nr 1, Liczba mieszkańców w latach 2007-2014, trendy dla miasta i obszarów wiejskich

„Wylukiwanie” ludności następuje także w związku z podejmowaniem przez osoby w wieku ponadgimnazjalnym ścieżki edukacyjnej poza granicami gminy Ozimek. Mimo działania na terenie miasta Zespołu Szkół w Ozimku, jednostki organizacyjnej Starostwa Powiatowego w Opolu, część absolwentów gimnazjów wybiera na dalszy etap edukacji placówki w Opolu. Wywiady przeprowadzone przez zespół pracujący nad strategią wskazują również, że w przypadku decyzji o studiach również najczęściej wybierana jest stolica województwa Opole, następnie Wrocław i Katowice. Część młodych mieszkańców gminy, zwłaszcza wsi – korzystając z pomocy rodzin i znajomych – wyjeżdża do pracy za granicę. Przyrost naturalny w gminie Ozimek w latach 2007-2014 jest na poziomie ujemnym.

Rok	Urodzenia ogółem	Zgony ogółem	Przyrost
2007	139	148	- 9
2008	164	195	- 31
2009	185	201	- 16
2010	170	221	- 51
2011	166	184	- 18
2012	150	211	- 61
2013	140	176	- 36
2014	176	207	- 31
Razem	1290	1543	- 253

Tabela nr 3, Urodzenia, zgodny i przyrost naturalny w liczbach, w latach 2007-2014, źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

Najlepszy stosunek liczby urodzeń do liczby zgonów padł w 2009 r. W Polsce w 2014 r. współczynnik dzietności³

³ Oceniając poziom współczynnika dzietności odwołujemy się do pracy P. Szukalskiego. I za tym opracowaniem podajemy również definicję: współczynnik dzietności teoretycznej (w skrócie: TFR od angielskiego *total fertility rate*) to miernik mówiący o średniej liczbie dzieci wydawanych przez kobietę w trakcie jej całego życia rozrodczego: 15-49 lat. Pierwsza grupa zapewniająca co najmniej reprodukcję prostą oznacza, że wartość TFR musi być równa przynajmniej 2,1. Druga grupa (*low fertility*), do której przypisane są wartości: 1,8 - 2,1 zbliżone do poziomu prostej zastępowalności oraz wartość graniczna - 1,5, która przekłada się na reprodukcję nieco poniżej 0,75 (czyli już nie jeden do jednego). Grupa trzecia (*lowest low fertility*), którą określa współczynnik na poziomie 1,3 oznacza, że regiony z tą wartością mają współczynnik reprodukcji na poziomie 0,65. Obrazowo wyjaśnia to P. Szukalski w swoim opracowaniu: „wartości te oznaczają, że pokolenie dzieci w pierwszym przypadku jest o ponad 25% mniejsze od pokolenia swych rodziców, zaś w drugim przypadku jest mniej liczne o ponad 1/3”. Współczynnik dla województwa opolskiego to 1,15 –

wyniósł 1,33 co oznacza, że na 100 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat) przypadają 133 urodzonych dzieci (w miastach – 122 na wsi – 143). Taka sytuacja trwa od lat 90. minionego wieku. Wartość optymalna wskaźnika - określana jako korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego – to 2,1-2,15 (tj. gdy w danym roku na 100 kobiet w wieku 15-49 lat przypada średnio 210-215 urodzonych dzieci).

Zmiana tej sytuacji będzie trudna, ponieważ powody tego stanu rzeczy w dużej mierze są okolicznościami typowymi dla kraju, a nie dla poziomu lokalnego. Z opracowania przygotowanego na II Kongres Demograficzny 2012 czytamy: (cytujemy za: „Społeczeństwo Śląska Opolskiego 1945-2011-2035 - aspekty społeczne, demograficzne i rynku pracy”): „Z badań przeprowadzonych w 2011 r. w województwie opolskim wynika, że blisko trzy piąte kobiet w wieku 18-49 lat nie powiększyło rodziny, pomimo iż myślały, że dobrze byłoby urodzić dziecko, gdyby sytuacja na to pozwalała. Ponad połowę spośród kobiet, które myślały o powiększeniu rodziny, ale nie zdecydowały się na to, powstrzymały przewidywane koszty utrzymania dziecka (54%). Wśród przyczyn niezdecydowania się na dziecko wskazanych przez co najmniej jedną czwartą respondentek znalazły się również: obawa, że dziecko utrudni utrzymanie lub znalezienie pracy (32%); brak odpowiednich warunków mieszkaniowych (29%); brak czasu na opiekę nad dzieckiem (27%).” Wdrożenie zmian w Kodeksie pracy, wydłużenie urlopów macierzyńskich i wprowadzenie rodzicielskich oraz wdrożenie w 2016 r. programu „500 plus” zdaniem ekspertów nie wpłynie znacząco na zwiększenie dzietności, a co za tym idzie wzrost liczby mieszkańców. Wartość tych prognoz zostanie oceniona w 2027 r.

najniższy w kraju i wciąż utrzymujący się na niskim poziomie. Efektem jest to, co obserwujemy obecnie: bardzo szybka depopulacja, i starzenie się ludności.

	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Antonów	49,2%	50,8%	49,7%	50,3%	49,7%	50,3%	49,7%	50,3%	49,7%	50,3%	49,8%	50,2%	49,9%	50,1%	49,7%	50,3%
Biadymnik	52,0%	48,0%	51,0%	48,1%	51,7%	48,3%	51,8%	48,2%	52,0%	48,0%	52,1%	47,9%	51,8%	48,2%	52,5%	47,5%
Chlebice	51,5%	48,5%	51,8%	48,2%	51,7%	48,3%	52,3%	47,7%	51,1%	48,9%	50,8%	49,2%	51,8%	48,2%	51,0%	48,2%
Drzki	53,3%	46,7%	53,5%	46,5%	53,9%	46,1%	53,0%	46,1%	53,8%	46,2%	53,7%	46,3%	53,4%	46,6%	53,0%	46,4%
Grodzisz	50,7%	49,3%	50,3%	49,7%	50,5%	49,5%	50,6%	49,4%	50,7%	49,3%	50,0%	49,6%	50,3%	49,7%	50,4%	49,6%
Jedlice	46,6%	53,4%	45,3%	54,7%	46,3%	53,7%	45,6%	54,4%	47,6%	52,4%	46,7%	53,3%	47,2%	52,8%	48,3%	51,2%
Kraszewo	50,8%	49,2%	50,9%	49,1%	50,8%	49,2%	50,5%	49,5%	50,7%	49,3%	51,1%	48,9%	50,9%	49,1%	51,3%	48,7%
Krzyżowa																
Dolina	51,5%	48,5%	51,6%	48,4%	51,4%	48,6%	51,8%	48,2%	52,2%	47,8%	52,0%	48,0%	52,1%	47,9%	51,5%	48,5%
Manichus	51,0%	49,0%	52,0%	48,0%	50,7%	49,3%	49,3%	50,7%	49,3%	50,7%	48,9%	51,1%	48,9%	51,1%	49,3%	50,7%
Nowa Sokołowa	53,6%	46,4%	53,7%	46,3%	54,2%	45,8%	52,9%	47,1%	52,5%	47,5%	52,4%	47,6%	53,0%	47,0%	51,0%	49,0%
Ozimek	51,8%	48,2%	51,8%	48,2%	51,9%	48,1%	51,8%	48,2%	51,8%	48,2%	52,0%	48,0%	52,0%	48,0%	52,1%	47,9%
Pastków	52,0%	48,0%	51,9%	48,1%	51,3%	48,7%	51,1%	48,9%	51,6%	48,4%	51,9%	48,1%	51,4%	48,6%	50,6%	49,4%
Schościn	50,9%	49,1%	50,2%	49,8%	50,0%	50,0%	49,8%	50,2%	50,0%	50,0%	49,9%	50,1%	49,5%	50,5%	49,6%	50,4%
Szczodrzyk	52,2%	47,8%	51,8%	48,2%	52,0%	48,0%	52,3%	47,7%	52,6%	47,4%	52,6%	47,4%	52,8%	47,2%	52,7%	47,3%
Razem																
	20317	20102	20000	19500	19814	19723	19617	19412	19617	19412	19617	19412	19617	19412	19617	19412

Tabela nr 4, Liczba ludności sołectw i miast w latach 2007-2014, z udziałem procentowym płci. Źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, opracowanie własne

Podobnie, jak to ma miejsce na terenie całego kraju i w gminie Ozimek więcej jest kobiet niż mężczyzn (proporcje: 51,3% do 48,7%.) Nie są podawane źródła takiej sytuacji, należy jednak domniemywać (odnosząc się do danych GUS związanych z wiekiem oraz do wskazania średniej długości życia dla każdej z płci), że w efekcie znakomity odsetek kobiet żyje samotnie. To z jednej strony determinuje rynek pracy, a z drugiej wymusza na lokalnych władzach konieczność zapewnienia odpowiednich warunków życia senierek, zwłaszcza, że liczba osób w wieku 60 lat i więcej wciąż na obszarze gminy Ozimek rośnie.

	60-64	%	65-69	%	70-74	%	75-79	%	80-84	%	85 i więcej	%	60 i więcej	%
2007	762	3,7%	907	4,4%	818	3,9%	578	2,8%	306	1,5%	188	0,9%	3559	17,1%
2008	835	4,0%	826	4,0%	843	4,1%	589	2,8%	321	1,5%	204	1,0%	3618	17,5%
2009	921	4,5%	756	3,7%	867	4,2%	595	2,9%	361	1,7%	223	1,1%	3723	18,0%
2010	1074	5,3%	670	3,3%	832	4,1%	617	3,1%	340	1,7%	208	1,0%	3741	18,5%
2011	1167	5,8%	660	3,3%	844	4,2%	626	3,1%	365	1,8%	236	1,2%	3898	19,3%
2012	1258	6,3%	702	3,5%	788	3,9%	634	3,2%	393	2,0%	251	1,3%	4026	20,0%
2013	1316	6,6%	770	3,9%	725	3,6%	660	3,3%	408	2,0%	267	1,3%	4146	20,7%
2014	1394	7,0%	845	4,2%	659	3,3%	697	3,5%	421	2,1%	296	1,5%	4312	21,7%

Tabela nr 5, Struktura demograficzna osób w wieku 60 i więcej lat w latach 2007-2014 źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

Depopulacja jest z pewnością poważnym problemem gminy, jednak o wiele istotniejszym dla jej rozwoju jest zmiana struktury demograficznej spowodowana depopulacją. Poniższe tabele pokazują liczbę ludności w odniesieniu do wieku i z podziałem na płcie.

	75-79															
	mężczyźni								kobiety							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	222	236	240	236	243	251	260	287	356	353	355	381	383	383	400	410
Ozimek	73	80	82	91	92	92	91	96	119	112	121	141	140	149	154	158
Wsie	149	156	158	145	151	159	169	191	237	241	234	240	243	234	246	252

Tabela nr 6, Liczba ludności gminy oraz miasta i obszarów wiejskich w latach 2007-2014, z podziałem na płcie, w kategoriach wiekowych, źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

	80-84															
	mężczyźni								kobiety							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	93	91	107	110	135	149	159	157	213	230	254	230	230	244	249	264
Ozimek	27	25	25	37	52	57	62	60	66	76	90	86	85	75	78	85
Wsie	66	66	82	73	83	92	97	97	147	154	164	144	145	169	171	179

Tabela nr 7, Liczba ludności gminy oraz miasta i obszarów wiejskich w latach 2007-2014, z podziałem na płcie, w kategoriach wiekowych, źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

	85 i więcej															
	mężczyźni								kobiety							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	44	56	61	64	63	71	75	88	144	148	162	144	173	180	192	208
Ozimek	14	12	13	15	16	18	18	24	47	49	44	58	66	67	70	76
Wsie	30	44	48	49	47	53	57	64	97	99	118	86	107	113	122	132

Tabela nr 8, Liczba ludności gminy oraz miasta i obszarów wiejskich w latach 2007-2014, z podziałem na płeć, w kategoriach wiekowych, źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

W demografii wyróżnia się następujące biologiczne grupy wieku:

- dzieci - ludność w wieku do 15 lat,
- dorośli bez osób starszych – ludność w wieku od 15 do 64 lat,
- osoby starsze – ludność w wieku 65 lat i więcej.

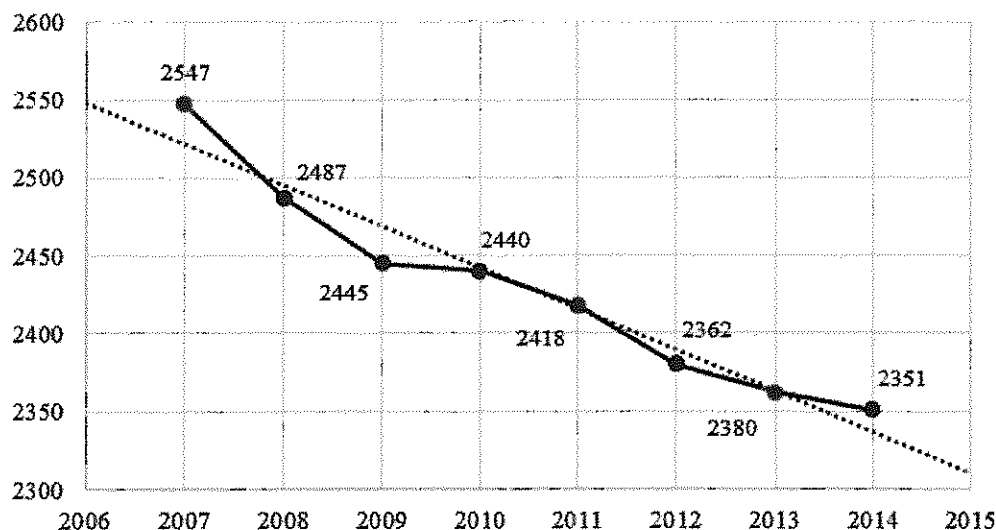
Struktura ludności według biologicznych grup wieku ma istotne znaczenie społeczne. Z jednej strony określa koszty, jakie poszczególne grupy generują, a z drugiej identyfikuje określone problemy i potrzeby, określa m.in. zapotrzebowanie mieszkańców danego obszaru na wybrane usługi. W przypadku wysokiego udziału w liczbie ludności dzieci w wieku do lat 15 działania skupiają się na dostępie do oświaty, działalności instytucji opiekuńczo-wychowawczych i kulturalnych, dostępności terenów sportowych i rekreacyjnych. Przewaga osób starszych w wieku 65 lat i więcej skupia działania instytucjonalne na ochronie zdrowia, pomocy społecznej i właściwej organizacji przestrzeni publicznej. Co więcej, inne potrzeby definiuje grupa 65 plus, jeszcze inne 75 plus i 85 plus. Konsekwencje tego stanu rzeczy obserwują zwłaszcza pracownicy Gminnego Ośrodka Integracji i Pomocy Społecznej, którzy odnotowują w „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ozimek na lata 2016 – 2021” najważniejsze problemy ludzi starszych:

- samotność;
- ograniczenie sprawności psychofizycznej i liczne choroby wieku starczego;
- pogorszenie sytuacji ekonomicznej;
- życie w ubóstwie często w związku z brakiem świadczeń rentowych, emerytalnych;
- utrata pozycji społecznej wynikająca często z zakończeniem aktywności zawodowej;
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz załatwianiu spraw urzędowych;
- zmiana pełnionych funkcji w rodzinie, co powoduje często izolowanie się od innych;
- brak koncepcji na nową organizację życia, trudności w kontaktach ze środowiskiem;
- groźba śmierci lub utraty bliskich osób;
- kłopoty z przystosowaniem się do szybkich zmian cywilizacyjnych i technicznych.

Sytuacja osób starszych wymusza na samorządzie konieczność poszerzenia oferty usług systemu pomocy społecznej, w tym usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Zapewnienie ich w miejscu zamieszkania zapobiega utracie kontaktu tej osoby ze środowiskiem, z którym się identyfikuje. Korzystanie z pozagminnych form instytucjonalnej opieki ma prócz skutków społecznych, również skutki finansowe, w związku z koniecznością wydatkowania coraz większych środków na utrzymanie osób

kierowanych do instytucji opieki. Odwrotną do opisanej wyżej tendencję obserwujemy w grupie osób młodych. Na podstawie danych statystycznych widać spadek liczby ludności w grupie osób do lat 15.

Liczba ludności do 15. roku życia (lata 2007-2014)

Wykres nr 2, Liczba mieszkańców w wieku poniżej 15 lat – tendencje dla miasta oraz obszarów wiejskich, źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

Prognozy Eurostatu uwzględniają nowe tendencje zachowań demograficznych i wskazują na powody zmiany struktury demograficznej, w której znaczenia nabierają osoby starsze, kosztem osób młodszych. Są to:

- spadek liczby ludności,
- spadek płodności kobiet,
- wzrost wieku zawierania małżeństw,
- wzrost średniego wieku kobiet rodzących dzieci,
- wzrost rozwodów,
- przedłużenie trwania życia,
- spadek udziału kobiet rodzących dzieci i wychodzących za mąż,
- utrzymanie się dzietności poniżej prostej zastępowalności pokoleń,
- falowanie wyzów i niżów demograficznych.

Mimo niepokojących trendów obserwowanych w grupie I, tj. najmłodszych mieszkańców gminy, należy odnotować na przestrzeni lat 2007-014 znaczący wzrost liczby dzieci w wieku 0-4 lata (patrz: tabela nr 9).

Tabela nr 9, Liczba mieszkańców gminy w wieku poniżej 15 lat, w kategoriach wiekowych, w latach 2007-2014, źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

	0-4	%	5-9	%	10-14	%	0-15	%
2007	703	3,4%	803	3,9%	1041	5,0%	2547	12,2%
2008	746	3,6%	760	3,7%	981	4,7%	2487	12,0%
2009	791	3,8%	716	3,5%	938	4,3%	2445	11,8%
2010	817	4,0%	772	3,8%	851	4,2%	2440	12,1%
2011	837	4,2%	740	3,7%	841	4,2%	2418	12,0%
2012	835	4,2%	736	3,7%	809	4,0%	2380	11,9%
2013	808	4,0%	750	3,8%	804	4,0%	2362	11,8%
2014	802	4,0%	780	3,9%	769	3,9%	2351	11,8%

Wzrasta współczynnik obciążenia demograficznego⁴. Prognozy demograficzne wskazują, że kolejnych dekadach wydłużać się będzie średnia długość życia (co zresztą obserwujemy obecnie). Według prognoz GUS w roku 2050 średnia długość życia na świecie wyniesie ponad 74 lata, w regionach najwyżej rozwiniętych będzie to poziom 82 lat, a w najmniej - 65 lat⁵. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym systematycznie spada (różnica między rokiem 2007 a 2014: - 471 osób), podobnie w wieku produkcyjnym (różnica: - 879); natomiast w wieku poprodukcyjnym – rośnie (różnica w odniesieniu do tych lat: 432). Liczby bezwzględne przedstawia *tabela nr 10*. Tendencje będą wpływały na zwiększanie się wskaźnika obciążenia demograficznego w kolejnych latach.

	ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Ozimek	46,0	45,4	45,3	45,5	46,1	46,5	47,2	48,8

Tabela nr 10, Liczba ludności gminy oraz miasta i obszarów wiejskich w latach 2007-2014, z podziałem na płcie, w kategoriach wiekowych, źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

	w. przedprodukcyjny			w. produkcyjny			w. poprodukcyjny		
	K (%)	M (%)	Ogółem	K (%)	M (%)	Ogółem	K (%)	M (%)	Ogółem
2007	47,8%	52,2%	3351	49,0%	51,0%	14245	65,1%	34,9%	3207
2008	47,8%	52,2%	3227	48,8%	51,2%	14249	65,5%	34,5%	3235
2009	47,7%	52,3%	3159	48,7%	51,3%	14234	66,3%	33,7%	3284
2010	47,7%	52,3%	3093	48,5%	51,5%	13884	66,8%	33,2%	3221
2011	48,2%	51,8%	3028	48,3%	51,7%	13796	66,9%	33,1%	3331
2012	48,5%	51,5%	2956	48,0%	52,0%	13710	67,3%	32,7%	3414
2013	48,2%	51,8%	2900	47,8%	52,2%	13582	67,2%	32,8%	3506
2014	48,6%	51,4%	2880	47,7%	52,3%	13366	67,1%	32,9%	3639

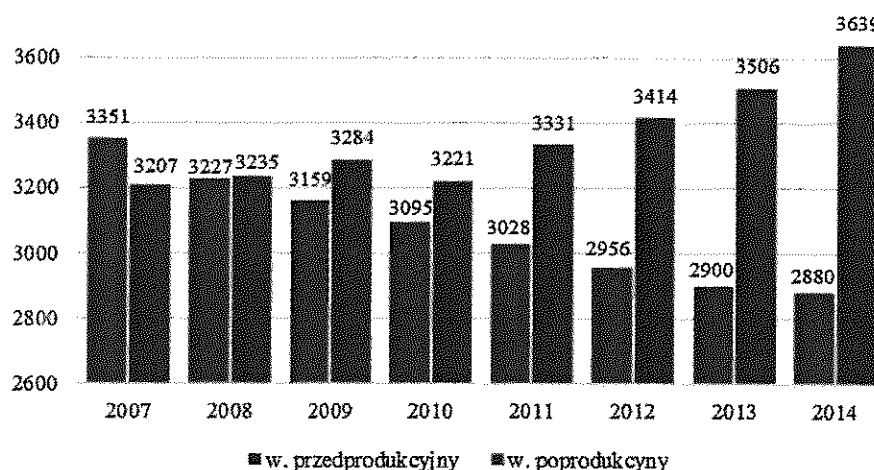
Tabela nr 11, Liczba ludności gminy w latach 2007-2014, z podziałem na płcie, w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny, źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

Zmiana struktury demograficznej jest zauważalna szczególnie, gdy porównamy, jak zmieniały się proporcje w latach 2007-2014 w grupie osób w wieku przed- i poprodukcyjnym (wykres nr 3).

⁴ Wskaźnik obciążenia demograficznego - ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (źródło: Główny Urząd Statystyczny)

⁵ Prognoza ludności Polski na lata 2008-2035, Główny Urząd Statystyczny, 2015

Liczba osób w wieku przed- i poprodukcyjnym (lata 2007-2014)

Wykres nr 3, Liczba ludności gminy w latach 2007-2014, w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny, źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

Podsumowanie rozdziału:

Dane statystyczne potwierdzają, że w gminie Ozimek obserwujemy niekorzystny trend demograficzny typowy dla całego województwa opolskiego, i szerzej – dla całego kraju. Spadek liczby mieszkańców to skutek niskiego przyrostu naturalnego oraz migracji do sąsiednich metropolii: Wrocławia, Katowic; stolicy kraju: Warszawy, czy stolicy województwa: Opola oraz innych państw Unii Europejskiej. Zmniejszenie liczby ludności wiąże się w przypadku gminy Ozimek również ze zmianą struktury demograficznej.

Z obszaru gminy „wypływają” przede wszystkim osoby młode, ambitne i przedsiębiorcze, które najszybciej decydują się na podjęcie ryzyka i emigrację poza granice gminy. Poprawa jakości życia i standard opieki medycznej spowodowały z drugiej strony przedłużenie życia Polaków. Następuje zmniejszenie liczby dzieci. Takie relacje wpływają na zmianę struktury wieku mieszkańców gminy, co bezwzględnie odzwierciedlają statystyki.

V. USŁUGI PUBLICZNE

Usługi publiczne obejmują dobra publiczne, w odniesieniu do których niemożliwe jest wykluczenie kogokolwiek z korzystania z nich. Są to dobra, od których oczekujemy określonej jakości – niezależnie od liczby osób z nich korzystających (każdy nowy konsument nie narusza uprawnień pozostałych). Obszar usług publicznych obejmuje szeroki zakres aktywności jednostki samorządu terytorialnego, przybierający różnorodne formy organizacyjne. Usługi świadczone przez administrację publiczną obywatelom bezpośrednio (w ramach sektora publicznego) lub poprzez finansowanie podmiotów prywatnych zapewniających daną usługę. Termin ten wiąże się z pojęciem, wyrażanej w demokratycznych wyborach zgody społecznej, która przewiduje, że pewne usługi przysługują wszystkim bez względu na dochód. Obszar usług publicznych obejmuje szeroki zakres aktywności ze strony jednostek samorządu terytorialnego, przybierając różnorodne formy organizacyjne. Usługi świadczone są m.in. przez jednostki budżetowe (np. urzędy), zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze, spółki prawa

handlowego (definicję podajemy na podstawie *Usługi publiczne. Organizacja i zarządzanie. Redakcja naukowa: B. Kożuch, A. Kożuch. Kraków 2011*)

Zaliczamy do nich m.in. następujące sektory: oświatę, bezpieczeństwo publiczne, zaopatrzenie w elektroenergetykę, gazownictwo, ciepłownictwo, służbę zdrowia, budownictwo socjalne, telekomunikację, planowanie przestrzenne, gospodarkę odpadami oraz utrzymanie porządku i czystości, gospodarkę wodną-zaopatrzenie w wodę i kanalizację, a także gromadzenie i archiwizacja informacji publicznych, np. w bibliotekach, a także pomoc i opiekę społeczną.

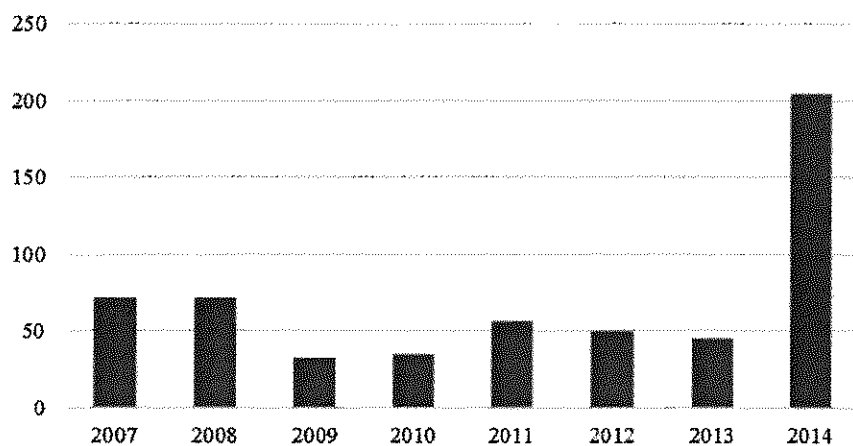
V.1. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Najważniejszym dokumentem oddziałującym na sferę ochrony środowiska jest „Program ochrony środowiska dla gminy Ozimek na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021”. Program jest opracowywany raz na cztery lata, natomiast co dwa lata sporządzany jest kompleksowy raport uwzględniający przede wszystkim stopień realizacji zadań, uwzględnionych w dokumencie. Głównymi celami opracowywania takiego programu jest dążenie do sukcesyjnej poprawy stanu środowiska, ochrony i rozwoju jego walorów oraz opracowanie planu racjonalnego gospodarowania zasobami. Dokument zapewnia również efektywne i sprawne wykorzystanie środków finansowych na wyznaczone zadania środowiskowe. W obecnej wersji dokumentu do celów (do 2017 r.) krótkookresowych zalicza się m.in. zapewnienie dobrej jakości wód gruntowych i wody pitnej, ograniczenie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania jej odnawialnych źródeł, wprowadzenie działań mających na celu ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców, koordynacja funkcjonowania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz działania społeczne podnoszące świadomość ekologiczną mieszkańców. Oprócz kontynuacji realizacji zadań wskazanych jako cele krótkookresowe, do celów średniookresowych (do 2021 r.) zaliczamy przede wszystkim integrację problematyki środowiskowej z gminnymi planami zagospodarowania przestrzennego, ochronę bioróżnorodności gminy Ozimek, zapobieganie skutkom wezbrań powodziowych, zmniejszenie skutków oddziaływania elektromagnetycznego oraz ryzyka wystąpienia znaczącej awarii przemysłowej.

W celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, samorząd gminy Ozimek zdecydował się w 2014 roku na opracowanie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej”. Dokument nakreśla sugerowane działania związane z m.in. redukcją emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych oraz zmniejszeniu zużycia energii finalnej.

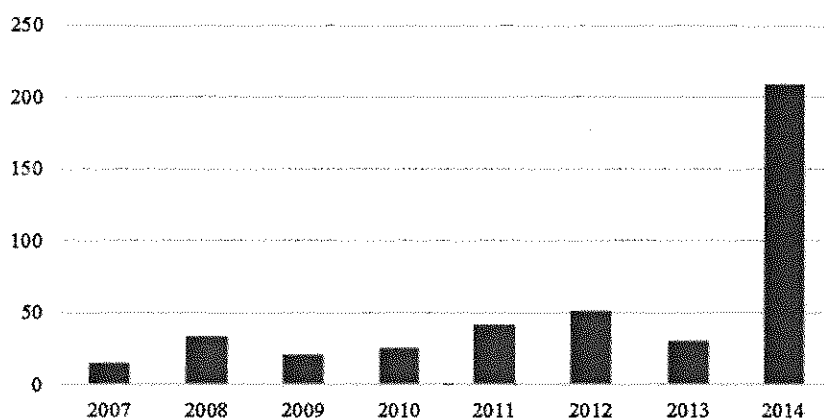
Przyjęty przez Radę Ministrów w 2009 roku „Program Oczyszczenia Kraju z Azbestu 2009-2032”, stanowił impuls do rozpoczęcia prac nad opracowaniem „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Ozimek na lata 2012-2032”. Opublikowany w 2012 roku dokument zakłada przede wszystkim likwidację szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko oraz redukcję negatywnych skutków zdrowotnych spowodowaną obecnością tego materiału, poprzez jak najszybsze usunięcie i unieszkodliwienie konstrukcji zawierających azbest. Od 2011 roku udało się usunąć ok. 154 ton wyrobów zawierający ten niebezpieczny dla środowiska i zdrowia surowiec. Wdrożenie działań z zakresu zrównoważonej gospodarki odpadami wpłynęło na poprawę wskaźników próśrodowiskowych na terenie gminy, co potwierdzają wykresy prezentowane niżej.

Liczba zutilizowanych opakowań z papieru i tektury w gminie Ozimek (lata 2007-2014)

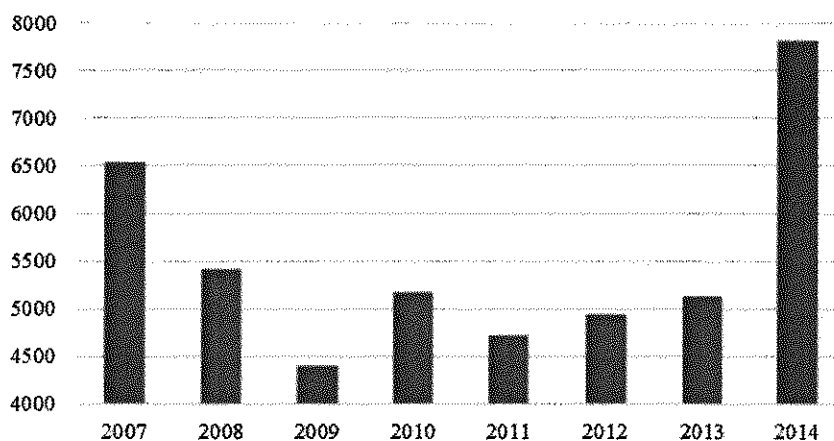
Wykres nr 4, źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, waga odpadów w Mg (tonach) opracowanie własne

Liczba zutilizowanych opakowań z tworzyw sztucznych w gminie Ozimek (lata 2007-2014)

Wykres nr 5, źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, waga odpadów w Mg (tonach) opracowanie własne

Liczba wszystkich zutilizowanych odpadów komunalnych w gminie Ozimek (lata 2007-2014)

Wykres nr 6, źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, waga odpadów w Mg (tonach) opracowanie własne

V.2 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Sieć wodociągowa

Zarządzana przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Antoniowie, sieć wodociągowa o łącznej długości ponad 147 km, obejmuje miasto (16,1 km) oraz wszystkie tereny wiejskie (132,2 km) należące do gminy Ozimek. Łączna liczba przyłączy do sieci wodociągowej wynosi 3431, w tym 3282 to przyłączenia do obiektów mieszkaniowych, natomiast resztę stanowią podłączenia obiektów publicznych oraz zakładów przemysłowych. Tylko ok. 30 nieruchomości na terenie gminy nie posiada przyłączenia do sieci wodociągowej, zaspokajając zapotrzebowanie na wodę przy użyciu własnych ujęć. Całkowite roczne zużycie wody nieznacznie przekracza średnio ok. 600 tysięcy m³ (dane na rok 2013). Najwięcej wody w sumie wykorzystują gospodarstwa domowe (ok. 460 tys. m³), następnie użytkownicy usługowo-produkcyjni (113 tys. m³). Pozostałą część (ok. 28 tys. m³) wykorzystują odbiorcy w postaci placówek oświatowych, świetlic wiejskich oraz jednostek OSP. Zapotrzebowanie na wodę spółki BA Glass Poland wynosi ok. 49,6 tysiąca m³ rocznie, co stanowi ponad 8% całkowitego zużycia wody w gminie Ozimek.

Na terenie gminy istnieje pięć podziemnych ujęć wody – dwie z nich znajdują się w Ozimku (ulica Częstochowska oraz Polna), natomiast pozostałe położone są w Biestrzynie, Mnichusie oraz Szczedrzyku. Maksymalna wydajność wszystkich ujęć wynosi blisko 8 tysięcy m³/dobę. Całość funkcjonuje w podziale na trzy układy sieci wodociągowej. Ujęcia w Ozimku i Szczedrzyku, oprócz tych miejscowości, zaopatrują w wodę również Antoniów, Krasiejów, Krzyżową Dolinę, Nową Schodnię, Schodnię, Pustków oraz Szczedrzyk. Stacja w Mnichusie zaopatruje nie tylko to sołectwo, ale także Grodziec i Chobie. Zapotrzebowanie w Biestrzynie i Dylakach zaspokajane jest dzięki ujęciu w tej pierwszej miejscowości. Największą średnią wielkością poboru wody w ciągu jednej doby, charakteryzuje się stacja w Ozimku przy ulicy Częstochowskiej – wynosi ono ponad 1550 m³/dobę. To samo ujęcie zaopatruje w wodę najwięcej, bo ponad 10 500 osób. Oprócz tego na terenie gminy znajdują się także ujęcia wody wykorzystywane wyłącznie przez przedsiębiorstwa: Huta Małapanew oraz BA Glass Poland Sp. z o.o. w Poznaniu.

		Stacja Biestrzynnik	Stacja Mnichus	Stacja Ozimek ul. Polna	Stacja Ozimek ul. Częstoch.	Stacja Szczedrzyk
Wielkość poboru w gminie	średniobiorowy	451,0 m ³ /d	230,0 m ³ /d	550,6 m ³ /d	1550,4 m ³ /d	550,0 m ³ /d
	maksymalny godzinowy	45,1 m ³ /h	40,0 m ³ /h	75,0 m ³ /h	100,0 m ³ /h	57,3 m ³ /h
	maksymalny dobowy	654,0 m ³ /d	364,0 m ³ /h	773,0 m ³ /d	2325,6 m ³ /d	881,0 m ³ /d
Liczba osób zaopatrzonych w wodę		1 902	1 813	2 656	10 544	2 916
Przeznaczenie i sposób poboru wody w gminie		60,5	66,6	132,5	408	141,5

Tabela nr 12. Dane dotyczące poboru wody, źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, opracowanie własne

Finansowany w ramach Funduszu Spójności projekt „Poprawa jakości wody pitnej i uporządkowanie gospodarki ściekowej w Gminie Ozimek – Trias Opolski” pozwolił w latach 2010-2013 na całościową modernizację

wszystkich stacji uzdatniania wody. Stacje zostały wyposażone m.in. w aparaturę pozwalającą na zautomatyzowanie działania procesu uzdatniania.

Sieć kanalizacyjna

Sieć kanalizacyjna sanitarna w gminie Ozimek ma łączną długość **176883,59 m** i obejmuje swoim zasięgiem wszystkie miejscowości za wyjątkiem wsi: Pustków (16% skanalizowania miejscowości), Schodnia (10) i Mnichus (0%), gdzie ścieki są zazwyczaj magazynowane w zbiornikach wybieralnych lub przepływowych. Biestrzynnik jest skanalizowany w 40%. Obecnie z kanalizacji sanitarnej korzysta 16 584 mieszkańców, co stanowi 94,6% osób, którzy mają możliwość korzystania z tych usług oraz 85,8% wszystkich mieszkańców gminy Ozimek.

Miejscowość	Długość sieci kanalizacyjnej	Przepompownie przydomowe	Przepompownie sieciowe
	m	Szt.	Szt.
Ozimek	30410	2	3
Antonów	20811	1	7
Krasiejów	19837,23	6	12
Biestrzynnik	7272,37	12	2
Dylaki	19356,83	4	5
Szczedrzyk	25834,47	16	3
Pustków	1300	0	0
Schodnia	1560	1	0
Jedlice	4050	0	0
Grodziec	25012,64	2	5
Nowa Schodnia	3251,31	0	0
Chobie	7104,75	2	3
Krzyżowa Dolina	11082,99	17	2
Mnichus	-	-	-
Razem	176883,59	63	42

Tabela nr 13. Dane dotyczące infrastruktury sieci kanalizacyjnej, źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, opracowanie własne

Sieć kanalizacji sanitarnej rozdzielczej tworzy ok. 89 km sieci grawitacyjnej, ok. 45 km przykanalików grawitacyjnych, blisko 40 km sieci tłocznej oraz ponad 2,5 km przykanalików ciśnieniowych. W przypadku Pustkowa i Schodni występuje wyłącznie sieć tłoczna o łącznej długości 2860 m, natomiast miejscowość Mnichus pozbawiona jest jakiegokolwiek formy odprowadzania ścieków. Na obszarze gminy występują także 63 oczyszczalnie przydomowe oraz 42 przepompownie sieciowe.

Województwo	Liczba mieszkańców korzystających z obecnie z KS	Liczba mieszkańców z możliwością podłączenia do KS wg. Ewidencji ludności	Liczba mieszkańców ogółem
Ozimek	8798	8798	8848
Antonów	1168	1168	1168
Bolesław	1394	1778	1974
Chodnia	391	490	649
Chodźki	860	1106	1188
Chodźki	1548		1438
Chodźki	81	1642	487
Chodźki	13		860
Chodźki	120	120	133
Chodźki	1108	1334	1334
Chodźki			
Chodźki	229	229	240
Chodźki	265	265	302
Chodźki			
Chodźki	609	714	714
Łącznie	16584	17524	19335

Tabela nr 14, Dane dotyczące odbiorców sieci kanalizacyjnej, źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, opracowanie własne

Na terenie gminy Ozimek znajdują się dwie oczyszczalnie ścieków. Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia z podwyższonym usuwaniem biogenów umiejscowiona jest w Antonowie. Rozpoczęcie eksploatacji obiektu obyło się w 1999 roku, natomiast przeprowadzone prace modernizacyjne w latach 2004-2005 pozwoliły przede wszystkim zwiększyć efektywność oczyszczania ścieków. Maksymalna przepustowość oczyszczalni wynosi 2500 m³/dobę, co przy średnim dobowym dopływie ściegów ok. 2 tysięcy m³/d, pozwala stwierdzić, iż wydajność obiektu jest wystarczająca. Ścieki komunalne to średnio 1228 m³/d, natomiast pozostałe 829 m³/d dopływa do oczyszczalni z dzikich podłączeń lokalnych systemów kanalizacji deszczowej do kanalizacji sanitarnej, co stanowi ogromny problem dla funkcjonowania obiektu, dlatego konieczne jest ograniczenie przedostawania się wód przypadkowych do obiegu oczyszczalni. Drugi obiekt, należący do zakładu Huta Małapanew Sp. z o.o. posiada dwukomorowy, poziomy osadnik wód deszczowo przemysłowych. Obie oczyszczalnie nie wymagają w najbliższym czasie przeprowadzania modernizacji.

System ciepłowniczy

Okolo 68% zapotrzebowania na ciepło mieszkańców gminy Ozimek zaspokajane jest za pośrednictwem indywidualnych źródeł ciepła (gospodarstwa domowe) oraz lokalnych kotłowni (odbiorcy instytucjonalni, przemysłowi i usługowi). Pozostałe 32% zapotrzebowania pokrywa miejski system ciepłowniczy działający wyłącznie na obszarze miasta Ozimek oraz część terenów przemysłowych w miejscowości Schodnia.

Wybudowana w 1979 roku ciepłownia w Schodniej jest zarządzana przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Antonowie i produkuje energię ciepłą wykorzystywaną w instalacjach centralnego ogrzewania oraz przy produkcji ciepłej wody użytkowej na potrzeby mieszkańców Ozimka i Schodni. Opał dla ciepłowni stanowi miał węglowy (typ MIIA), który gwarantuje wartość opałową w wysokości 23 MJ/kg i skutkuje zużyciem blisko 7,7 tysiąca ton rocznie. Wykorzystywanym wyłącznie w okresie letnim źródłem ciepła

jest położona w Ozimku zautomatyzowana (bezobsługowa) kotłownia gazowa. Wodny kocioł o mocy 2,1 MW wykorzystujący gaz ziemny GZ 50 wykazuje roczne zapotrzebowanie na opał w wysokości prawie 263 tys. m³. Woda o temperaturze 130°C (rurociąg zasilający) oraz 70°C (rurociąg powrotny) stanowi nośnik ciepła, który trafia do domów za pośrednictwem podziemnej (łączna długość - 3,4 km) lub napowietrznej (3,5 km) sieci. Ogólny stan sieci ciepłej można określić na dobry, jednak problemem w przyszłości może okazać się zły stan powłoki izolacyjnej, zwłaszcza w przypadku fragmentów napowietrznych. Koniecznym zabiegiem jest także zabezpieczenie antykorozyjne konstrukcji wsporczej. Cała sieć ciepła utrzymuje stałą, bardzo dobrą szczelność – ubytek wody w ciągu całego roku wynosi mniej niż 1% godzinowego przepływu wody sieciowej. Sterowanie pracą sieci również przebiega bez jakichkolwiek problemów. Sieć ciepła zaopatruje 12 węzłów ciepłych, z których większość zostało niedawno zmodernizowanych. Zamontowane zostały m.in. energooszczędne pompy obiegowe oraz aparatura pozwalająca na automatyczną regulację pogodową.

W 2013 roku została przeprowadzona ankietyzacja, podczas której doszło do inwentaryzacji 41 kotłowni lokalnych znajdujących się na terenie gminy Ozimek (w tym 18 stanowiących źródło ciepła dla jednostek organizacyjnych gminy Ozimek). Najczęściej wykorzystywanym rodzajem opału wśród analizowanych kotłowni był gaz ziemny, który stanowił paliwo dla 18 kotłowni.

Kotły eksploatowane przez gospodarstwa domowe w znacznej większości wykorzystują węgiel kamienny. Rzadziej, jako opał jest stosowany olej opałowy, gaz propan –butan oraz energia elektryczna. Mała popularność ekologicznych paliw wśród gospodarstw domowych i lokalnych kotłowni, powoduje, iż instalacje oparte na wysokoemisyjnych paliwach stałych emitują najwięcej zanieczyszczeń do środowiska na terenie gminy Ozimek. Zarówno w przypadku indywidualnych instalacji jak i kotłowni lokalnych brakuje jakiegokolwiek wyposażenia służącego ochronie środowiska.

System elektroenergetyczny

Energia elektryczna w gminie Ozimek jest dostarczana przede wszystkim za pośrednictwem dwóch stacji elektroenergetycznych położonych w Ozimku oraz Bierdzanach. Odbiorcy są dodatkowo zaopatrywani przez elektrownię wodną w Turawie. Na terenie gminy funkcjonuje także stacja PGZ 110/15 vK Małapanew, której właścicielem jest spółka Huta Małapanew. W obrębie gminy Ozimek znajdują się linie zarówno średniego jak i niskiego napięcia. W przypadku linii średniego napięcia całkowita długość wynosi 126 km, przy czym 90 km stanowi linia napowietrzna, a 26 km linia kablowa. Napowietrzna linia niskiego napięcia ma długość 126 km, natomiast odcinki kablowe osiągają niecałe 60 km. Całość sieci charakteryzuje się dobrym stanem technicznym, za wyjątkiem dwutorowej napowietrznej linii energetycznej Groszowice-Ozimek, której modernizacja jest uwzględniona w planach na najbliższe lata. Do największych odbiorców energii w gminie Ozimek należy m.in. Huta Małapanew, przepompownia wód opadowych (Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej) oraz szpital i przychodnia w Ozimku.

System gazowniczy

Gazowa sieć rozdzielcza obejmuje swoim zakresem jedynie miasto Ozimek, fragment miejscowości Schodnia oraz część terenów należących do spółki BA Glass Poland. Za dystrybucję wysokometanowego gazu ziemnego odpowiada Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Zabrze. Według danych na koniec 2013 roku

łącna długość sieci gazowej w gminie Ozimek wynosiła 13 295 m, z czego największą część stanowi gazociąg niskiego ciśnienia (8147 m). Sieć rozdzielcza ma długość 11 754 m, natomiast sieć przemysłowa nie przekracza 1,5 km. Łącznie na terenie gminy istnieje 232 przyłączy do systemu gazowniczego. Liczba zamieszkałych oraz podłączonych do gazociągu mieszkań wynosi 1717, co gwarantuje dostawy gazu ziemnego dla ok. 5100 mieszkańców (ok. 52,8% wszystkich mieszkańców miasta Ozimek). Rozwój sieci gazociągowej zależy od opłacalności tego rodzaju inwestycji. Chęć objęcia większego obszaru gminy Ozimek będzie przede wszystkim uwarunkowana decyzją Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. odnośnie zwiększenia dostawy gazu oraz wytycznych związanych z modernizacją i rozbudową sieci gazociągowej.

V.3: OŚWIATA I WYCHOWANIE

Na terenie gminy Ozimek działają jednostki organizacyjne gminy:

Gminny Zespół Szkół w Ozimku (Szkoła Podstawowa nr 3 oraz Gimnazjum nr 1), Szkoła Podstawowa w Antoniowie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Dylakach, Publiczna Szkoła Podstawowa w Grodźcu, Szkoła Podstawowa w Krasiejowie, Publiczna Szkoła Podstawowa w Szczedrzyku, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Ozimku, Szkoła Podstawowa nr 2 w Ozimku, Przedszkole Publiczne nr 3 w Dylakach, Przedszkole Publiczne nr 5 w Krasiejowie, Przedszkole Publiczne nr 6 w Szczedrzyku, Przedszkole Publiczne nr 1 w Ozimku, Przedszkole Publiczne nr 2 w Ozimku, Przedszkole Publiczne nr 4 w Ozimku, Żłobek Samorządowy w Ozimku.

Ponadto strukturę edukacyjną uzupełnia placówka Starostwa Powiatowego w Opolu:

Zespół Szkół w Ozimku, który tworzą: gimnazjum, liceum ogólnokształcące, technikum oraz szkoła zawodowa. Liceum oferuje naukę w klasach sprofilowanych: biologiczno-chemicznej, społeczno-prawnej; fizjoterapii, sportowej oraz w klasie kosmetycznej. W technikum utworzone są klasy informatyczna oraz ekonomiczna, a w zasadniczej szkole zawodowej działają klasy wielozawodowe, w których można wyuczyć się różnych specjalizacji: od gastronomicznych po budowlane. W przedszkolach stan oddziałów na przestrzeni lat 2007-2014 ulega jedynie minimalnym zmianom – najczęściej w PP 1 w Ozimku. W PP 4 w Ozimku od roku 2012 liczba oddziałów zwiększyła się o jeden. W szkołach podstawowych mamy podobną sytuację, a zwiększenie – znaczące – nastąpiło w SP 3 w Ozimku, gdzie w roku 2010 liczba oddziałów wzrosła o jeden, podobnie w roku 2012, 2013 i w 2014 o kolejne dwa. Zmniejszanie oddziałów w przyjętym okresie referencyjnym wystąpiło tylko w gimnazjum (o jeden oddział) – z zaobserwowaną zmiennością liczby w latach 2009-2012 w SP Antoniów (o jeden oddział) w 2014 r.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PP 1 Ozimek	5	6	7	5	5	5	6	5
PP 2 Ozimek	4	4	4	4	4	4	4	4
PP 3 Dylaki	2	2	2	2	2	2	2	2
PP 4 Ozimek	4	4	4	4	4	5	5	5
PP 5 Krasiejów	2	2	2	2	2	2	2	2
PP 6 Szedrzyk	2	2	2	2	2	2	2	2
Razem przedszkola	19	20	21	19	19	20	21	20
PSP 1 Ozimek	12	12	12	12	12	12	12	12
SP 2 Ozimek	6	6	6	6	6	6	6	6
SP 3 Ozimek	9	9	9	10	10	11	12	14
SP Antoniów	6	6	6	6	6	6	6	5
PSP Dylaki	6	6	6	6	6	6	6	6
PSP Grodziec	6	6	6	6	6	6	6	6
SP Krasiejów	6	6	6	6	6	6	6	6
PSP Szedrzyk	7	7	6	6	6	6	6	6
Razem szkoły podstawowe	58	58	57	58	58	59	60	61
SP 2 Ozimek Oddz. "0"	1	1	1	1	1	1	1	1
SP Antoniów Oddz. "0"	1	1	1	1	1	1	1	1
PSP Grodziec Oddz. "0"	1	1	1	1	1	1	2	2
PSP Szedrzyk Oddz. "0"	0	0	0	0	0	0	1	1
Razem Oddz. przedszkolne	3	3	3	3	3	3	5	5
Gimnazjum	22	20	18	17	17	16	16	15
Razem oddziały w placówkach	102	101	99	97	97	98	102	101

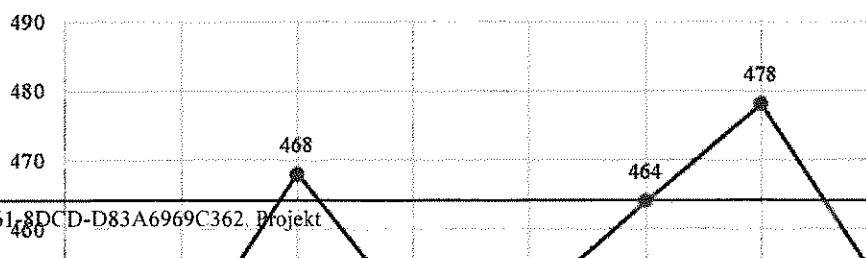
Tabela nr 15, Liczba oddziałów w przedszkolach i szkołach gminy Ozimek w latach 2007-2014, źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, opracowanie własne

Liczba dzieci w przedszkolach w przedziale lat 2007-2014 rośnie, co prezentuje tabela niżej. Natomiast wykres nr 7 przedstawia trend oraz wskazuje, w których latach liczba ta była najwyższa. W roku opracowania niniejszej strategii nastąpiła zmiana przepisów, która poskutkowała zwiększeniem liczby sześciolatków w przedszkolach.

Stan na dzień 30 września każdego roku wg danych Systemu Informacji Oświatowej	Przedszkola							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba dzieci w przedszkolach ogółem	433	443	468	447	449	464	478	453
Liczba dzieci w przedszkolach miejskich	306	315	330	311	313	325	341	323
Liczba dzieci w przedszkolach wiejskich	127	128	138	136	136	139	137	130

Tabela nr 16, Liczba dzieci w przedszkolach gminy Ozimek w latach 2007-2014, źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, opracowanie własne

Liczba dzieci w przedszkolach (lata 2007-2014)

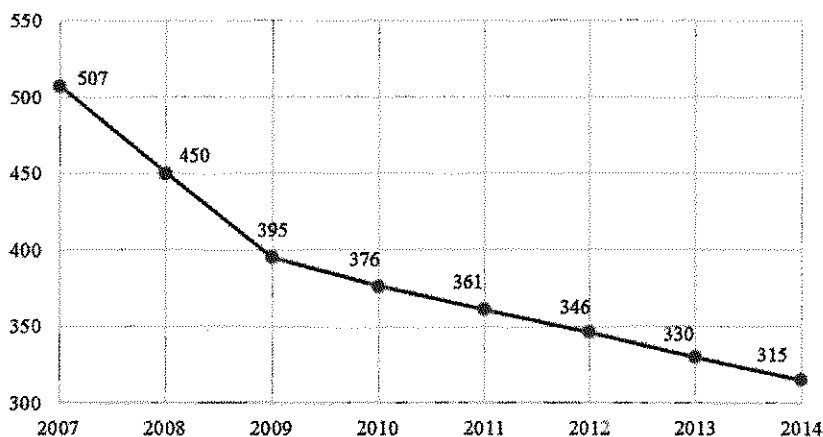
Wykres nr 7. Liczba dzieci w przedszkolach w latach 2007-2014, tendencja; źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, opracowanie własne

W szkołach podstawowych oraz w gimnazjum bezwzględna liczba uczniów ulega zmianie. W latach 2007-2014 liczba uczniów w szkołach podstawowych ogółem zmniejszyła się o 87 osób. Jednocześnie obserwujemy niewielkie zwiększenie liczby uczniów w szkołach miejskich i znaczące (95 osób) zmniejszenie w szkołach wiejskich. O 192 osób zmniejszyła się liczba uczniów w gimnazjum (trend wskazuje wykres nr 8.) . Odnosząc te dane do liczby oddziałów należy domniemywać, że liczebność klas – przy zachowaniu stanu oddziałów – spada.

Stan na dzień 30 września każdego roku wg danych Systemu Informacji Oświatowej	Szkoły podstawowe i Gimnazjum nr 1(GZS)							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba dzieci w szkołach podstawowych ogółem	1018	984	944	918	887	877	880	931
Liczba dzieci w szkołach miejskich	529	509	490	470	445	450	477	537
Liczba dzieci w szkołach wiejskich	489	475	454	448	442	427	403	394
Liczba uczniów w gimnazjum	507	450	395	376	361	346	330	315

Tabela nr 17, Liczba dzieci w szkołach gminy Ozimek w latach 2007-2014, źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, opracowanie własne

Liczba uczniów w gimnazjum (lata 2007-2014)

Wykres nr 8, Liczba dzieci w gimnazjum w latach 2007-2014, tendencja; źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, opracowanie własne

Ocena jakości nauczania prowadzona jest na podstawie różnych kryteriów przez różne instytucje (od wyników testów, przez udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, po osiągnięcia uczniów w tych konkursach). Ze względu na konieczność ujednoczenia kryterium przyjęliśmy wyniki sprawdzianów (dla szkół

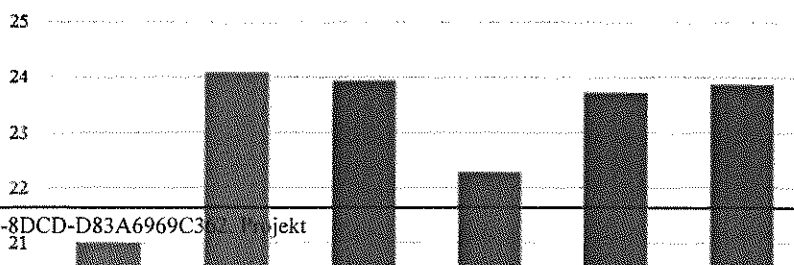
podstawowych) oraz testów (dla gimnazjów) i odnieśliśmy je do danych wojewódzkich. W tabeli niżej – dotyczącej szkół podstawowych - na pomarańczowo zostały zaznaczone najgorsze osiągnięte wyniki w latach 2007-2014, na zielono – najlepsze. Należy też zaznaczyć, że SP Krasiejów uzyskała największy progres w okresie referencyjnym poprawiając w roku 2014 wyniki ze sprawdzianu o 9,4 punktu. W ogólnej ocenie wyniki ze sprawdzianu najlepiej wypadają w Publicznej Szkole Podstawowej w Szczedrzyku, najslabiej w Szkole Podstawowej w Antoniewie. W roku szkolnym 2014/2015 nastąpiła zmiana zakresu sprawdzianu szóstoklasisty (doszła część związana z oceną znajomości języków obcych) oraz sposobu oceny z punktowego na procentowy (stąd też zmiana wartości w ostatniej kolumnie tabeli).

	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
PSP 1 Ozimek	26,00	30,56	28,15	23,50	28,30	26,70	72,30
SP 2 Ozimek	17,50	16,62	20,62	23,80	20,90	21,90	60,30
SP 3 Ozimek	20,50	29,23	26,26	25,70	24,30	25,40	69,10
SP Antoniew	20,20	19,62	19,44	18,20	22,60	20,30	59,70
PSP Dylaki	19,90	22,91	23,31	22,40	21,10	23,90	62,90
PSP Grodziec	22,40	23,85	22,56	20,00	21,50	20,00	68,10
SP Krasiejów	15,80	26,08	24,31	22,20	23,90	25,20	70,60
PSP Szczedrzyk	25,60	23,85	26,85	22,40	27,20	27,50	73,50
Razem	20,99	24,09	23,94	22,28	23,73	23,86	67,06

Tabela nr 18, Wyniki uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych podczas sprawdzianu w latach; źródło: OKE Wrocław, opracowanie własne

Dane te można odnieść do średnich wynikających sprawozdań przygotowywanych dla województwa opolskiego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną (przyjmujemy dane dla uczniów bez dysfunkcji). I tak w roku 2009 było to 22,5 pkt. (wynik wyższy bądź równy uzyskały: PSP 1 w Ozimku oraz PSP w Szczedrzyku); w 2010 – 24,5 (wynik wyższy bądź równy uzyskały: PSP 1 w Ozimku, SP 3 w Ozimku, SP w Krasiejowie); w 2011 – 25,1 (wynik wyższy bądź równy uzyskały: PSP 1 w Ozimku, SP 3 w Ozimku, PSP w Szczedrzyku); w 2012 – 22,2 (wynik wyższy bądź równy uzyskały: PSP 1 w Ozimku, SP 2 w Ozimku, SP 3 w Ozimku, PSP w Dylakach, SP w Krasiejowie, PSP w Szczedrzyku); w 2013 – 23,5 (wynik wyższy bądź równy uzyskały: PSP 1 w Ozimku, SP 3 w Ozimku, SP w Krasiejowie oraz PSP w Szczedrzyku); w 2014 – 25,2 (wynik wyższy bądź równy uzyskały: PSP 1 w Ozimku, SP 3 w Ozimku, SP w Krasiejowie oraz PSP w Szczedrzyku); w 2015 r. – 66% 8 (wynik wyższy bądź równy uzyskały: PSP 1 w Ozimku, SP 3 w Ozimku, PSP w Grodźcu, SP w Krasiejowie oraz PSP w Szczedrzyku).

Średnie wyniki testu szóstoklasisty łącznie dla całej gminy
(lata 2008-2014)

Wykres nr 9, Średnie wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w latach, źródło: OKE Wrocław, opracowanie własne

Ocena wyników egzaminu gimnazjalnego następcza trudność w opisanu trendu ze względu na częste zmiany formuły egzaminu na przestrzeni analizowanych lat, uniemożliwia realne i wiarygodne znalezienie stałego punktu odniesienia. W latach 2007 i 2008 uczniowie gimnazjum pisali egzamin, który obejmował tylko dwie części - część humanistyczną oraz część matematyczno-przyrodniczą. W tych latach wyniki uczniów, poza częścią matematyczno-przyrodniczą w roku 2007, były nieznacznie niższe od średniej województwa. W latach 2009 – 2011 nastąpiła zmiana formuły egzaminu, do wcześniejszych części został dodany język obcy. Kolejne zmiany nastąpiły w latach 2012-2014 polegały na wprowadzeniu podstawy i rozszerzenia przy języku obcym. Od roku 2012 umiejętności uczniów były oceniane w skali procentowej, a nie w punktach. Niżej prezentujemy wyniki egzaminów gimnazjalnych dla obu działających na obszarze gminy Ozimek placówek (gminnej – tabela nr 19 oraz powiatowej – tabela nr 20) od roku szkolnego 2011/2012 (z egzaminem przypadającym na rok 2012).

Gimnazjum nr 1 przy Gminnym Zespole Szkół w Ozimku	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
sr.wynik język polski	64,6	63,6	70,8	64,9
sr.wynik historia i WOS	60,0	59,1	63,5	67,6
sr.wynik matematyka	45,8	52,6	53,1	50,2
sr.wynik przedmioty przyrodnicze	53,4	62,8	57,0	52,2
sr.wynik język angielski poziom podst.	63,6	73,0	81,9	74,4
sr.wynik język angielski poziom rozsz.	48,1	51,5	64,1	53,1
sr.wynik język niemiecki poziom podst.	73,4	69,0	67,2	72,7
sr.wynik język niemiecki poziom rozsz.	57,6	87,8	85,9	87,3

Tabela nr 19, Wyniki uzyskiwane przez uczniów gimnazjum podczas egzaminu w latach; źródło: OKE Ozimek, opracowanie własne

Gimnazjum przy Zespole Szkół w Ozimku	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
sr.wynik język polski	60,7	56,3	61,5	52,0
sr.wynik historia i WOS	60,3	56,4	56,5	59,4
sr.wynik matematyka	46,8	45,9	42,6	42,1
sr.wynik przedmioty przyrodnicze	34,2	55,9	45,9	43,6
sr.wynik język angielski poziom podst.	58,3	61,0	65,1	56,4
sr.wynik język angielski poziom rozsz.	34,2	42,1	34,1	28,9
sr.wynik język niemiecki poziom podst.	83,8	75,8	63,8	76,4
sr.wynik język niemiecki poziom rozsz.	75,1	93,0	88,0	75,5

Tabela nr 20, Wyniki uzyskiwane przez uczniów gimnazjum (jednostki Starostwa Powiatowego w Opolu) podczas testu w latach; źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek, opracowanie własne

W województwie opolskim wyniki egzaminu gimnazjalnego w odpowiednich latach kształtowały się następująco:

Przedmiot	2012	2013	2014	2015
Język polski	63	59,5	65,8	60,3
Historia i WOS	60	56,3	57,8	62,3
Matematyka	47	47,3	45,8	46,7
Przedmioty przyrodnicze	49	58,1	51,1	48,7
Język angielski – podstawowy	63	64,1	68,1	66,9
Język angielski – rozszerzony	46	47,3	47,3	47
Język niemiecki - podstawowy	57	69,4	65,5	68,0
Język niemiecki - rozszerzony	33	58,2	59,7	65,4

Tabela nr 21, Wyniki uzyskiwane przez uczniów gimnazjów w województwie opolskim w latach 2012-2015, źródło: OKE Wrocław, opracowanie własne

Wyniki osiągane przez gimnazjalistów – uczniów placówki, będącej jednostką organizacyjną gminy - odbiegają na plus w odniesieniu do średnich wojewódzkich w przypadku wszystkich ocenianych części egzaminacyjnych, prócz wyniku z części poświęconej ocenie znajomości języka niemieckiego na poziomie podstawowym.

V.4. OPIEKA SPOŁECZNA

Rozdział opracowany na podstawie „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ozimek na lata 2016 – 2021”

Zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu opieki społecznej prowadzi na terenie gminy Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej. Celem działania GOIPS jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz w miarę możliwości doprowadzenie ich do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna polega w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
2. pracy socjalnej;
3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Pomoc jest udzielana w postaci pieniężnej, w formie zasiłków oraz w formie niepieniężnej:

- w naturze,

- w formie talonów żywnościowych,
- dożywianie w szkole,
- w formie usług opiekuńczych,
- opłaty składki na ubezpieczenia zdrowotne,
- umieszczenie i odpłatność w DPS,
- zaopatrzenie w odzież,
- poradnictwa,
- pracy socjalnej i pomocy w załatwieniu spraw.

Powody korzystania ze wsparcia są zróżnicowane. Na podstawie „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ozimek na lata 2016 – 2021” możemy wskazać najważniejsze problemy społeczne:

- bezrobocie, które wskazało 33% respondentów ankiety przeprowadzonej przez GOIPS,
- alkoholizm (25%),
- problemy opiekuńczo-wychowawcze (13%),
- przemoc (7%),
- narkomania (6%),
- niepełnosprawność (6%),
- wykluczenie osób starszych (5%),
- przestępczość (4%),
- niskie płace (1%),
- brak dostępu do mieszkań komunalnych (1%).

W odniesieniu do najczęściej wskazywanego problemu biorący udział w ankiecie wskazywali na przyczyny:

- zbyt mało ofert pracy (52%),
- niezaradność życiowa (30%),
- niski poziom wykształcenia (13%),
- niechęć do podejmowania pracy, lenistwo, wygoda 5%.

Podajemy za „Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ozimek na lata 2016 – 2021”: *„Osoby bezrobotne stanowią największy procent osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Wszelkie aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu oferowane przez PUP we współpracy z gminą nie przynoszą znaczących zmian. Zestawiając ten fakt z sytuacją na rynku pracy, należy zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób już bezrobotnych szczególny nacisk należy położyć na szkolenia, doksztalcanie i zmianę kwalifikacji zawodowych.”*

Mieszkańcy gminy Ozimek mogą skorzystać z pomocy powołanych w formie zinstytucjonalizowanych bądź społecznych podmiotów. W przypadku leczenia oraz zapobiegania alkoholizmowi są to: grupa Anonimowych Alkoholików „Światło”; grupa współzależnych żon alkoholików; Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do zadań komisji należy: *„inicjowanie działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.”* Zjawisko

narkomanii i alkoholizmu jest również przedmiotem programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii (Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Program Przeciwdziałania Narkomanii).

Przeciwdziałanie przemocy jest przedmiotem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który tworzą: przedstawiciele pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policji, oświaty, sądu. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Działalność Zespołu wspierają grupy robocze. Zespół, grupy oraz inne podmioty życia społecznego przeciwdziałają przemocy na podstawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie opracowanego na lata 2012-2020. W latach 2013- 2015 był wdrażany Gminny Program Wspierania Rodziny., adresowany do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Poniżej podajemy liczby wypłaconych zasiłków, dodatków mieszkaniowych, stypendiów szkolnych, świadczeń pielęgnacyjnych, wypłat z funduszu alimentacyjnego oraz przeprowadzonych usług opiekuńczych i osób skierowanych do domów pomocy społecznej.

Rodzaj świadczenia	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Zasiłek stały	25	30	32	30
Zasiłek okresowy	172	183	161	148
Zasiłek celowy	305	354	280	230
Zasiłek celowy specjalny	71	54	55	40
Usługi opiekuńcze	77	77	82	81
Domy Pomocy Społecznej	15	16	16	15
Dożywianie	285	304	234	188
Dodatek mieszkaniowy	162	168	158	156
Stypendium szkolne	81	139	136	89
Zasiłek rodzinny	311	272	250	225
Świadczenie pielęgnacyjne	56	49	46	39
Zasiłek pielęgnacyjny	219	221	225	230
Fundusz alimentacyjny	67	74	73	67
Zasiłek dla opiekuna	-	-	9	8
Zasiłek specjalny opiekuńczy	-	-	-	2

Tabela nr 22, Świadczenia ośrodka pomocy społecznej w latach 2012-2015, źródło: Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminny Ośrodek Integracji i Pomocy Społecznej jest nie tylko dysponentem środków finansowych. W swoich zadaniach ujmuje współpracę z instytucjami i organizacjami. OPS współpracuje również z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym, kuratorami sądowymi, Poradnią Psychologiczną, Komendą Powiatową Policji, Urzędem Skarbowym, Powiatowym Urzędem Pracy, szkołami i przedszkolami.

Gmina Ozimek jest sygnatariuszem Opolskiej Karty Rodziny i Seniora, która jest narzędziem Programu Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim. Z kolei celem Programu SSD jest odbudowa potencjału ludnościowego województwa opolskiego poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz poprawę jakości życia. Dzięki wdrożeniu karty możliwe będzie - dla upoważnionych do jej posiadania - korzystanie m.in. z systemu zniżek oferowanych przez partnerów. Do ulg tych należy między innymi: wprowadzenie powszechnych zniżek oraz ulg wspierających rodziny oraz osoby starsze w opłatach za usługi publiczne, głównie w instytucjach podległych

jednostkom samorządowym, jak również w innych podmiotach publicznych i prywatnych. Uprawnieni do korzystania ze zniżek są rodziny wychowujące minimum 2 dzieci w wieku do 18 lat (małżonkowie, osoby samotnie wychowujące dzieci, rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, przedstawiciele ustawowi) zamieszkujące na terenie województwa opolskiego; rodziny wychowujące dziecko niepełnosprawne, które nie ukończyło 26 roku życia i posiada orzeczenie o niepełnosprawności oraz osoby starsze, które ukończyły 65 rok życia i mieszkają w województwie opolskim.

V.5. BEZPIECZEŃSTWO

Na terenie gminy Ozimek za stan bezpieczeństwa publicznego odpowiadają: Komenda Miejska Policji w Opolu oraz Komisariat Policji w Ozimku. Teren miasta i gminy jest podzielony na 5 rejonów (trzy obejmują teren miasta, a dwa - tereny wiejskie). Struktura organizacyjna miejscowego komisariatu obejmuje: komendanta, zastępcę, 3 kierowników, 5 dyżurnych, 5 dzielnicowych, 3 z zespołu prewencji, 6 z ogniwa patrolowo interwencyjnego oraz 10 z referatu kryminalnego. Liczba interwencji wzrasta, w 2015 r. w porównaniu do roku 2014 liczba ta wzrosła o 890. Liczba nałożonych mandatów zwiększyła w wymienionym okresie o 520. Więcej zdarzeń ujawnionych jest na terenie miasta. Na podstawie informacji udostępnionych przez Komisariat Policji w Ozimku przedstawiamy poniższe dane liczbowe na lata 2013-2015:

Zdarzenia przestępcze:

Rok	Ogółem	Miasto	Obszar wiejski
2013	512	114	111
2014	382	87	103
2015	383	89	89

Kradzieże:

Rok	Ogółem	Miasto	Obszar wiejski
2013	133	34	23
2014	102	44	21
2015	45	45	25

Kradzieże z włamaniem:

Rok	Ogółem	Miasto	Obszar wiejski
2013	139	22	31
2014	119	15	23
2015	99	19	14

Kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości:

Rok	Ogółem	Miasto	Obszar wiejski
2013	82	11	31
2014	79	12	24
2015	74	8	27

Wykroczenia:

Rok	Ogółem	Miasto	Obszar wiejski
2013	1629	416	416
2014	1368	260	260
2015	1721	214	214

Liczba przestępstw przeciwko rodzinie: 26

Liczba przestępstw i wykroczeń z uwzględnieniem czynów karalnych osób nieletnich do 17 r.ż. - 54

czyny karalne osób nieletnich: 54

Liczba ofiar przemocy: 459

Na terenie gminy Ozimek działa osiem jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach: Schodnia, Krasiejów, Szczedrzyk, Chobie, Pustków, Krzyżowa Dolina, Dylaki, Antoniów. Dwie jednostki: OSP Schodnia i OSP Krasiejów wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego.

V.6. OCHRONA ZDROWIA

Opiekę zdrowotną oraz szpitalną zapewniają na terenie gminy Ozimek:

Szpital	1
Przychodnia pediatryczna	1
Poradnie dla osób dorosłych (lekarz pierwszego kontaktu)	5
Poradnia dla kobiet	1
Poradnia zdrowia psychicznego	1
Gabinety stomatologiczne	12
Apteki	4
Laboratoria analityczne	2
Gabinety rehabilitacyjne	4
Zakłady Opiekuńczo Lecznicze	2
Gabinety specjalistyczne	9
Poradnie medycyny pracy	2
Hospicjum dla dzieci	1
Poradnia dla osób z problemami alkoholowymi	1

Tabela nr 23, Świadczenia ośrodka pomocy społecznej w latach 2012-2015, źródło: Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Od ponad 20 lat Caritas Diecezji Opolskiej świadczy usługi z zakresu pielęgnacji chorego, osób niepełnosprawnych, samotnych i starszych w domach, a także z zakresu rehabilitacji leczniczej mieszkańców gminy Ozimek. Na wsparcie tych zadań otrzymuje dotację ze środków publicznych, nie pokrywają one jednak w pełni potrzeb Caritasu. Niezbędne wydaje się zabezpieczenie środków na kontynuowanie działalności.

Od 2013 roku w gminie Ozimek realizowany jest Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego. Program powstał w celu ograniczenia występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienia dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

V.7 GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Zasoby mieszkaniowe gminy koncentrują się przede wszystkim w mieście. Na koniec roku 2014 odnotowano w stolicy gminy 25 mieszkań socjalnych, których łączna powierzchnia wynosiła 984 m². Nie odnotowuje się w zasobach gminnych pustostanów (lokali niezamieszkałych).

	Gmina Ozimek	Miasto	Wies
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	80,7	25,8	320,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	56,6	20,2	357,4
Mieszkania na 1000 mieszkańców	105,9	30,6	288,9

Tabela nr 23, Świadczenia ośrodka pomocy społecznej w latach 2012-2015, źródło: Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

	Gmina Ozimek	Województwo opolskie	Powiat opolski
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1	80,7	80,3	99,7

mieszkania			
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	56,6	28,1	31,2
Mieszkania na 1000 mieszkańców	105,9	349,9	313,1

Tabela nr 24, Świadczenia ośrodka pomocy społecznej w latach 2012-2015, źródło: Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Liczba mieszkań komunalnych	90
Liczba złożonych wniosków na mieszkanie komunalne	140
Liczba lokali socjalnych	25
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	139
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	3

Tabela nr 25, Świadczenia ośrodka pomocy społecznej w latach 2012-2015, źródło: Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

W ramach pomocy oddłużeniowej na terenie gminy Ozimek realizowany jest program pomocy osobom zagrożonym eksmisją mający ułatwić dłużnikom, będącym w trudnej sytuacji materialnej spłatę należności powstałych z tytułu niezapłaconych opłat czynszowych za użytkowanie nieruchomości komunalnych.

V.8. KULTURA

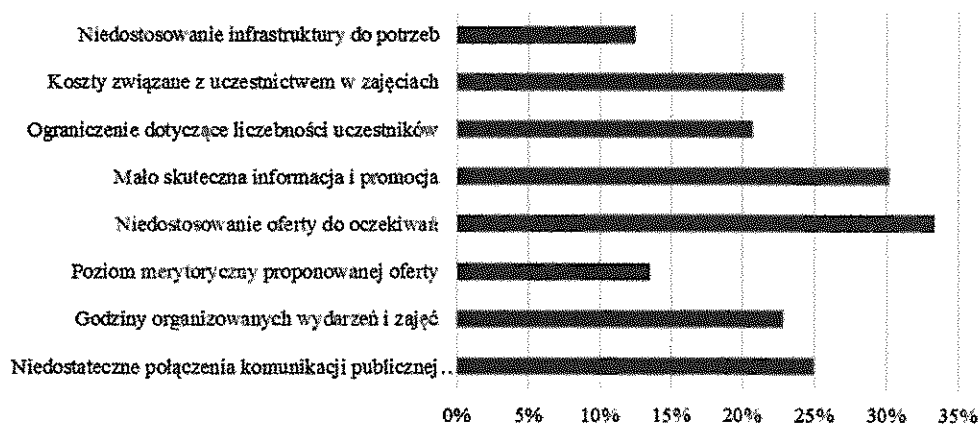
Od 2000 roku Ozimek był identyfikowany z polskim ruchem mażoretkowym – Dom Kultury był organizatorem I Międzynarodowego Przeglądu Zespołów Mażoretkowych, a następnie: Mistrzostw Polski Zespołów Mażoretkowych oraz Międzynarodowego Przeglądu Mażorettek, Tamburmajerek i Cheerleaderek. W 2006 zespoły mażoretkowe z Ozimka uczestniczyły w Mistrzostwach Świata NBT, które odbyły się w Holandii, a w 2008 roku reprezentowały Opolszczyznę na Międzynarodowej wystawie „EXPO 2008” w hiszpańskiej Saragossie. Uczestniczyły też w Mistrzostwach Polski Mażorettek, Międzynarodowym Dziecięcym i Młodzieżowym Festiwalu Sztuk „Uśmiechy Morza 2009” w Bałcziku (Bułgaria), VI Mistrzostwach Europy Zespołów Mażoretkowych IMA Opole '2009, a także wystąpiły w Bredenborn i Kollerberck (Niemcy). W 2012 roku zespół mażoretkowy BETA uzyskał status finalisty programu Telewizji Polsat „Tylko Taniec”. Sukces odniósł również zespół mażoretkowy „GAMA” w III Otwartym Międzynarodowym Pucharze Polski Mażorettek o Puchar Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Złota Lira Rybnik 2012” uzyskując I miejsce GRAND PRIX.

W 2009 r. przy Domu Kultury utworzono ponad czterdziestoosobową Ozimską Orkiestrę Dętą. W placówce zostało utworzone studio nagrań, z którego korzystają zespoły Domu Kultury i szkoły. W galerii „Złoty Blejtram”, „Za sceną” ? oraz w holu Domu Kultury odbywają się regularne wystawy. Z Domem Kultury w Ozimku związana jest od ponad 50 lat działalność Społecznego Ogniska Muzycznego ? oraz Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów. Od 21 lat w Domu Kultury w Ozimku działa również - założony w 1991 roku - Teatr „Fieter”, który jest zespołem o bogatych osiągnięciach artystycznych. Ozimska placówka kultury w 2013 r. obchodziła 60-lecie swojego istnienia. W marcu ? 2014 r. przeprowadzony został remont sali widowiskowej (w ramach projektu „Kulturalnym szlakiem pogranicza”. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska 2007-2013. PRZEKRACZAMY GRANICE) oraz przyziemia i holu (ta część była finansowana przez Urząd Gminy i Miasta w Ozimku).

Dom Kultury realizuje przedsięwzięcia adresowane do szerokiego grona odbiorców: Konkurs Piosenki Dziecięcej „Debiuty Przedszkolne”, Polsko-Czeskie Warsztaty Tańca Orientalnego, Ozimska Noc Teatralna oraz Międzynarodowy Dzień Dziecka, projekt „Jest w orkiestrach dętych siła”, koncerty noworoczne, Rejonowy Przegląd Zespołów Jasełkowych, Plenerowe Spotkania Korowodów Marzankowych, Wojewódzki Przegląd Zespołów Tanecznych, Ozimska Noc Teatralna, Festiwal Zespołów Mażoretkowych „Ozimska Furażerka”, Festiwal Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „DO - RE - MI”, Dni Ozimka, a także warsztaty, zabawy, biesiady, konkursy na „Szopkę Betlejemską”, „Ozdobę Choinkową” i inne. Mimo tej bogatej oferty, większość spośród 218 respondentów biorących udział w anonimowej ankiecie, odpowiedziało, że nie uczestniczy w zajęciach Domu Kultury – była to grupa 53% respondentów, 38% wskazało jako odpowiedź „rzadko”, a tylko 9% - „często”.

Partnerami instytucji są: Ośrodek Pomocy i Integracji Społecznej w Ozimku, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przyszłość” Administracja w Ozimku, organizacje społeczne, szkoły, wojewódzkie, Stowarzyszenie „Dolina Małej Panwi”, Zarząd Miejsko – Gminny TSKN, Pracownia Artystyczna „Sztukmistrz” w Ozimku, Muzeum Wsi Opolskiej, Stowarzyszenie „Nasz Grodziec”, Rybacka Lokalna Grupa Działania „Opolszczyzna”, Społeczna Szkoła Artystyczna w Ozimku, Lokalna Grupa Działania „Kraina Dinozaurów”, Związek Emerytów i Rencistów w Ozimku, sołtysi i rady sołectek, jednostki OSP. W badaniach prowadzonych w trakcie opracowywania niniejszego dokumentu zapytaliśmy mieszkańców gminy o ocenę oferty kulturalnej. Zidentyfikowane w ramach ankiety problemy przedstawia wykres niżej.

Największy problem w dostępie do oferty dot. spędzania czasu wolnego:

W strukturze Domu Kultury od 1995 roku działa Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Ozimku. Sieć gminną tworzą: placówka stopnia podstawowego zlokalizowana w budynku Domu Kultury w Ozimku (w jej skład wchodzi: Biblioteka dla Dorosłych oraz Oddział dla Dzieci i Młodzieży) oraz 5 filii wiejskich: w Grodźcu, w Krasiejowie, w Szczedrzyku, w Dylakach, w Krzyżowej Dolinie. Biblioteka gromadzi i udostępnia czytelnikom następujące typy zbiorów bibliotecznych (wg stanu na koniec 2014 roku):

- 1) książki tradycyjne – łączna liczba zgromadzonych woluminów we wszystkich placówkach wynosi: 95 399;
- 2) audiobooki czyli książki mówione – 44 jednostki;

3) dokumenty elektroniczne na nośnikach fizycznych (e-słowniki, e-atlasy) – 11 jednostek;

4) książki elektroniczne, które biblioteka udostępnia on-line na platformie LIBRA IBUK w ramach Konsorcjum pn. „Opolskie Biblioteki Publiczne” – 1426 egzemplarzy (licencje, które wykupuje konsorcjum są ważne przez 1 rok, użytkownicy mają dostęp do tych publikacji także z komputerów domowych);

5) zbiory obcojęzyczne: w ramach współpracy z Zarządem Gminnym TSKN, 4 filie wiejskie (w Krasiejowie, Dylakach, Szczedrzyku i Krzyżowej Dolinie) udostępniają użyczony księgozbiór niemieckojęzyczny. Liczy on łącznie 5722 woluminy.

6) czasopisma: 21 tytułów czasopism prenumerowanych (kilka tytułów w większej ilości egzemplarzy z przeznaczeniem dla filii bibliotecznych).

W 2014 roku MiGBP w Ozimku zarejestrowała 2205 użytkowników, z czego 2110 stanowili czytelnicy aktywnie wypożyczający zbiory biblioteczne (pozostali to odbiorcy korzystający tylko z dostępu do Internetu w czytelnich całej sieci). W 2014 roku biblioteka zanotowała łącznie 43735 wypożyczeń, z czego 40259 egzemplarzy stanowiły wypożyczenia na zewnątrz a 3476 wypożyczenia na miejscu. We wszystkich placówkach działają czytelnice internetowe, zapewniające mieszkańcom gminy bezpłatny dostęp do Internetu. W 2014 roku łącznie udzielono za pośrednictwem biblioteki 6031 informacji (tym 570 bibliotecznych, 204 bibliograficznych i 5257 faktograficznych). Z czytelnicy internetowych skorzystało łącznie 4844 osoby.

Zadania z zakresu upowszechniania czytelnictwa, wiedzy i kultury MiGBP w Ozimku realizuje poprzez różnorodne formy działalności kulturalno-edukacyjnej. Są to: spotkania autorskie z pisarzami i poetami, lekcje biblioteczne i wycieczki do biblioteki, wystawy, konkursy, akcje głośnego czytania, kursy komputerowe dla seniorów. MiGBP w Ozimku w latach 2013 – 2015 zrealizowała projekty finansowane ze środków pozabudżetowych pozyskanych m.in. od Fundacji Orange, Biblioteki Narodowej (w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa), Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej.

V.9. SPORT I REKREACJA

Najsilniejszym obecnie ośrodkiem ruchu turystycznego na terenie gminy Ozimek jest Krasiejów i działający tam z powodzeniem od Jurapark Krasiejów – Park Rozrywki i Nauki. Ruch turystyczny rozwija się także w oparciu o zasoby naturalne:

- bliskość Jeziora Turawskiego (przede wszystkim Szczedrzyk, Jedlice) i dostępność w związku z tym oferty uprawiania sportów wodnych i birdwatchingu
- Lasy Stobrowsko-Turawskie (możliwość wędrówek oraz uprawiania turystyki rowerowej)
- rzekę Mała Panew, wzdłuż której rozwinęła się sieć przystani i wypożyczalni kajaków i łódek, a także oferty organizacji spływów
- stawy w Biestrzynniku (oferta adresowana do wędkarzy i ich rodzin)

Ofertę turystyczną uzupełnia ogólnodostępna infrastruktura: siłownie zewnętrzne, place zabaw, wytyczone trasy turystyczne oraz imprezy, które – zwłaszcza latem – są organizowane zarówno przez podmioty finansów publicznych, jak i organizacje pozarządowe.

W Ozimku – w czasie prosperity Huty Małapanew – miał powstać Ośrodek Lecznico – Rehabilitacyjny

Pracowników Huty Małapanew (obiekt obecnie opustoszały). W 2009 roku kompleks od gminy Ozimek, będącej wtedy właścicielem obiektu, odkupiła firma P.W VEGAS.PL, z planami uruchomienia do 2012 r. kompleksu rekreacyjno-sportowego. Do dnia opracowania niniejszego dokumentu nie zostały w tej sprawie podjęte żadne działania.

Gmina Ozimek, dzięki wykorzystaniu funduszy unijnych, zwłaszcza w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, rozwinęła infrastrukturę rekreacyjną i sportową, która poprawiła standard życia mieszkańców, a także wpłynęła na rozszerzenie oferty turystycznej obszaru. Siłownie zewnętrzne są w miejscowościach: Ozimek (2), Antoniów, Dylaki, Szczedrzyk, Krasiejów Grodziec, Jedlice; place zabaw ponadto we wsi Schodnia i Krzyżowa Dolina. Boiska ogólnodostępne w Ozimku (3, w tym jeden „Orlik”), Antoniowie, Dylakach (wielofunkcyjne), Biestrzynniku, Szczedrzyku (wielofunkcyjne), Krasiejowie (dwa, w tym jedno wielofunkcyjne), Grodźcu i Krzyżowej Dolinie. Sala sportowa ogólnodostępna jest tylko w miejscowości Schodnia, a korty tenisowe w Ozimku (na boisku „Orlik”), Antoniowie, Dylakach, Szczedrzyku i Krasiejowie. Ofertę rekreacyjną uzupełniają trasy rowerowe, które prowadzą drogami polnymi i leśnymi obszaru.

VI. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

W gminie Ozimek zarejestrowanych stowarzyszeń, fundacji, klubów i zrzeszeń jest 22. Niemal drugie tyle, to grupy nieformalne, małe społeczne inicjatywy, które łączy wspólne działanie. Na terenie gminy działają: stowarzyszenia, fundacje, jednostki OSP będące stowarzyszeniami, kluby sportowe będące stowarzyszeniami, koła gospodyń wiejskich, kluby mniejszości niemieckiej (DFK), Lokalna Grupa Działania „Kraina Dinozaurów”, RLGD „Opolszczyzna”. Bardzo dużą popularnością na obszarze cieszy się Program Odnowa Wsi w Województwie Opolskim. Uczestniczenie w tej sieci dało możliwość grupom liderów i przedstawicielom organizacji i grup nieformalnych uczestniczenia w warsztatach usprawniających analizowanie własnych zasobów, ich waloryzowanie oraz opracowywanie projektów. Program uruchomił na obszarach wiejskich gminy niezwykle potencjał.

Aktywność społeczna skutkuje bardzo wymiernymi efektami - poprawia się znacząco estetyka ozimskich wsi: na wjazdach do miejscowości stają efektowne witacze, sołectwa (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne) angażują się w poprawę estetyki miejscowości, wpływają na przestrzeń, inicjują wydarzenia o charakterze integracyjnym, wzmacniają sektor turystyczny organizując festyny i imprezy rekreacyjne.

Podsumowanie rozdziału

Potrzeby mieszkańców gminy, wynikające z dostarczanych usług publicznych są niemal w pełni zaspokajane. Infrastruktura techniczna rozwinięta jest przede wszystkim w mieście i miejscowościach położonych w bezpośredniej bliskości Ozimka. Infrastruktura społeczna, dzięki funkcjonowaniu na terenie małych szkół z bardzo dobrymi osiągnięciami i wynikami sprawdzianów tworzy na mapie gminy dostępną siatkę usług edukacyjnych. Problem jest niedostosowanie do potrzeb rynku kształcenia w szkole ponadgimnazjalnej oraz brak sprofilowania szkół podstawowych i gimnazjów, co może stanowić zagrożenie dla istnienia placówek gminnych ze względu na atrakcyjną ofertę szkół podstawowych w Opolu i dogodne połączenia ze stolicą gminy. Dużą i ważną rolę w organizowaniu czasu wolnego pełni ośrodek kultury, jednak sam obiekt oraz infrastruktura publiczna

zarządzania przez tę instytucję kultury jest niedostateczna. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje powierzone mu zadania, a problemy, z jakimi stykają się pracownicy socjalni są typowe dla regionu.

VII. RYNEK PRACY

Rynek pracy charakteryzują z jednej strony poszukujący pracy z ich wykształceniem, kwalifikacjami, doświadczeniem, a z drugiej strony przedsiębiorcy, którzy miejsca pracy tworzą i poszukują pracowników o określonych predyspozycjach. Na podstawie sprawozdań sporządzanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu największe trudności w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia mają osoby nie posiadające wykształcenia w ogóle oraz posiadające wykształcenie podstawowe i gimnazjalne. Wśród ofert pracy znikoma liczba proponuje pracę osobom bezrobotnym z tak niskim wykształceniem. Należy też wziąć pod uwagę zwiększoną dostępność do studiów licencjackich i wyższych od 2006 r., kiedy to zostały obniżone wymagania podczas egzaminów maturalnych z 50% do 30%. Większa liczba maturzystów oraz decyzje o podejmowaniu przez nich dalszej edukacji na uczelniach wyższych, a jednocześnie brak miejsc pracy dla absolwentów szkół wyższych, czyli osób o określonych, wysokich kwalifikacjach sprawił, że są oni zainteresowani także pracą poniżej zdobytych kwalifikacji. Przedsiębiorcy nawet na stanowiska nie wymagające wysokich umiejętności mogą przyjmować osoby z tytułem magistra lub licencjata. Tym samym miejsca pracy, które wcześniej mogły być atrakcyjne jedynie dla osób z niskim wykształceniem są w obrębie zainteresowania bezrobotnych z wykształceniem wyższym. Absolwenci uczelni decydują się także na pozostanie w miejscach studiów, co z kolei wpływa na obniżenie potencjału demograficznego obszaru gminy. Według PUP Opole – i zgodnie z trendami obowiązującymi w całym kraju - największe szanse na zdobycie pracy mają osoby z wykształceniem zawodowym oraz policealnym.

Utrzymywanie się wysokiej liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne (z prawem do zasiłku i bez) to wynik m.in. spadku liczby ludności gminy i zmiany w strukturze ludności, w tym spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym i w wieku produkcyjnym (w tym w wieku aktywności zawodowej) oraz pogorszenie się koniunktury gospodarczej w całym województwie i w kraju. Tę niekorzystną sytuację wzmacnia fakt migracji zarobkowych i utrzymująca się wysoka depopulacja.

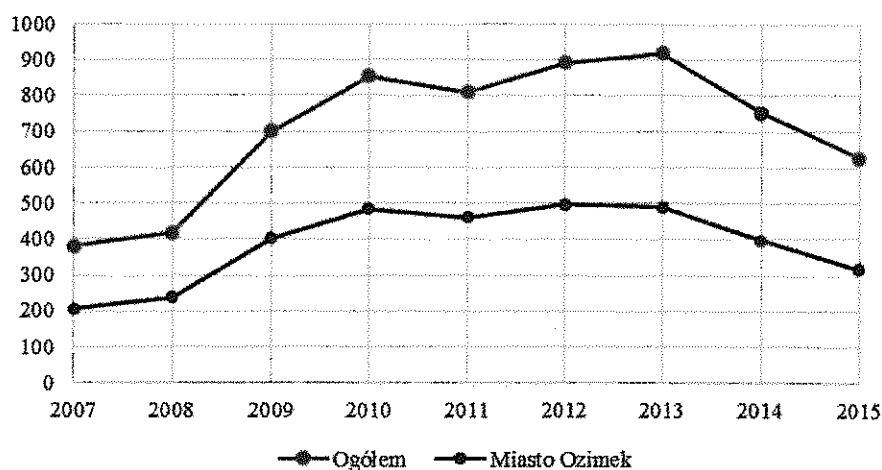
Poniższa tabela egzemplifikuje liczbę zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2007-2014 w podziale na miasto i obszar wiejski gminy Ozimek w odniesieniu do różnych kategorii bezrobotnych oraz do płci.

Kategoria/Lata	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	379	417	700	854	810	892	919	752	627
W tym: Ozimek	206	238	403	484	461	496	489	397	317
Kobiety	215	229	344	376	418	481	468	395	338

Tabela nr 26, Świadczenia ośrodka pomocy społecznej w latach 2012-2015, źródło: Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Tabela ta wskazuje przede wszystkim na fakt wzrostu liczby bezrobotnych – porównując rok 2007 i rok 2014 - mimo oczywistego ubytku liczby mieszkańców. Natomiast ocena trendu w okresie referencyjnym nie jest już tak bezwzględnie negatywna (patrz: wykres nr 9).

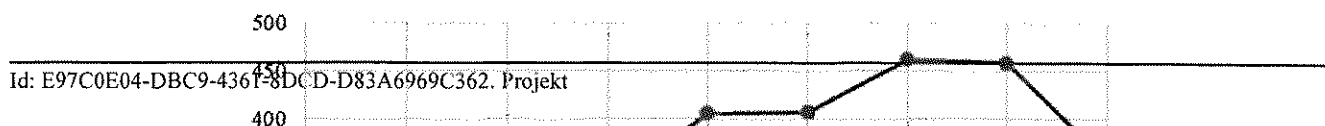
Liczba bezrobotnych w gminie Ozimek (lata 2007-2015)

Wykres nr 9, Liczba bezrobotnych w gminie ogółem oraz w mieście – tendencje; źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

Liczba osób długotrwale bezrobotnych oraz trend związany z tą kategorią osób stanowi najpoważniejszy problem związany z bezrobociem.

Liczba długotrwale bezrobotnych osób w gminie Ozimek (lata 2007-2015)

Wykres nr 10, Liczba długotrwale bezrobotnych w gminie ogółem – tendencje; źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

PUP Opole w swoich analizach dotyczących monitorowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych szczególną uwagę zwraca na kwestię planowania systemu edukacyjnego pod kątem dostosowania struktury kształcenia, szkolenia i przekwalifikowywania dla określenia zapotrzebowania gospodarki na zasoby pracy według kwalifikacji zawodowych. Należy jednak odnotować, że podstawą tych analiz są dane współczesne, nie na analiza potencjalnego rozwoju gospodarczego wspartego o nowe technologie, czy trendy gospodarcze.

Porównaliśmy sytuację w podobnych do gminy Ozimek dwóch pozostałych gmin miejsko-wiejskich powiatu opolskiego: gminy Niemodlin i gminy Prószków. Ze względu na konieczność wprowadzenia jednoznacznego wskaźnika (a w przypadku porównań liczby bezwzględne takim wskaźnikiem nie są) ujęliśmy liczbę osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności i wyraziliśmy tę miarę procentowo. Dane te przedstawia tabela nr 27.

	Niemodlin		Prószków		Ozimek	
	Ogółem	W tym miasto:	Ogółem	W tym miasto:	Ogółem	W tym miasto:
2007	6,6%	6,8%	1,8%	2,4%	1,8%	2,1%
2008	5,1%	5,2%	1,4%	1,4%	2%	2,4%
2009	6,9%	6,7%	2%	2,2%	3,4%	4,1%
2010	7,1%	7%	2,3%	3%	4,2%	5,1%
2011	6,5%	6,3%	2,2%	2,7%	4%	4,9%
2012	6,8%	6,5%	2,5%	2,5%	4,4%	5,3%
2013	7,5%	6,8%	2,6%	3%	4,6%	5,3%
2014	5,5%	5,3%	2,1%	2%	3,8%	4,3%

Tabela nr 28, Liczba bezrobotnych w gminach Niemodlin, Prószków i Ozimek, ogółem oraz w miastach; źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

Podsumowanie rozdziału

Ozimski rynek pracy odzwierciedla tendencję krajową: osoby bez wykształcenia mają coraz mniejsze

szanse na zdobycie zatrudnienia, podobnie absolwenci licencjatów i studiów, tych kierunków, które nie odpowiadają na faktyczne potrzeby rynkowe. Na przestrzeni analizowanych lat trendy dla całej gminy zmieniają się, przy czym tendencja w mieście jest od 2009 roku bardziej zrównoważona.

Liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne w ciągu ośmiu lat zwiększyła się o 248 osób, tj. o ponad 60%. W większości bezrobotnymi są kobiety. Liczba osób długotrwale bezrobotnych wzrosła w okresie referencyjnym o ponad 100 procent, a osób powyżej 50 roku życia o 240%. Od roku 2014 obserwowany jest spadek osób bezrobotnych poniżej 25 r.ż., co zgodnie z danymi uzyskanymi w wywiadach jest efektem opuszczania przez młodych ludzi terenu gminy, a nie znajdowaniem przez nich zatrudnienia na obszarze gminy Ozimek.

W odniesieniu do dwóch pozostałych miast powiatu opolskiego w gminie i mieście Ozimek obserwowany jest wzrost liczby osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności, przy zrównoważonej od lat sytuacji w gminie/mieście Prószków i poprawiającej się sytuacji gminy i miasta Niemodlin.

Grupą szczególnie narażoną na konsekwencje wyparcia z rynku pracy są osoby w wieku 50 i więcej lat. Nie są obecnie prowadzone żadne działania zwiększające ich szanse, jako pracowników. Na terenie gminy nie prowadzi się działań, których celem byłoby powołanie partnerstw publiczno-prywatnych lub publiczno-społecznych na rzecz dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy.

VIII. GOSPODARKA

Rozwój gospodarczy miasta i okolic związany był z istnieniem na tym terenie przez blisko ćwierć wieku Huty Małapanew. Huta, została założona przez pruskiego króla Fryderyka II i była najstarszą z działających w Europie, w swoim najlepszym okresie zatrudnienie w przedsiębiorstwie i firmach z nim związanych szacowano na siedem tysięcy osób. Ozimek był miastem, które rozwijało się dzięki hucie, która nie tylko stanowiła pewne miejsce pracy dla pokoleń mieszkańców (w chwili ogłoszenia upadku huty pracowało tutaj 350 osób, a blisko półtora tysiąca było zatrudnionych w spółkach-córkach lub innych firmach powiązanych jeśli nie kapitałowo, to jako dostawcy produktów i usług), ale również organizowała im życie pozazawodowe: funkcjonowanie domu kultury, przedszkoli, klubów sportowych. Huta upadła, jak wiele innych potężnych przedsiębiorstw PRL, gdy przemysł ciężki przestał być priorytetem dla krajowej gospodarki. Przedsiębiorstwo straciło płynność finansową, będąc zadłużonym ponad wartość majątku przede wszystkim w ZUS i urzędzie skarbowym. Huta Małapanew Spółka z o.o. istnieje od 1 lipca 2001. r i sama siebie określa, jako „kontynuatkę działalności Huty "Małapanew" S.A. w Ozimku". Od września 2004 r. wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Gwarant, a od 1 grudnia 2011 r. HUTA MAŁAPANEW Sp. z o.o. przejęła "Małapanew" Armatura Sp. z o.o. w Ozimku.

Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10.09.2015					
	2010	2011	2012	2013	2014
	974,38	962,18	977,44	995,98	999,91

Powiat opolski	855,38	854,53	865,55	889,08	896,93
Gmina Ozimek	721,29	708,51	715,64	728,94	723,16
Obszar miejski	899,44	870,86	871,49	879,80	879,48
Obszar wiejski	565,71	566,81	581,64	599,81	590,75

Tabela nr 29, Liczba podmiotów wpisanych do rejestru Regon na 10 tys. mieszkańców, ogółem, w mieście, na obszarach wiejskich oraz dla województwa opolskiego i powiatu opolskiego ogółem w latach 2010-2014; źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

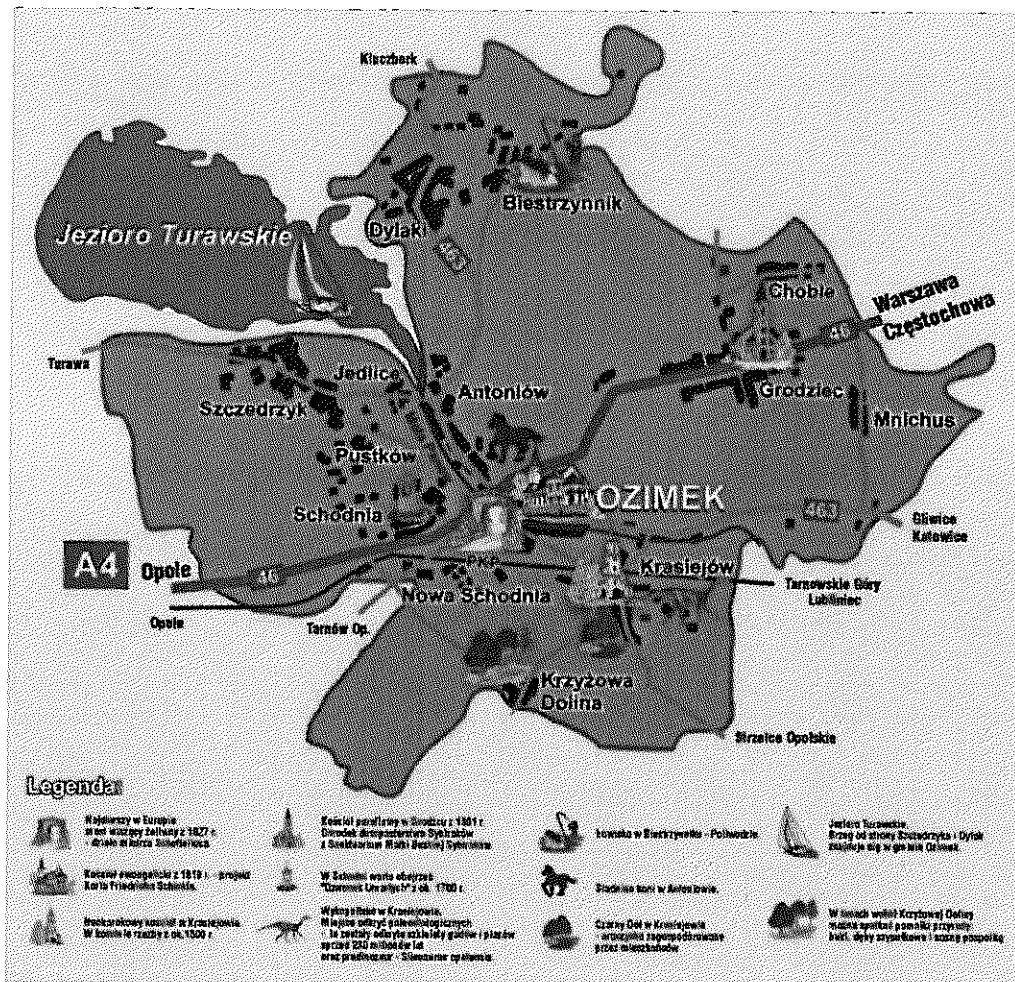
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności					
	2010	2011	2012	2013	2014
Województwo opolskie	83,86	68,14	68,38	73,58	68,33
Powiat opolski	76,74	69,02	57,77	67,26	65,31
Gmina Ozimek	63,82	60,02	51,68	60,47	54,70
Obszar miejski	80,68	67,98	65,20	63,98	64,46
Obszar wiejski	49,11	53,04	39,93	57,47	46,40

Tabela nr 30, Liczba nowych podmiotów wpisanych do rejestru Regon na 10 tys. mieszkańców, ogółem, w mieście, na obszarach wiejskich oraz dla województwa opolskiego i powiatu opolskiego ogółem w latach 2010-2014; źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

Jednostki wyrejestrowane z rejestru REGON na 10 tys. ludności					
	2010	2011	2012	2013	2014
Województwo opolskie	48,65	82,80	54,88	59,75	65,75
Powiat opolski	38,52	74,88	50,27	48,42	59,08
Gmina Ozimek	32,65	71,92	46,71	46,48	62,22
Obszar miejski	45,65	89,23	67,34	47,72	68,83
Obszar wiejski	21,31	56,76	28,79	45,42	56,61

Tabela nr 31, Liczba nowych podmiotów wpisanych do rejestru Regon na 10 tys. mieszkańców, ogółem, w mieście, na obszarach wiejskich oraz dla województwa opolskiego i powiatu opolskiego ogółem w latach 2010-2014; źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

Mocno i szybko rozwijającą się branżą na terenie gminy są usługi turystyczne i okoloturystyczne. Nie bez znaczenia jest fakt powstania na terenie gminy Juraparku – Parku Rodziny i Rozrywki w Krasiejowie.

Rys. nr 4: Mapa atrakcji turystycznych gminy Ozimek; źródło: Urząd Gminy i Miasta Ozimek

Infrastrukturę okołoturystyczną tworzą gospodarstwa agroturystyczne, ośrodki wypoczynkowe, punkty gastronomiczne. Do najważniejszych należą:

- Dworek Sarmata Krasiejów, gospodarstwo agroturystyczne, 11 miejsc noclegowych, atrakcje: wędzarnia
- Dwór Zawiszy, Dylaki, ośrodek wypoczynkowy, liczba miejsc noclegowych: 100, dwie restauracje, dwa bary (ok. 300 osób); dodatkowe atrakcje: sala konferencyjna (100 osób), basen (zewnątrzny i wewnętrzny), SPA (zewnątrzne i wewnętrzne), siłownia, wędzarnia, plac zabaw, miejsca do grillowania, jazdy konne, quady, rowery
- Gospodarstwo agroturystyczne "Agro-Ranczo", Schodnia Stara, 10 miejsc noclegowych, dodatkowe atrakcje: plac zabaw
- Gospodarstwo ekoturystyczne „Ekozagroda Jabłoniowy Sad”, Szchedrzyk, gospodarstwo ekologiczne, 10 miejsc noclegowych; dodatkowe atrakcje: przydomowa tłocznia soków, zajęcia dla dzieci przedszkolnych i szkolnych
- Gospodarstwo agroturystyczne „Chata Myśliwska” Walter Pańczyk, Krasiejów, 12 miejsc noclegowych (w tym 10 w osobnym domku), możliwość rozbicia namiotów i ustawienia kempingów

- Zajazd Hema, Pustków, atrakcje: sala konferencyjna na 30 osób, sala wielofunkcyjna na 120 osób, sala bankietowa na 80 osób
- Gospodarstwo agroturystyczne "Uroczyisko", Dylaki,
- Gospodarstwo agroturystyczne „Stary Młyn”, Krasiejów
- Gospodarstwo agroturystyczne "Dom nad jeziorem" Adelajda Marzec, atrakcje: grill, możliwość łowienia ryb
- Gospodarstwo agroturystyczne w Krasiejowie u Państwa J. J. Kulczyńskich, 13 miejsc noclegowych, atrakcje: hodowla danieli, grill
- Gospodarstwo agroturystyczne "AGRO LILIANNA" Pikos Lilianna i Bernard, 8 miejsc noclegowych; atrakcje: grill, rowery
- Gospodarstwo agroturystyczne "U Lidii Schroll" Lidia Schroll, 11 miejsc noclegowych, możliwość rozbicia namiotów; atrakcja: restauracja w budynku, grill

	Podmiot gospodarki narodowej ogólnego prawa na koniec roku 2014			
	Przedsiębiorstwa państwowe	Spółdzielnie	Spółki handlowe	Spółki cywilne
Gmina Opatów	0	4	68	72
Obszar miejski	0	2	35	52
Obszar wiejski	0	2	33	20

Tabela nr 32, Liczba nowych podmiotów wpisanych do rejestru Regon na 10 tys. mieszkańców, ogółem, w mieście, na obszarach wiejskich oraz dla województwa opolskiego i powiatu opolskiego ogółem w latach 2010-2014; źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej na koniec roku 2014					
	Ogółem	Sekcja A	Sekcja F	Sekcja G	Sekcja I	Sekcja R
Gmina Opatów	338	4	18	42	14	14
Obszar miejski	226	1	9	27	10	8
Obszar wiejski	112	3	9	15	4	6

Tabela nr 33, Liczba nowych podmiotów wpisanych do rejestru Regon na 10 tys. mieszkańców, ogółem, w mieście, na obszarach wiejskich oraz dla województwa opolskiego i powiatu opolskiego ogółem w latach 2010-2014; źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

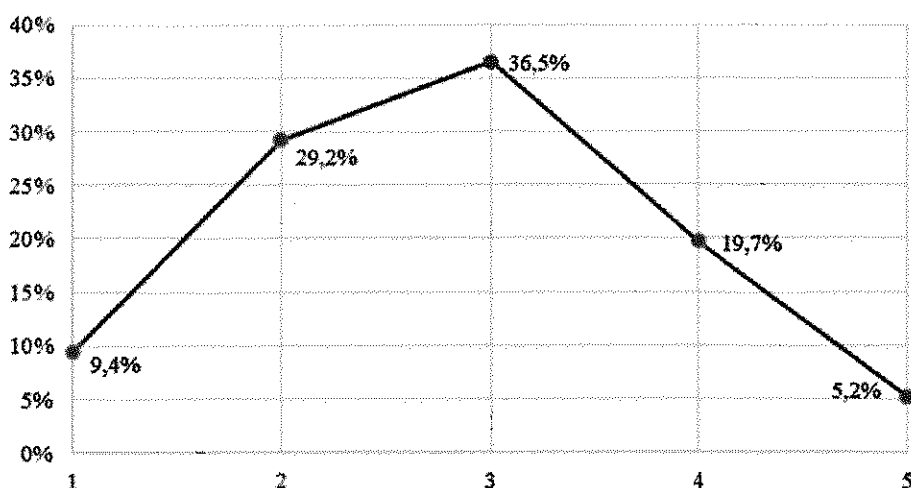
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na koniec roku 2014					
	Ogółem	Sekcja A	Sekcja F	Sekcja G	Sekcja I	Sekcja R
Gmina Opatów	1100	29	171	316	39	21
Obszar miejski	576	5	67	190	14	9
Obszar wiejski	524	24	104	126	25	12

Tabela nr 34, Liczba nowych podmiotów wpisanych do rejestru Regon na 10 tys. mieszkańców, ogółem, w mieście, na obszarach wiejskich oraz dla województwa opolskiego i powiatu opolskiego ogółem w latach 2010-2014; źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, opracowanie własne

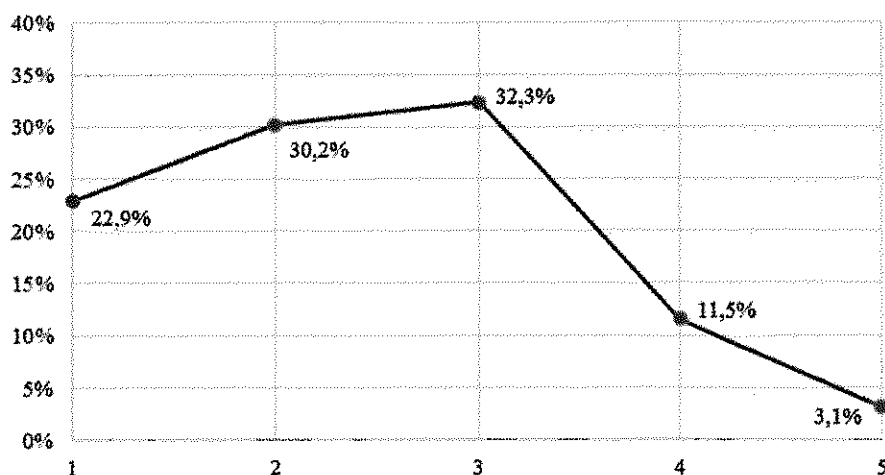
Przyjęliśmy, że najpowszechniejsze sekcje, tj.: A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; F – Budownictwo; G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją powinny stanowić też znaczący odsetek w udziale wszystkich zarejestrowanych przedsiębiorstw oraz działalności gospodarczych, prowadzonych przez osoby fizyczne. Ważne jest, że na terenie rozpoznawalnym, jako potencjalnie możliwy do rozwoju turystyki (sekcja I) zarejestrowanych jest 39 podmiotów.

W trakcie badań opinii mieszkańców gminy, poprosiliśmy o ocenę wybranych aspektów lokalnej gospodarki, a zwłaszcza tych branż, które obecnie aspirują do miana wiodących na tym obszarze, czyli usług turystycznych i okołoturystycznych. Najwyższą oceną była liczba 5, a najniższą – 1. Procenty wskazują na oddane głosy spośród 218 respondentów.

Baza gastronomiczna

Baza noclegowa

Podsumowanie rozdziału

Rozwój gospodarczy obszaru w ujęciu lat 2010 – 2014 charakteryzuje stagnacja, w odniesieniu natomiast do danych wojewódzkich i powiatowych gmina Ozimek pod tym względem rozwija się bardzo słabo. Konsekwencje wielopokoleniowego związania się z jednym pracodawcą, jakim była Huta Małapanew i jej upadek wpłynęły z jednej strony na zwiększenie długotrwałego bezrobocia (również strukturalnego), jak i osłabienie aktywności gospodarczej osób, które potencjalnie mogłyby stać się podmiotem gospodarczym. Z drugiej strony zamknięcie kopalni ilu w Krasiejowie i utworzenie tam Parku Nauki i Rozrywki w związku z dokonaniem odkrycia paleontologicznym wpłynęło na rozwój nowego obszaru gospodarczego, jakim jest turystyka. Krasiejów staje się ośrodkiem kreującym turystykę w całym województwie, położenie więc Parku w granicach administracyjnych gminy Ozimek ma i będzie miało coraz większy wpływ na rozwój lokalnej gospodarki. Rozwinęły się także usługi turystyczne oraz okołoturystyczne związane z wykorzystaniem zasobów naturalnych, jakimi są rzeki, lasy i inne walory przyrodnicze. Należy zwrócić też uwagę, że wszelka działalność turystyczna opiera się na sezonowej ofercie wypoczynku (rowery, żeglarstwo, kajakarstwo).

IX. ANALIZA FINANSOWA GMINY OZIMEK

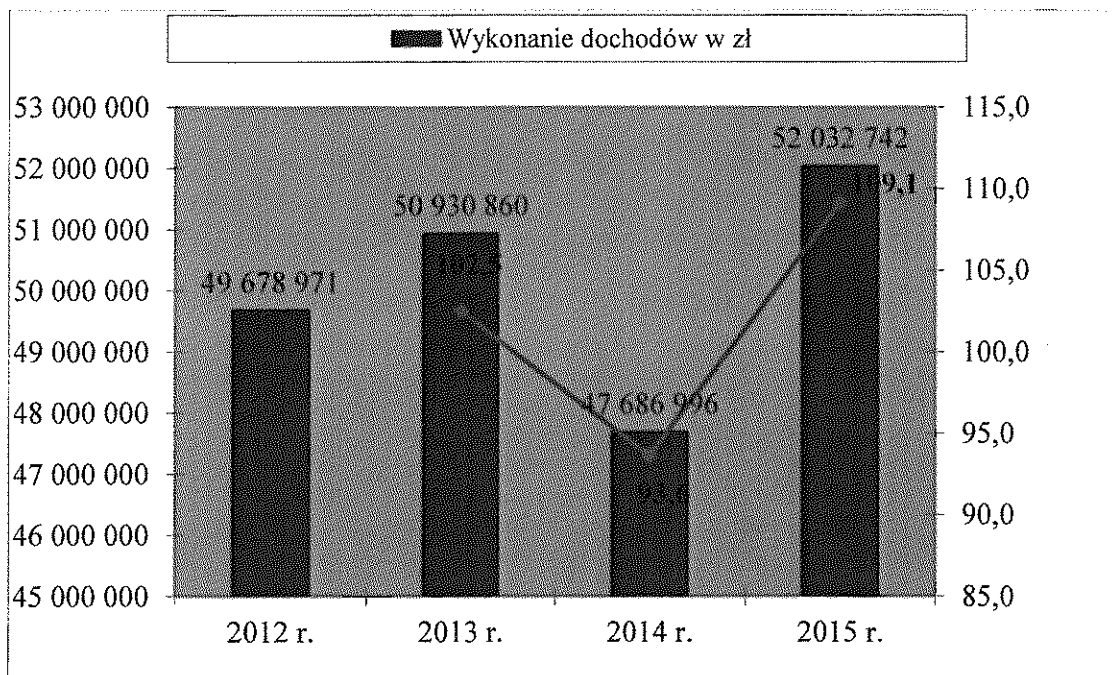
W niniejszym dokumencie zaprezentowano wyniki prognozy finansowej gminy Ozimek na lata 2016-2028. Analiza finansowa opracowana została w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową gminy Ozimek wg stanu na 21 marca 2016 r. (Uchwała Nr XX/133/16 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej), z uwzględnieniem wykonania budżetu gminy w latach 2012-2015. Dane z okresów objętych analizą porównano z założeniami makroekonomicznymi na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego (Ministerstwo Finansów, aktualizacja – październik 2015 r.). Zastosowane rozwiązania pozwolą zobrazować sytuację finansową gminy Ozimek oraz ocenić jej zdolność kredytową i przeanalizować możliwości inwestycyjne.

IX. 1 ANALIZA ZMIAN DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETOWYCH ORAZ PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW W LATACH 2012-2015

Treść	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
	w zł			
Dochody, w tym:	49 678 971	50 930 860	47 686 996	52 032 742
bieżące	47 753 670	47 937 553	47 193 989	51 791 277
majątkowe	1 925 301	2 993 307	493 007	241 465
Wydatki, w tym:	49 880 978	55 884 010	55 433 274	51 410 054
bieżące	42 047 672	44 744 121	46 500 293	47 197 010
majątkowe	7 833 306	11 139 889	8 932 981	4 213 044
Deficyt/ nadwyżka	-202 007	-4 953 149	-7 746 278	622 688
Przychody	4 359 258	6 568 526	10 000 000	2 569 351
Rozchody	2 561 195	2 342 438	2 179 998	1 400 000

Tabela nr 35, Zestawienie dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów w latach 2012-2015, źródło: sprawozdania budżetowe Gminy Ozimek, opracowanie własne

Dochody w analizowanym przedziale czasowym przedstawione zostały na poniższym wykresie.

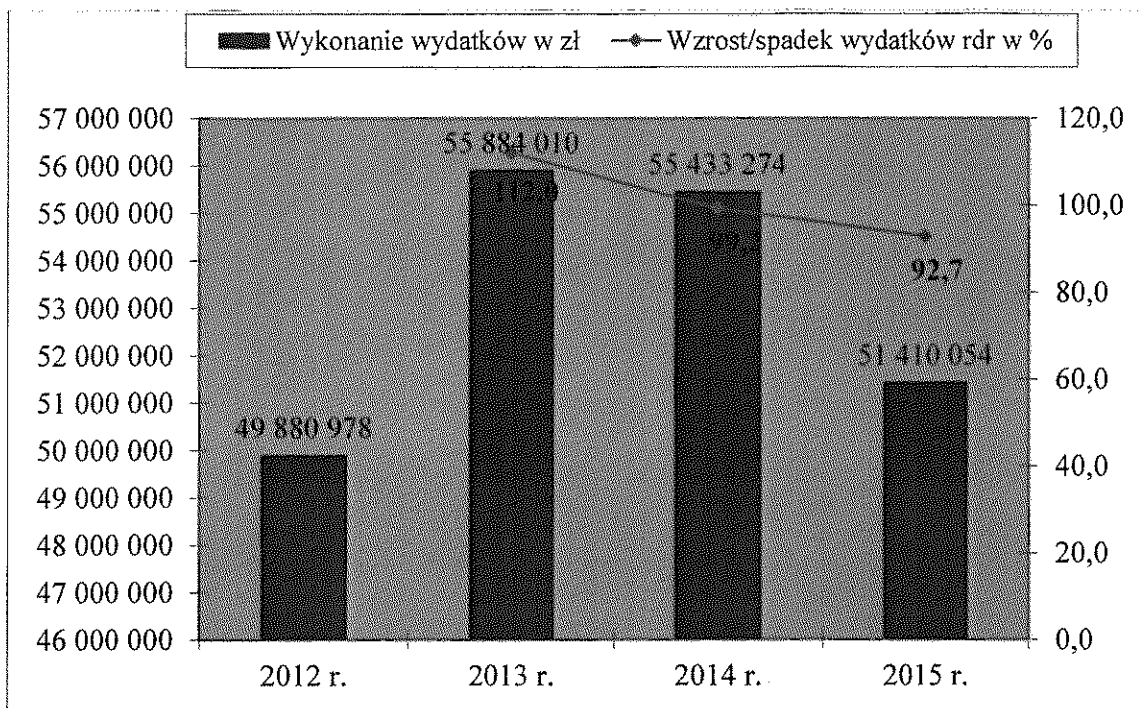
Wykres nr 11, Dochody gminy Ozimek w latach 2012 -2015, analiza sprawozdań budżetowych

Na dochody w analizowanym okresie składają się:

Treść	2012 r.		% udział w dochodach ogółem		2013 r.		% udział w dochodach ogółem		2014 r.		% udział w dochodach ogółem		2015 r.		% udział w dochodach ogółem	
	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł	Wzł
Dochody bieżące, w tym:	47 753 670	47 837 553	96,1	94,1	47 933 007	47 193 989	99,0	99,0	51 791 277	51 791 277	99,5	99,5	51 791 277	51 791 277	99,5	99,5
dochody z tytułu udziału PIT	8 290 310	9 145 928	16,7	18,0	9 145 928	9 840 800	20,6	20,6	11 111 016	11 111 016	21,4	21,4	11 111 016	11 111 016	21,4	21,4
dochody z tytułu udziału CIT	824 094	822 665	1,7	1,6	822 665	480 885	1,0	1,0	601 392	601 392	1,2	1,2	601 392	601 392	1,2	1,2
podatki i opłaty	17 089 190	18 521 923	34,4	36,4	18 521 923	17 838 246	37,4	37,4	19 702 687	19 702 687	37,9	37,9	19 702 687	19 702 687	37,9	37,9
subwencja ogólna	17 070 326	15 319 102	34,4	30,1	15 319 102	13 071 710	27,4	27,4	13 679 572	13 679 572	26,3	26,3	13 679 572	13 679 572	26,3	26,3
Dotacje i środki na cele bieżące	4 479 749	4 127 935	9,0	8,1	4 127 935	5 962 349	12,5	12,5	6 696 609	6 696 609	12,9	12,9	6 696 609	6 696 609	12,9	12,9
Dochody majątkowe, w tym:	1 925 301	2 993 307	3,9	5,9	2 993 307	493 007	1,0	1,0	241 465	241 465	0,5	0,5	241 465	241 465	0,5	0,5
spzedaż majątku	216 821	1 638 205	0,4	3,2	1 638 205	232 982	0,5	0,5	118 534	118 534	0,2	0,2	118 534	118 534	0,2	0,2
dotacje i środki na inwestycje	1 708 380	1 355 102	3,4	2,7	1 355 102	247 075	0,5	0,5	122 931	122 931	0,2	0,2	122 931	122 931	0,2	0,2

Tabela nr 36. Dochody gminy Ozimek wg źródeł ich pochodzenia latach 2012-2015

Jak widać w dochodach ogółem gminy znaczący udział procentowy stanowią podatki i opłaty (średnia 36,5%), subwencja ogólna (średnia 29,5%) oraz udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (średnia 19,2%). Pozytywnym zjawiskiem jest tendencja rosnących dochodów bieżących gminy od 96,1% w 2012 r. do 99,5% w 2015 r.

Wykres nr 12, Wydatki gminy Ozimek w latach 2012-2015, źródło: sprawozdania finansowe Gminy Ozimek

W analizowanym okresie wydatki w gminie od roku 2013 sukcesywnie się zmniejszają.

Treść	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
	w zł			
Wydatki ogółem, w tym:	49 880 978	55 884 010	55 433 274	51 410 054
wydatki bieżące	42 047 672	44 744 121	46 500 293	47 197 010
wydatki majątkowe	7 833 306	11 139 889	8 932 981	4 213 044

Tabela Nr 37, Wydatki gminy Ozimek w latach 2012-2015, źródło: sprawozdania finansowe Gminy Ozimek

Wydatki ogółem (w zł)	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
	49 880 978	55 884 010	55 433 274	51 410 054
Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem (w %)	84,3	80,1	83,9	91,8
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (w %)	15,7	19,9	16,1	8,2

Tabela nr 38, Wydatki gminy Ozimek w latach 2012-2015 (udział w strukturze), źródło: sprawozdania finansowe Gminy Ozimek

Negatywnym zjawiskiem jest tendencja rosnących wydatków bieżących, jednakże biorąc pod uwagę wynik operacyjny budżetu w latach objętych analizą uzyskiwany był wynik dodatni, co ma korzystny wpływ na normy ostrożnościowe określone w art. 242 i 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm).

Treść	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
	w zł			
Wynik na działalności bieżącej (dochody bieżące minus wydatki bieżące)	5 705 998	3 193 433	693 696	4 594 267

Tabela Nr 39, Wynik na działalności bieżącej budżetu gminy Ozimek w latach 2012-2015, źródło: sprawozdania finansowe Gminy Ozimek

IX. 2 WIELOLETNI PROGNOZA FINANSOWA GMINY OZIMEK NA LATA 2016-2028

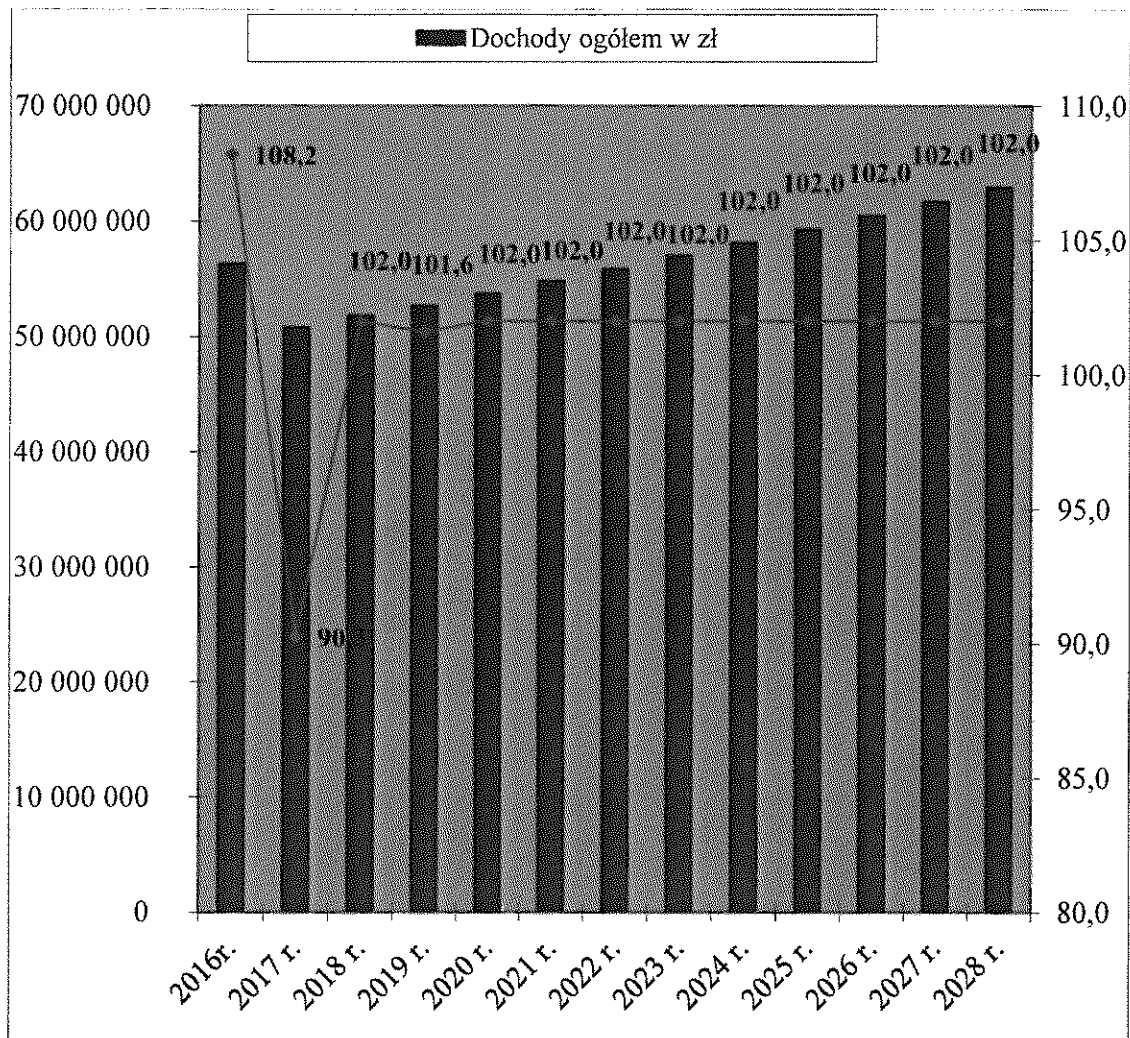
Wieloletnia Prognoza Finansowa gminy Ozimek na lata 2012-2015 to projekcja możliwości finansowych gminy Ozimek uwzględniająca wskaźniki makroekonomiczne, założone stopy procentowe, poziom zadłużenia, prognozę dochodów i wydatków oraz prognozę przychodów i rozchodów w latach 2016-2028.

Prognoza dochodów gminy Ozimek w latach 2016-2028

Lata	Dochody ogółem, w tym:	Dochody bieżące	Dochody majątkowe
	w zł		
2016 r.	56 303 431	54 242 384	2 061 047
2017 r.	50 820 108	50 620 108	200 000
2018 r.	51 832 500	51 632 500	200 000
2019 r.	52 665 160	52 665 160	bz
2020 r.	53 718 460	53 718 460	bz
2021 r.	54 792 830	54 792 830	bz
2022 r.	55 888 680	55 888 680	bz
2023 r.	57 006 450	57 006 450	bz
2024 r.	58 146 580	58 146 580	bz
2025 r.	59 309 500	59 309 500	bz
2026 r.	60 495 700	60 495 700	bz
2027 r.	61 705 600	61 705 600	bz
2028 r.	62 939 730	62 939 730	bz

Tabela nr 40, Prognoza dochodów gminy Ozimek na lata 2016-2028, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ozimek

Dochody gminy Ozimek w latach objętych prognozą wykazują tendencję wzrostową. Poniższy wykres prezentuje procentowy wzrost dochodów rok do roku (rdr) w latach 2016-2028.

Wykres Nr 13. Wzrost/spadek dochodów gminy Ozimek na lata 2016-2028, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ozimek

Rok	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Wskaźniki makroekonomiczne						
Dynamika cen towarów i usług - średnioroczna	101,7	101,8	102,5	102,5	102,5	102,5
PKB	103,8	103,9	104,0	103,9	103,8	103,7

Rok	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	2028 r.
Wskaźniki makroekonomiczne							
Dynamika cen towarów i usług - średnioroczna	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5
PKB	103,5	103,3	103,1	103,0	103,0	103,0	103,0

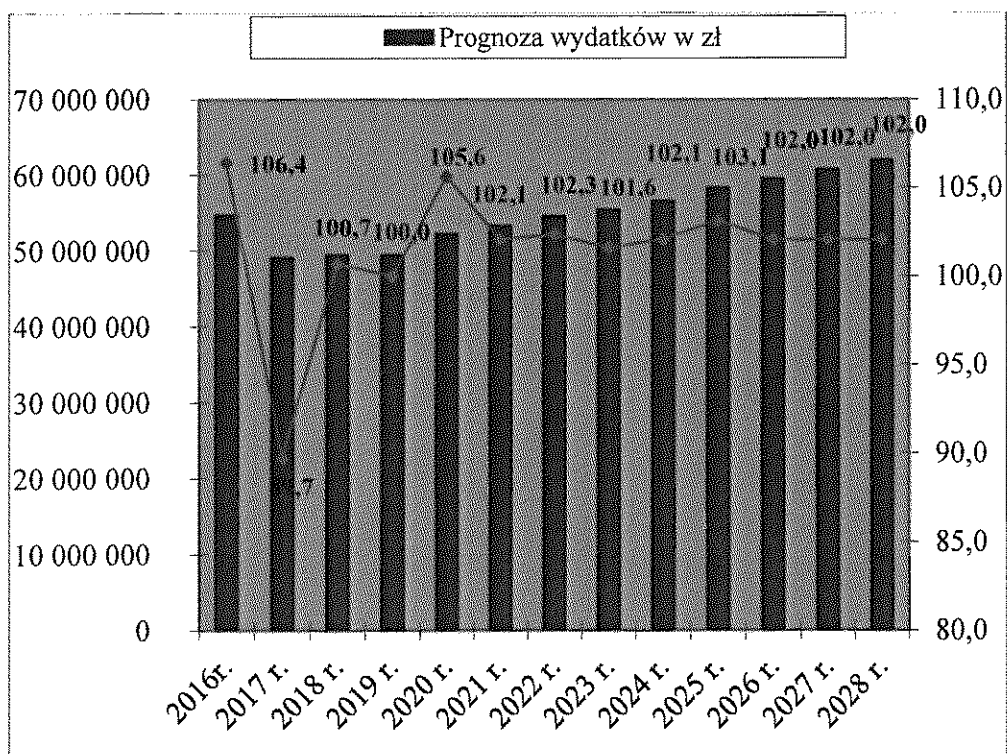
Tabela nr 41. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne budżetu państwa na lata 2016-2018, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ozimek

Prognozy dochodów przyjęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy Ozimek nie odbiegają od podstawowych wskaźników makroekonomicznych określonych w wytycznych Ministra Finansów dla potrzeb wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego (Ministerstwo Finansów Warszawa, aktualizacja – październik 2015 r.).

Prognoza wydatków gminy Ozimek w latach 2016-2028

Lata	Wydatki ogółem, w tym:	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
	w zł		
2016 r.	54 703 430	50 745 029	3 958 401
2017 r.	49 091 353	45 355 861	3 735 492
2018 r.	49 432 500	46 166 960	3 265 540
2019 r.	50 165 160	47 747 880	2 417 280
2020 r.	52 218 460	48 248 183	3 970 277
2021 r.	53 292 830	49 168 350	4 124 480
2022 r.	54 534 834	50 907 479	3 627 355
2023 r.	55 406 450	51 579 095	3 827 355
2024 r.	56 546 580	52 119 225	4 427 355
2025 r.	58 309 500	53 482 145	4 827 355
2026 r.	59 495 700	54 668 345	4 827 355
2027 r.	60 705 600	55 878 245	4 827 355
2028 r.	61 939 730	57 112 375	4 827 355

Tabela nr 42. Prognoza wydatków gminy Ozimek na lata 2016-2028, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ozimek

Wykres nr 14. Wzrost/spadek wydatków gminy Ozimek na lata 2016-2028, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ozimek

Prognozy wydatków przyjęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy Ozimek nie odbiegają od podstawowych wskaźników makroekonomicznych określonych w wytycznych Ministra Finansów dla potrzeb wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego (Ministerstwo Finansów Warszawa, aktualizacja – październik 2015 r.). Wzrost wydatków rośnie zgodnie z inflacją przyjętą po stronie dochodowej.

W okresie objętym analizą planowane jest uzyskanie wyniku dodatniego na działalności bieżącej (operacyjnej), czyli spełniona zostaje norma ostrożnościowa określona w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.). Spełnienie powyższej normy określa również dalsze zdolności kredytowe gminy Ozimek.

Prognoza przychodów i rozchodów Gminy Ozimek na lata 2016-2028

Przy prognozie przychodów i rozchodów gminy kierowano się spłatą zaciągniętego zadłużenia, roczną spłatą zadłużenia kształtującym się na podobnym poziomie w kolejnych latach budżetowych oraz stosując ustawowe wskaźniki ostrożnościowe wynikające z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Dz 2013 r. poz. 885 ze zm.).

Rok	Przychody	Rozchody
	w zł	
2016 r.	0	1 600 000
2017 r.	0	1 728 755
2018 r.	0	2 400 000
2019 r.	0	2 500 000
2020 r.	0	1 500 000
2021 r.	0	1 500 000
2022 r.	0	1 353 846
2023 r.	0	1 600 000
2024 r.	0	1 600 000
2025 r.	0	1 000 000
2026 r.	0	1 000 000
2027 r.	0	1 000 000
2028 r.	0	1 000 000
Razem	0	19 782 601

Tabela nr 43, Prognoza przychodów i rozchodów gminy Ozimek na lata 2016-2028, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ozimek

Wskaźniki spłaty zobowiązań

Treść	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
	w %					
Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jst i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok	6,51	8,06	9,01	8,77	6,43	3,86
Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jst i <u>po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń</u> przypadających na dany rok	4,80	5,52	6,52	6,33	4,06	3,86
Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy	6,12	5,92	8,86	10,19	10,34	10,15
Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, <u>po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy</u>	6,83	6,63	9,57	10,19	10,34	10,15
Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

Treść	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	2028 r.
	w %						
Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jst i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok	3,31	3,56	3,38	2,11	1,99	1,87	1,75
Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jst i <u>po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń</u> przypadających na dany rok	3,31	3,56	3,38	2,11	1,99	1,87	1,75
Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy	9,93	9,78	9,56	9,60	9,91	9,94	9,63
Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, <u>po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy</u>	9,93	9,78	9,56	9,60	9,91	9,94	9,63
Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Tabela nr 44. Wskaźniki spłaty zobowiązań w latach 2016-2028, źródło: Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ozimek

Planowana łączna kwota spłaty zobowiązań w całym okresie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2016-2028 spełnia wskaźniki ostrożnościowe określone w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Podsumowanie rozdziału

Podstawowym źródłem sfinansowania strategii będą środki własne budżetu gminy, środki pochodzące z funduszy celowych krajowych oraz funduszy europejskich. Zakłada się, że w zakresie skutecznego zabezpieczenia środków własnych na realizację przedsięwzięć strategicznych (w tym wskazanych w Wieloletniej Prognozie Finansowej gminy), gmina realizując przyjętą politykę rozwoju, aktywnie i efektywnie będzie wykorzystywać dostępne instrumenty dłużne (kredyty, obligacje, pożyczki itp.). Środki te powinny być w pierwszej kolejności przeznaczane na wkład własny przy realizacji tych przedsięwzięć, które mają wysokie szanse pozyskania dofinansowania z funduszy zewnętrznych. Realizując politykę zarządzania długiem, gmina powinna równocześnie zwracać uwagę, by mieć możliwość absorpcji funduszy zewnętrznych przez cały okres realizacji strategii.

Polityka fiskalna jednostki samorządu terytorialnego jest ważnym narzędziem w procesie kreowania wzrostu gospodarczego. Jest to dobór źródeł i metod gromadzenia dochodów publicznych dla osiągnięcia celów społecznych i gospodarczych. Przyjęta w gminie polityka podatkowa może pobudzać lokalną społeczność do określonych działań oraz aktywizować inwestorów. Z drugiej strony polityka fiskalna, może służyć również ograniczaniu pewnych niepożądanych z punktu widzenia gminy i lokalnej społeczności rodzajów działalności poprzez ustanowienie maksymalnych stawek podatkowych. Stan finansów gminy należy uznać za stabilny, dający możliwość dalszego rozwoju gminy poprzez kontynuację założonych przedsięwzięć.

ROZDZIAŁ II:

ANALIZA SWOT

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych): S (Strengths) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego podmiotu, W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego podmiotu, O (Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego podmiotu szansę korzystnej zmiany, T (Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego podmiotu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej. Informacje zostały opracowane na podstawie analizy dokumentów pierwotnych, wtórnych, konsultacji społecznych, wywiadów podczas otwartych spotkań i warsztatów poświęconych analizie SWOT. Podstawą zapisów były prace warsztatowe, które odbyły się podczas opracowywania dokumentu.

MOCNE STRONY	
M 1	Atrakcyjne turystycznie położenie gminy Ozimek w dolinie Małej Panwi
M 2	Położenie na obszarze Lasów Stobrawsko-Turawskich, będących Obszarem Chronionego Krajobrazu
M 3	Duża liczba zabytków architektonicznych wpisanych do Rejestru Zabytków
M 4	Wyjątkowe w skali światowej stanowisko dokumentacyjne „Trias” na obszarze wykopalisk paleontologicznych w Krasiejowie
M 5	Rozpoznawalny kompleks turystyczno-naukowy JuraPark w Krasiejowie, napędzający działalność turystyczną na terenie całej gminy Ozimek
M 6	Bardzo dobrze rozwinięta oraz zróżnicowana baza rekreacyjno-turystyczna (trasy rowerowe, spływy kajakowe, infrastruktura sportowa)
M 7	Bogata oferta Domu Kultury odpowiadająca na potrzeby zarówno mieszkańców terenów miejskich jak i wiejskich
M 8	Dobrze zagospodarowana przestrzeń publiczna we wszystkich miejscowościach gminy
M 9	Dobrze zagospodarowana przestrzeń dla najmłodszych – liczne zadbane place zabaw
M 10	Rozwinięta oraz dobrze utrzymana gminna infrastruktura drogowa
M 11	Obecność części Obszaru Natura 2000 „Zbiornik Turawski” na terenie gminy Ozimek
M 12	Bogata fauna i flora, sprzyjająca utrzymywaniu się różnorodności biologicznej
M 13	Sprzyjające położenie względem stolicy województwa – atrakcyjne miejsce zamieszkania dla osób dojeżdżających do pracy do Opola
M 14	zabytki architektoniczne wpisane do Rejestru Zabytków
M 15	Rozwinięta sieć połączeń kolejowych oraz autobusowych
M 16	Niedawno zmodernizowana sieć wodociągowa
M 17	Rozwinięta sieć kanalizacyjna obejmująca ponad 85% wszystkich mieszkańców gminy Ozimek
M 18	System ciepłowniczy gwarantujący dostawę ciepła dla mieszkańców miasta Ozimek
M 19	Wysokiej jakości baza oświatowa
M 20	Dostępność kompleksowej opieki lekarskiej – szpital oraz specjalistyczne poradnie
M 21	Zróżnicowana infrastruktura przeznaczona dla osób powyżej 50. roku życia – ścieżki zdrowia, siłownie zewnętrzne
M22	oferta Domu Kultury odpowiadająca na potrzeby zarówno mieszkańców terenów miejskich jak i wiejskich
M23	Graniczący z Gminą Ozimek Obszar Natura 2000 „Zbiornik Turawski”
M24	Rozwinięta sieć połączeń kolejowych oraz autobusowych – słaba strona
SŁABE STRONY	

S 1	Spora liczba miejsc publicznych wymagających interwencji – zaniedbane parki, dzikie wysypiska śmieci, zdegradowane tereny zielone
S 2	Brak sieci kanalizacyjnej w miejscowościach, Schodnia oraz Mnichus i częściowo Pustków
S 3	System ciepłowniczy obejmujący wyłącznie tereny miejskie
S 4	Niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych
S 5	Zwiększający się stopień zanieczyszczenia powietrza i wód powierzchniowych na terenie Gminy Ozimek
S 6	Niedostateczna ochrona przeciwpowodziowa Małej Panwi
S 7	Małe zainteresowanie przedsiębiorców nawiązaniem współpracy z placówkami oświatowymi (praktyki, staże)
S 8	Brak mechanizmów wsparcia ze strony gminy opieki dla dzieci do lat 3
S 9	Brak miejsc pracy dla osób powyżej 50-tego roku życia
S 10	Duża liczba osób pozostających bez pracy zarobkowej
S 11	Zły stan dróg powiatowych
S 12	Uciążliwy hałas na terenach zurbanizowanych wzdłuż drogi krajowej 46
S 13	Brak możliwości rozwoju zawodowego osób młodych na terenie gminy Ozimek
S 14	Mała ilość terenów inwestycyjnych w porównaniu do gmin sąsiednich
S 15	Duża liczba niszczących pustostanów oraz brak kontaktu z ich właścicielami
S 16	Nierozwinięta turystyka zimowa na terenie gminy Ozimek
S 17	Brak infrastruktury mieszkaniowej atrakcyjnej z punktu widzenia młodej rodziny
S 18	Brak mechanizmów wsparcia dla przedsiębiorców
S 19	Wykupione tereny inwestycyjne nie są zagospodarowane gospodarczo
S 20	Duża liczba miejsc publicznych wymagających interwencji – zaniedbane parki, dzikie wysypiska śmieci, zdegradowane tereny zielone
SZANSE	
SZ 1	Prorodzinna polityka społeczna państwa – program „Rodzina 500 Plus”
SZ 2	Bogata oferta rekreacyjna oraz turystyczna umożliwiająca rozwój agroturystyki
SZ 3	Duże zainteresowanie kompleksem turystyczno-naukowym JuraPark zwiększa zaciekawienie turystów innymi atrakcjami gminy (np. żelazny most wiszący)
SZ 4	Rozwój turystyki weekendowej
SZ 5	Wzrost zainteresowania koncepcją slow life
SZ 6	Członkostwo gminy Ozimek w Lokalnej Grupie Działania „Kraina Dinozaurów” oraz Rybackiej Lokalnej Grupie Działania „Opolszczyzna”
SZ 7	Prorozwojowa polityka podatkowa dla nowopowstałych przedsiębiorstw
SZ 8	Rozwój polityki senioralnej
SZ 9	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
SZ 10	Wzrost zainteresowania gminą Ozimek jako potencjalnego miejsca zamieszkania wśród osób na emeryturze
SZ 11	Dostępność funduszy unijnych w latach 2014-2020 na działania społeczne i ochronę środowiska
SZ 12	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
SZ 13	Przynależność gminy Ozimek do Aglomeracji Opolskiej
SZ 14	Promocja województwa opolskiego jako obszaru atrakcyjnego turystycznie
SZ 15	Stworzenie warunków sprzyjających zakładaniu rodziny w gminie Ozimek – budowa nowych budynków mieszkalnych, promocja bazy oświatowej
SZ 16	Stworzenie infrastruktury umożliwiającej rozwój zimowej turystyki (np. narciarstwo

	biegowe)
SZ 17	Ceny mieszkań dużo niższe niż opolskie
ZAGROŻENIA	
Z 1	Niesprecyzowane kierunki rozwoju gospodarczego gminy Ozimek
Z 2	Ujemny przyrost naturalny prowadzący do ciągłego zmniejszania się liczby mieszkańców na terenie gminy oraz wzrostu średniej wieku
Z 3	Duże koszty i skomplikowane procedury związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
Z 4	Polityka państwa skupiająca się na potrzebach mieszkańców dużych aglomeracji
Z 5	Zmiany klimatu wpływające na stan wód powierzchniowych
Z 6	Wysokie opłaty związane z utrzymaniem zabytków oraz terenów rekreacyjnych
Z 7	Niedobór miejsc inwestycyjnych oraz brak zachęty dla inwestorów
Z 8	Degradacja terenów przyrodniczych związana z działalnością przemysłową
Z 9	Duża migracja zarobkowa skutkująca wyludnieniem gminy Ozimek oraz odpływem wykwalifikowanych pracowników
Z 10	Stale zmniejszająca się liczba lokalnych przedsiębiorstw
Z 11	Niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób starszych oraz niepełnosprawnych
Z 12	Brak zainteresowania zamieszkaniem w gminie Ozimek wśród młodych osób

Główne wnioski z analizy SWOT:

Co wynika z mocnych stron, czyli to nasze atuty i podstawa rozwoju:

Inicjowania przedsięwzięć wynikających z rozwoju gospodarczego regionu położonego z jednej strony w dogodnym układzie komunikacyjnym i blisko stolicy województwa, a z drugiej na obszarze wyjątkowym pod względem przyrodniczym.

Tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze rolnictwa ekologicznego, gospodarstw edukacyjnych i turystyki.

Promowanie gminy przez wykorzystanie zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz działania w granicach gminy Parku Rozrywki i Nauki Jurapark Krasiejów.

Dostępność do nowych rynków zbytu dzięki położeniu komunikacyjnemu – promocja oferty w woj. śląskim, mazowieckim, dolnośląskim.

Tworzenie nietypowej oferty turystycznej: birdwatching, turystyka aktywna (rower, nordic walking, biegi, narciarstwo biegowe).

Wysokiej jakości oferta edukacyjna może być przyczynkiem do rozwinięcia oferty opieki i nauczania, adresowanej do obecnych i potencjalnych mieszkańców gminy oraz mieszkańców gmin sąsiednich.

Istniejąca infrastruktura publiczna, zwłaszcza rekreacyjna poprawia standard życia i może być elementem zachęcającym do zamieszkania na terenie gminy.

Co wynika ze słabych stron, czyli nad czym powinniśmy pracować?

Nad wsparciem – przede wszystkim informacyjnie, promocyjnie i doradczo – lokalnych przedsiębiorców.

nad wykorzystaniem w rozwoju obszarów zasobów wynikających z położenia geograficznego, komunikacyjnego, uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych i społecznych.

Nad dostosowaniem rynku usług – w tym usług społecznych i oferty kulturalnej – do zmieniającej się struktury

demograficznej i coraz większej liczby seniorów.

nad dostosowaniem planów zagospodarowania przestrzennego z jednoznacznym przeznaczeniem terenów dla przedsiębiorców (ład przestrzenny i zrównoważony rozwój)

Nad zwiększeniem liczby zasobów mieszkaniowych - brak oferty adresowanej do potencjalnych mieszkańców, którzy mogliby wpłynąć na poprawę sytuacji demograficznej gminy.

Nad sezonowością oferty turystycznej, która wpłynie na ograniczenie działań gospodarczych w tym zakresie.

Co wynika z szans, czyli znajdź szanse i je wykorzystaj:

Rozwój regionu poprzez wykorzystanie środków zewnętrznych, które wpłyną na podniesienie atrakcyjności obszaru.

Wykorzystanie trendów globalnych związanych z rozwojem wsi i miasta zgodnie z potrzebami starzejącego się społeczeństwa.

Prowadzenie działań edukacyjnych związanych z wdrażaniem przepisów unijnych i krajowych wspierających pożądaną rozwój obszaru gminy.

Co wynika z zagrożeń, czyli: eliminuj i/lub unikaj:

Migracja ludzi młodych – studia; inne, lepsze rynki pracy; dostępność rynków europejskich

Słaba świadomość ekologiczna mieszkańców, zanieczyszczenie środowiska, pogarszający się stan zasobów przyrodniczych

ROZDZIAŁ III:

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY I CELE ROZWOJOWE

III.1: ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

III.1.1 DEPOPULACJA

W gminie Ozimek obserwujemy niekorzystny trend demograficzny typowy dla całego województwa opolskiego, i szerzej – dla całego kraju. Spadek liczby mieszkańców to skutek niskiego przyrostu naturalnego oraz migracji do większych miast w tym do stolicy kraju: Warszawy oraz stolicy województwa: Opoła, a także innych państw Unii Europejskiej.

Zmniejszająca się liczba mieszkańców to przede wszystkim zmniejszenie wpływów do budżetu gminy, a w ujęciu długofalowym konsekwencje w postaci zmniejszonych wydatków na inwestycje i przedsięwzięcia związane z rozwojem lokalnym. Mniejsza liczba mieszkańców to również mniejsza liczba potencjalnych konsumentów dóbr wytwarzanych przez lokalne firmy, które pozbawione możliwości zarabiania i rozwoju, ograniczają bądź likwidują działalność. W konsekwencji zauważamy kurczącą się liczbę miejsc pracy i zanik aktywności gospodarczej, co w efekcie powoduje zwiększoną migrację zarobkową i jeszcze większy spadek liczby ludności. Konsekwencje depopulacji odczuwalne przez mieszkańców, którzy pozostali:

- finansowe (mniejsze wpływy do budżetu gminy, ograniczone inwestycje)
- gospodarcze (zanikanie aktywności gospodarczej, ograniczenie dostępności usług i produktów)
- społeczne (zmiana struktur demograficznych, rozluźnienie więzów rodzinnych, społecznych)
- ubytek kadr kwalifikowanych (opuszczanie gminy przede wszystkim przez specjalistów – osoby, które najszybciej i najłatwiej odnajdą się na innych rynkach pracy).

Depopulacja jest skutkiem przede wszystkim wyjazdu poza granice gminy młodych mieszkańców oraz bardzo niskiego przyrostu naturalnego. Należy też odnotować, że pierwszym krokiem w procesie opuszczania gminy jest wyjazd młodych ludzi do szkół ponadgimnazjalnych oraz na studia do Opoła, Częstochowy, Warszawy lub też do pracy za granicę. Ośrodki te oferują możliwości edukacji, interesującego sposobu spędzania wolnego czasu, a po zakończeniu nauki – pracę na lepszych warunkach, bądź też po prostu pewne zatrudnienie. Zmniejszanie się liczby mieszkańców dla lokalnych przedsiębiorców oznacza zmniejszanie potencjalnych konsumentów wytwarzanych i oferowanych przez nich dóbr, usług i produktów, a tym samym konieczność samoograniczania bądź likwidowania działalności. W konsekwencji wpływy do budżetu z podatku PIT oraz CIT oraz podatków i opłat lokalnych są coraz niższe, a samorząd z powodu braku funduszy przestaje inwestować w rozwój, a standard życia na takim obszarze się pogarsza. W efekcie wyludnianie następuje jeszcze szybciej.

ROZWIĄZANIE PROBLEMU: ZACHĘCENIE DO ZAMIESZKANIA NA OBSZARZE GMINY

CZYLI:

STWORZENIE WARUNKÓW DO ZWIĘKSZENIA DZIETNOŚCI

ZWIĘKSZENIE SZANS NA GODNE ŻYCIE

ROZWIJANIE LOKALNEJ GOSPODARKI – ZWIĘKSZENIE LICZBY MIEJSC PRACY DLA SPECJALISTÓW

PROMOCJA OBSZARU GMINY OZIMEK – PRZYJAZNEGO, BEZPIECZNEGO I TANIEGO

III.1.2 STRUKTURA WIEKU

Skutkiem trendów depopulacyjnych jest zmiana struktury demograficznej obszaru. W świetle prognoz Eurostatu, udział osób powyżej 65 roku życia w samej tylko populacji Unii Europejskiej, wzrośnie do roku 2050 z 17% do 30%, natomiast osób poniżej 24 roku życia spadnie z 30% do 23%. Społeczeństwo – w tym i mieszkańcy gminy Ozimek – starzeje się. Spadek urodzeń i niskie natężenie urodzeń spowodowały, że w wiek prokreacji wchodzi coraz mniej liczne roczniki. Obecnie nawet wzrost współczynnika dzietności do poziomu gwarantującego prostą zastępowalność pokoleń (2,1-2,15) nie wpłynie w okresie, którego moglibyśmy być bezpośrednimi obserwatorami, do odwrócenia tych procesów i nie powstrzyma ani zmniejszania się liczby ludności obszaru, ani jej postępującego starzenia.

Znaczący wzrost liczby osób starszych występuje w 2015 r., gdy w wiek 65 lat wchodzi osoby urodzone w 1950 r. (pierwszy okres wyżu powojennego), a w kolejnych latach będą to grono zasilać kolejne bardzo liczne roczniki wyżu urodzeń z lat pięćdziesiątych. Po roku 2020 dynamika procesu ulegnie spowolnieniu aż do 2035 r., po czym – aż do 2050 r. – nastąpi kolejne zwiększenie liczebności tej grupy ludności, jako konsekwencja wchodzenia w wiek starości demograficznej licznych roczników z lat 1970-1985. Dane Eurostatu wskazują, że w 2050 r. liczba osób w wieku 65 lat i więcej będzie stanowiła na terenach wiejskich 224,9% zasobów z 2013 r. Obserwujemy także proces zwiększania liczebności osób starszych na obszarze gminy, na zmianę struktury demograficznej wpływ ma również wydłużanie się dalszego trwania życia. Zgodnie z założeniami prognozy – urodzony w 2050 r. mężczyzna będzie miał przed sobą średnio 81,1 lat życia, a więc o 9 lat więcej niż w 2013 r., natomiast przeciętne trwanie życia kobiet wyniesie 87,5, czyli o 6,4 lat dłużej niż obecnie.

Zgodnie z prognozami Głównego Urzędu Statystycznego do 2025 r. będzie wzrastał w strukturze demograficznej udział grupy 65-79 lat (zasilanych osobami urodzonymi w latach 1949-1965) przy jednoczesnym ubywaniu osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934-1945. Natomiast po 2025 r. znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych - wiek ten osiągną osoby urodzone w czasie powojennego wyżu. W 2040 r. osoby 80 i więcej lat będą stanowić 36% zbiorowości osób starszych (w 2050 odsetek ten spadnie do 32%). Liczba ludności w wieku 80 lat i więcej wykazywana w roku bieżącym wzrośnie w roku 2050 r. ponad dwukrotnie – do 29% , przy czym 62% tej grupy stanowić będą kobiety.

Seniorzy mogą być docelową grupą potencjalnych przyszłych mieszkańców gminy, a zwłaszcza miasta – tańsze mieszkania i utrzymanie oraz dostępność do służby zdrowia, bezpieczna przestrzeń, bogata oferta kulturalna mogą być powodem zmiany miejsca zamieszkania nawet osób starszych. W przypadku seniorów (ale także osób z małymi dziećmi, od 0 do 5 lat) bardzo ważne jest takie gospodarowanie przestrzenią, aby sprostać potrzebom (np. niepełnosprawnościom wieku starszego) i oczekiwaniom (np. bezpiecznego spędzania wolnego czasu). Właściwie zagospodarowana przestrzeń wpływa w szybki i znaczący sposób na poprawę życia mieszkańców, a także na rozwój lokalnej gospodarki. Tworzenie obszarów o charakterze zgodnym z profilem gminy (turystyka, usługi senioralne) i jej zasobami środowiskowymi wpłynie na zmianę wizerunku gminy, jako miejsca pożądanego do zamieszkania. Rozpoczynając pracę nad zmianą przestrzeni publicznych i ich dostosowaniem do potrzeb obecnych i przyszłych mieszkańców, należy dbać o jak najwyższą jakość tych zmian i ich dostosowanie do wytycznych WHO (Światowej Organizacji Zdrowia) w zakresie tworzenia przestrzeni przyjaznych starzeniu się. Ze

względem na konieczność dostosowania się do potrzeb i oczekiwań różnych grup społecznych, a nie tylko seniorów, ważnym elementem w budowaniu tej przestrzeni powinno być zapewnienie dostępu do infrastruktury dla osób w każdym wieku: mieszkańców gminy, odwiedzających, turystów, osób z niepełnosprawnościami (likwidacja barier architektonicznych, przyjazne chodniki itp.). Dzięki poprawie wizualnej jakości przestrzeni publicznej gminy nastąpią zmiany w postawach właścicieli gospodarstw indywidualnych oraz przedsiębiorców. Mimo niewątpliwych atutów, jakimi są niskie ceny nieruchomości, gmina Ozimek rzadko wybierana jest na miejsce zamieszkania. Największym problemem jest brak informacji o zasobach gminy oraz spójnej koncepcji promocji sukcesów wszystkich podmiotów życia społecznego tego obszaru.

Właściwie zagospodarowana przestrzeń publiczna ma umożliwiać bezproblemowe poruszanie się, spacerowanie, aktywną rekreację, uprawianie sportów. Można także przewidzieć miejsca do prezentacji sztuki i wydarzeń artystycznych, w tym również imprez masowych. Wprowadzenie tych elementów może odbyć się poprzez ogłoszenie konkursu na koncepcję zagospodarowania miejsc publicznych w gminie. Zaniedbanie rozwiązania tego problemu może doprowadzić do wzrostu negatywnych zjawisk. Jak dowodzi A. Kiziniewicz w artykule "Nasze wspólne dobro. Nasza przestrzeń publiczna" opublikowanym w C.H. Beck Nieruchomości, styczeń 2013, „badania statystyczne w Zachodniej Europie wykazują, że aż ok. 85% populacji ma rozwiniętą świadomość, że jakość przestrzeni publicznej wraz z otaczającym środowiskiem ma bezpośredni wpływ na ludzkie życie i samopoczucie mieszkańców. Wiadomo też, że sam dostęp do tej przestrzeni nie wystarczy, należy nią odpowiednio zarządzać, projektować i zagospodarowywać. (...) Wraz z zaniedbaniem jakości tej przestrzeni, wzrastają zachowania negatywne takie jak deprawacja społeczna i zachowania kryminalne w okolicy.” Żle, albo wcale nie zagospodarowana przestrzeń publiczna ma wpływ na cenę nieruchomości prywatnych położonych w jej otoczeniu, a także stan zdrowia mieszkańców. Najważniejszym obecnie powodem, dla którego w gminie należy zainwestować w przestrzeń publiczną jest związek jej stanu z rozwojem młodego pokolenia – możliwością uprawiania w bezpieczny sposób sportów, spotykania się, wzrostu poczucia odpowiedzialności za dobro wspólne, a tym samym zwiększenie świadomości obywatelskiej i poczucia związku ze swoją małą ojczyzną. Należy też pamiętać, że ważnym partnerem w kształtowaniu przestrzeni publicznej są organizacje pozarządowe, które w sprzyjających okolicznościach mogą samodzielnie podejmować działania, których celem będzie poprawa estetyki obszaru. Powinny mieć w tym względzie wsparcie administracji samorządowej.

ROZWIĄZANIE PROBLEMU: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA SENIORÓW

CZYLI:

STWORZENIE SYSTEMU OPIEKI I WSPARCIA SENIORÓW

WŁĄCZENIE SENIORÓW DO ŻYCIA PUBLICZNEGO

ODPOWIEDNIE ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI

TWORZENIE PARTNERSTW PUBLICZNO-SPOŁECZNYCH DO REALIZACJI WSPÓLNYCH CELÓW

III.1.3 SŁABA INNOWACYJNOŚĆ OBSZARU

Procesy, jakie zachodzą w związku z rozwojem technologii, zmniejszeniem liczby ludności, otwarciem granic w obszarze Unii Europejskiej rodzą skutki społeczne, a te z kolei konsekwencje gospodarcze. Z jednej strony nastąpił wzrost wymiany myśli, towarów i usług, rozwój nowych technologii, z drugiej zmienia się charakter pracy (etatyzm zastępowany jest nową organizacją zatrudnienia na umowach cywilno-prawnych, powszechnie nazywanych „śmieciowymi”), coraz większe jest zapotrzebowanie na wysokie kwalifikacje, a maleją oferty związane z pracą wymagającą niskich kwalifikacji, kwalifikacje zresztą coraz szybciej tracą na wartości, w związku z czym rozwija się potrzeba ustawicznego kształcenia, pracownicy obecni i potencjalni są dużo bardziej mobilni (kompetencyjnie oraz geograficznie), zmienia się charakter rodziny, najważniejszym elementem w strukturze społecznej – odbiorcami usług i produktów – stają się osoby w wieku 65 plus oraz 85 plus. Skutki, z którymi będziemy musieli się zmierzyć to elastyczny wiek emerytalny, promowanie dłuższej aktywności zawodowej oraz podejmowanie działań na rzecz aktywności kobiet oraz osób wyłączonych z rynku pracy. Ważne też jest to, że innowacyjność nie musi kojarzyć z bezpośrednim wdrożeniem konkretnej technologii, ale również z rozwiązaniami niestosowanymi wcześniej na obszarze. Innowacje te mogą mieć także charakter społeczny i mogą dotyczyć codziennych aspektów życia mieszkańców. Mogą mieć również wymiar nie inwestycyjny, jak np. tworzenie innowacyjnych instytucji tworzenia biznesu, czy inkubatorów dla firm kategorii start up (rozpoczynających działalność innowacyjną). Jednym z rozwiązań wciąż jeszcze rzadko stosowanym (wykorzystywanym przede wszystkim w przemyśle, ale z powodzeniem możliwym do ekstrapolacji na inne obszary) jest idea klastra. Klastr z założenia jest innowacyjny, kreuje konkurencyjność i rozwój społeczno-gospodarczy obszaru, na którym występuje. Cechą specyficzną dla klastrów jest ich ponadsektorowy charakter – w skład typowego klastra włączane są zarówno przedsiębiorstwa kluczowych branż wytwórczych, przemysłów powiązanych, jak i cały szereg wyspecjalizowanych instytucji świadczących usługi dla podmiotów klastra typu: instytucje badawczo-rozwojowe, fundusze kapitałowe, firmy szkoleniowe, firmy marketingowe, analityczne i inne. Ze względu na charakter relacji bardzo ważna jest tutaj bliskość geograficzna. Klastr bowiem odnosi się do skupiska powiązanych ze sobą przedsiębiorstw w danym regionie. Takie struktury są obecnie uznawane za najbardziej dojrzałą formę organizacji gospodarczej.

Idea klastra jest wyznaczana przez trzy główne wskaźniki:

- skupienie na danym obszarze organizacji działających w tych samych lub pokrewnych sektorach,
- wzajemne oddziaływanie i funkcjonowanie tych organizacji,
- wertykalne i horyzontalne więzi łączące współpracujące strony.

Efekt synergiczny klastra przemysłowego polega przede wszystkim na: dyfuzji know-how oraz rotacji kadr w ramach klastra, zwiększeniu produktywności w ramach klastra poprzez skupienie zasobów, otwartości na innowacje i zdolności ich absorpcji, przyciąganiu nowych zasobów i przedsiębiorstw.

Na terenie gminy Ozimek należy podjąć działania do tworzenia klastra w sektorze turystyki, z nastawieniem się na rozwój turystyki kwalifikowanej, weekendowej, rodzinnej.

ROZWIĄZANIE PROBLEMU: STWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU GOSPODARKI OPARTEJ NA LOKALNYCH ZASOBACH

CZYLI:

TWORZENIE PARTNERSTW: SAMORZĄDU, PRZEDSIĘBIORCÓW, JEDNOSTEK NAUKOWYCH
URUCHOMIENIE INKUBATORA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

TWORZENIE PARTNERSTW PUBLICZNO-PRYWATNYCH I PUBLICZNO-SPOŁECZNYCH

TWORZENIE I/LUB WSPARCIE STRUKTUR OTOCZENIA BIZNESU

PROMOCJA INNOWACYJNYCH ROZWIĄZAŃ

III.1.4 NIEDOSTATECZNY ROZWÓJ GOSPODARCZY

Istotnym problemem związanym z lokalnym rynkiem pracy jest sytuacja materialna tych grup, które odczuwają realne zagrożenie egzystencji: stracili bądź są przekonani, że stracą pracę, a ich wiek, mobilność, czy kwalifikacje nie odpowiadają potrzebom rynku. Z drugiej strony osoby zainteresowane powrotem zza granicy oczekują porównywalnych do tych uzyskiwanych za granicą pensji, umożliwiających im życie na poziomie, do którego się przyzwyczaili. Takich warunków nie spełnią tradycyjne miejsca pracy w firmach, które w związku z wysokimi kosztami zatrudnienia w Polsce starają się te koszty jak najbardziej ograniczyć i oferują zazwyczaj wynagrodzenie nieodpowiadające oczekiwaniom oraz kwalifikacjom potencjalnych pracowników. Charakterystyka lokalnego rynku pracy to przede wszystkim handel i usługi oraz przewaga działalności gospodarczej prowadzonej przez osoby fizyczne. Zagrożeniem rozwoju tych dwóch sektorów (a zwłaszcza handlu) jest bliskość Opoła oraz Centrum Handlowego „Turawa Park”.

W lokalnej strukturze przedsiębiorstw nie ma firm odpowiadających na potrzeby zmieniającej się struktury społecznej. Mimo zauważalnych zmian demograficznych w strukturze wieku nie pojawiły się na obszarze gminy firmy oferujące usługi dla osób w wieku poprodukcyjnym, czyli działających w branży tzw. „silver economy”, tj. wspieranie aktywności zawodowej ludzi starszych w polityce społecznej jest ważnym aspektem w dokumentach programowych Unii Europejskiej. Ze względu na wydłużenie życia mieszkańców UE, zmiany struktury demograficznej i zwiększenie liczby osób w wieku poprodukcyjnym oraz seniorów w wieku 65 i więcej lat priorytetowym działaniem stało się zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób starszych oraz skuteczne przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na wiek w zatrudnieniu. W odniesieniu do grupy osób wymagających opieki nie rozwinęła się infrastruktura wspierająca. Uczestnicy warsztatów, które odbyły się w trakcie prac nad niniejszym dokumentem, uznali, że ważnymi kwestiami gospodarczymi są kwestie dotyczące:

1. uproszczeń systemowych dla przedsiębiorstw (proceduralnych i prawnych);
2. obniżenia kosztów pracy (wskazano również tutaj możliwość wsparcia finansowego ze strony banków, operatorów finansowych oraz gmin w zakresie spłaty należności społeczno-skarbowych, w razie przejściowych trudności);
3. bezpłatnej promocji drobnej przedsiębiorczości – w tego typu działaniach przedsiębiorcy widzą rolę gmin oraz instytucji wsparcia biznesu, a także organizacji pozarządowych.

Szanse rozwoju ~~gminy~~ upatruje się przede wszystkim w rozwoju gospodarczym, a w jego zakresie przede

wszystkim:

1. we wsparciu nawiązywania partnerstw branżowych, w celu wspólnej promocji oraz pozyskiwania środków na rozwój firm oraz zlecanie usług publicznych w tym zakresie rodzimym przedsiębiorcom lub organizacjom;
2. w upraszczaniu procedur prawno-administracyjnych;
3. w budowaniu systemowych rozwiązań pomagających lokalnym przedsiębiorcom na optymalizację kosztów oraz intensyfikację zysków;
4. w stworzeniu zcentralizowanych miejsc handlu;
5. w budowaniu sprawnej komunikacji jednostek samorządu terytorialnego, organizacji wspierających przedsiębiorczość oraz przedsiębiorców;
6. w zwiększeniu udziału partnerów społecznych w kształtowaniu polityki **rozwoju** na każdym etapie decyzyjności;
7. w rozbudowywaniu infrastruktury gminy, aby mieszkańcy mogli na miejscu zaspokajać swoje potrzeby – zatrudnienie, zakupy, korzystanie z oferty edukacyjnej, rekreacyjno-sportowej itp.
8. we wsparciu doradczo-szkoleniowym drobnych przedsiębiorców lokalnych.

Ważna – i specyficzna – gałąź gospodarki , jaką jest turystyka, rozwija się na terenie gminy w sposób o tyleż skuteczny, co mocno zindywidualizowany, a właśnie turystyka, obok usług dla seniorów, jako specyficzna gałąź gospodarki może stać się osią rozwoju lokalnej gospodarki. Musi nastąpić wzmacniająca się wzajemnie połączenie wielu aspektów, do których należą: walory turystyczne, stan środowiska naturalnego, dostępność komunikacyjna, noclegi, gastronomia, usługi okołoturystyczne. Zestawienie powyższych elementów pozwala określić atrakcyjność turystyczną danego obszaru. Przeprowadzona w niniejszym dokumencie diagnoza wskazuje na duże szanse gminy Ozimek w tym zakresie. Ocena taka jest ściśle związana z oferowanym produktem turystycznym oraz segmentem turystów – adresatów danej oferty.⁶

Turystyka w wielu krajach sprawiła, że tamtejsze społeczeństwa cieszą się dobrobytem (jest źródłem powodzenia finansowego); nie borykają się z problemem braku pracy (jest instrumentem walki z bezrobociem); aktywizuje społeczności w wieku produkcyjnym (jest instrumentem wspierania przedsiębiorczości) oraz poprodukcyjnym (tworzy instrumenty wsparcia zagospodarowania czasu wolnego seniorów, wspiera silver economy, czyli włącza do aktywności gospodarczej osoby starsze). Innym aspektem rozwoju turystycznego regionu jest fakt, że turystyka wpływa na budowę poczucia związku z ojczyzną, stanowi świetne narzędzie edukacji młodego pokolenia i utrwala pożądane systemy wartości, a także już w bardzo konkretny sposób wpływa na zachowanie i ochronę zasobów.

⁶ Kowalczyk A. (red.), 2010, Turystyka zrównoważona, Wyd. PWN, Warszawa

ROZWIĄZANIE PROBLEMU: STWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU MAŁEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

CZYLI:

WDROŻENIE NARZĘDZI WSPARCIA MAŁYCH PRZEDSIĘBIORCÓW

PRZYGOTOWANIE NIERUCHOMOŚCI – DZIAŁKI, BUDYNKI, POMIESZCZENIA – POD DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ I INWESTYCYJNĄ

SPÓJNA PROMOCJA LOKALNYCH GAŁĘZI GOSPODARKI, A ZWŁASZCZA TURYSTYKI

III.1.5 NIEDOSTATECZNA PROMOCJA GMINY

Gmina Ozimek ma duży potencjał związany z rozwojem turystyki i rekreacji; nowych form edukacji i innowacyjnych produktów. Nic z tych rzeczy jednak się nie dzieje się obecnie w postaci jednego spójnego produktu. Chociaż na terenie gminy są realizowane różnego rodzaju przedsięwzięcia, to zdarzają się one niezależnie od siebie. Nie został obecnie wypromowany produkt turystyczny, mimo istnienia niezależnych podmiotów – gospodarczych i społecznych – które prowadzą w tym obszarze skuteczną działalność. Ze względu na zindywidualizowanie działań nie ma efektu synergii, który spowodowałby większe zainteresowanie gminą, czyli spójnym i atrakcyjnym obszarem. Brakuje wspólnego dla podmiotów publicznych, gospodarczych oraz społecznych systemu identyfikacji wizualnej – zaakceptowanego przez wszystkie podmioty życia społecznego. Nie ma też wypracowanych zasad promocji obszaru, punktów informacji turystycznej, elektronicznych systemów informacji i promocji, dostosowanych do współczesnych narzędzi komunikacji, brakuje też wyróżniającej (bądź też nie jest jeszcze wypromowana) imprezy charakterystycznej dla gminy i wykorzystującej zasoby obszaru.

Pierwszym z działań powinno być opracowanie spójnej oferty turystycznej, opartej o właściwie komponowany produkt turystyczny. Definicji produktu turystycznego jest wiele i w zasadzie każda może być z powodzeniem stosowana: od założenia, że jest to wszystko, co spotyka turystę od wyjścia z domu aż do powrotu, po skumulowaną ofertę, z której turysta korzysta w miejscu wypoczynku⁷. Przed samorządem lokalnym stoi wyzwanie stworzenia od podstaw złożonego produktu turystycznego, czyli spójnej koncepcji oferowanej przez konkretny obszar, na który składają się naturalne i sztuczne dobra turystyczne, określone usługi i towary, a także udogodnienia umożliwiające korzystanie z dóbr turystycznych oraz nabywanie towarów i usług.

Zweryfikowane w niniejszej analizie zasoby, występujące obiektywnie atrybuty środowiska, zostały poddane podczas warsztatów ocenie. Całość czynników decydujących o możliwościach rozwoju turystyki na danym obszarze określana jest mianem potencjału turystycznego. Gmina Ozimek – w odniesieniu do analizowanych zasobów – dysponuje potencjałem, którego osią jest położenie geograficzne, komunikacyjne, przyroda, Park Rozrywki i Nauki w Krasiejowie, rzeka Mała Panew i bliskość jezior turawskich. Potencjał oznacza zasób możliwości, mocy, zdolności wytwórczej tkwiącej w czymś, sprawność, wydajność, możliwość w tej dziedzinie.

Przyjęte w tym obszarze cele powinniśmy realizować zgodnie z poniższymi zasadami:

⁷ Kosiński W., 2004, Turystyka kulturowa, krajobraz kulturowy, kultura międzyludzka, „FoliaTuristica” nr 15, s.5-27

- udostępniając przestrzeń, skupiamy się na wybranych (a nie wszystkich) miejscach;
- rozwijamy turystykę tylko tam, gdzie społeczność lokalna akceptuje i wspiera cele;
- opieramy się na miejscowej inicjatywie gospodarczej – każdy z nas jest inwestorem strategicznym
- sprzyjamy rozwojowi komunikacji publicznej;
- harmonijnie rozwijamy różne segmenty turystyki.

ROZWIĄZANIE PROBLEMU: STWORZENIE SYSTEMU SPÓJNEJ PROMOCJI GMINY OZIMEK Z UDZIAŁEM WSZYSTKICH PODMIOTÓW ŻYCIA SPOŁECZNEGO

CZYLI:

WDROŻENIE NOWOCZESNYCH ELEKTRONICZNYCH NARZĘDZI SYSTEMOWYCH

OPRACOWANIE ZASAD IDENTYFIKACJI WIZUALNEJ

III.2: WIZJA I CELE ROZWOJOWE

Wizja rozwoju gminy Ozimek zakłada, że do roku 2022 obszar ten będzie zamieszkiwać społeczność zintegrowana, o wysokich kwalifikacjach, aktywna gospodarczo na lokalnym i regionalnym rynku pracy, związanym z wysokiej jakości ofertą spędzania wolnego czasu, turystyką i edukacją. Młodzi mieszkańcy, otwarci na zmianę, dumni z rozwoju infrastruktury społecznej: nowoczesnych szkół, pełniących prócz edukacyjnej również rolę kulturotwórczą i integracyjną, bezpiecznych rozwiązań komunikacyjnych, funkcjonalnych dla osób starszych oraz interesującej oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej będą zawodowo związani z obszarem gminy. Standard życia w gminie Ozimek będzie wyróżniał obszar i sprawi, że obszar ten będzie jednym z pierwszych wyborów terenów pod budownictwo jednorodzinne bądź zakup mieszkania. Lokalni przedsiębiorcy będą rozwijać swoje usługi, wykorzystując nowoczesne narzędzia technologiczne, dzięki rozwojowi infrastruktury technicznej oraz dzięki instytucjom wsparcia biznesu i organizacji społecznych.

Realizacja takiej wizji zależy od poziomu osiągnięcia założonych celów. Założeniem dokumentu rozwojowego nie jest zaproponowanie interwencji w każdym analizowanym obszarze. Wśród zapisów raportu, czy też wyników badania opinii oraz wyrażenia ich w analizie SWOT są zapisy z pewnością ważne dla lokalnej społeczności, lecz nie mające wpływu na rozwój gminy, jako jednego organizmu, obszaru zamieszkanego przez wspólnotę, a nie konglomerat odrębnych osad. Niektóre proponowane zagadnienia będą rozwiązywane na bieżąco, w ramach budżetów rocznych (w przypadku jednostki samorządu terytorialnego), czy planowanych wydatków własnych (przedsiębiorcy, organizacje społeczne) – z udziałem bądź nie funduszy zewnętrznych. Mają one zapewne znaczenie społeczne dla określonych grup, nie stanowią jednak potencjału rozwojowego gminy, jak całego obszaru. Nie zawieramy w opisie celów także projektów sieciowych, wynikających z innych dokumentów, których gmina Ozimek jest sygnatariuszem, jak strategii opracowanej na potrzeby realizacji zadań przez Aglomerację Opolską czy Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania „Kraina Dinozaurów”.

CEL STRATEGICZNY 1:

GMINA OZIMEK MIEJSCEM PIERWSZEGO WYBORU DO ZAMIESZKANIA

OPIS CELU

Osobiste potrzeby i preferencje potencjalnych mieszkańców wskazane w badaniach Eurostat, to: szybki dojazd do pracy; drogi dobrej jakości, bezpieczne chodniki, estetyczne aranżacje przestrzeni, sielskość wsi; ciekawa oferta rozrywkowa i kulturalna; poczucie bezpieczeństwa; łatwy dostęp do sklepów, żłobków, przedszkoli i szkół (działających dłużej niż standardowo) oraz dóbr kultury; rozwinięta strefa rekreacyjna (sale fitness, boiska, place zabaw itp.) oraz panująca na dane miejsce moda. Prócz zmian, jakie na obszarze gminy muszą zajść, niezbędna będzie także celowana promocja. Należy sobie uzmysłowić, że stworzenie takich warunków wpłynie na przyciągnięcie nowych mieszkańców z innych obszarów powiatu lub regionu. Może także wpłynąć na zwiększenie reemigracji. Wsparciem należy objąć młode rodziny – należy stworzyć warunki, które sprawią, że wszystkie, lub niemal wszystkie potrzeby rodzin z małymi dziećmi będą zaspokojone: profesjonalna opieka, ciągi komunikacyjne bez barier dla wózków, miejsca odpoczynku, miejsca zabawy oraz poczucie bezpieczeństwa. Funkcjonalna przestrzeń przyjazna dla różnych grup: osób z trudnościami w poruszaniu się, dla rodzin z małymi dziećmi i seniorów (pow. 65 lat) powinna spełnić takie same warunki, na które mają wpływ:

- ciągłość struktur zielonych i przestrzeni publicznych;
- hierarchiczny i jednocześnie sieciowy układ ulic;
- wielofunkcyjność przestrzeni publicznych;
- dostępność usług;
- miejsca sprzyjające budowaniu więzi między mieszkańcami: przedszkole, szkoła podstawowa, miejsce kultu, sklep, lekarz, miejsce spotkań (obiekt i/lub miejsce plenerowe);
- jakość miejsc sprzyjających budowaniu więzi między mieszkańcami: standard techniczny, ich estetyczność oraz dostępność

CEL OPERACYJNY 1.1

FUNKCJONALNE OBSZARY ORAZ ROZWIĘTA INFRASTRUKTURA GMINY OZIMEK

OPIS CELU

Przestrzeń publiczna powinna odpowiadać na oczekiwania mieszkańców oraz osób, które mieszkańcami nie są, ale z przestrzeni tej korzystają, czyli odwiedzających i turystów. Rozwój gospodarki opartej na rozwoju usług turystycznych i okołoturystycznych (turystyka kwalifikowana, weekendowa, rodzinna) musi łączyć różne funkcje i potrzeby różnych grup, również w ujęciu zagospodarowania przestrzeni. Zakładamy, że w wyznaczonym obszarze znajdują się (razem bądź osobno):

- bezpieczne ciągi komunikacyjne bez barier architektonicznych
- miejsca odpoczynku (odpowiednia liczba, regularne rozmieszczenie) dostosowane do potrzeb osób starszych, niepełnosprawnych, dzieci
- miejsca odpoczynku dla odwiedzających – parkingi, stojaki na rowery, ławki, informacje wizualne
- zaplecze sanitarne – toalety publiczne

- chodniki gładkie, ale nieśliskie, szerokie, zwięzające się ku drodze
- ronda – bezpieczne skrzyżowania i ograniczenie niskiej emisji
- oświetlenie ulic (wykorzystujące odnawialne źródła energii)
- przejrzyste i jednoznaczne oznakowanie
- miejsca dla rodziców z bardzo małymi dziećmi
- miejsca rekreacji: siłownie zewnętrzne, urządzenia street workout, platformy tai chi

GRUPY PRZEDSIĘWZIĘĆ:

- 1.1.1 BUDOWA, PRZEBUDOWA I REMONT BEZPIECZNYCH TRAS KOMUNIKACYJNYCH: DRÓG, CHODNIKÓW, DRÓG I ŚCIEŻEK ROWEROWYCH WRAZ Z OZNAKOWANIEM**
- 1.1.2 ROZWÓJ TERENÓW ZIELONYCH W MIEŚCIE**
- 1.1.3 REWITALIZACJA MIASTA ORAZ ZAGOSPODAROWANIE PUBLICZNYCH PRZESTRZENI SPORTU, REKREACJI I INTEGRACJI I ICH WYPOSAŻENIE W BEZPIECZNY I NOWOCZESNY SPRZĘT I URZĄDZENIA**
- 1.1.4 BUDOWA I ARANŻACJA MAŁEJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ I ODPOCZYNKOWEJ**

ZAKŁADANE EFEKTY:

- łatwiejsza komunikacja pieszo-rowerowa, a co za tym idzie: rzadsze wykorzystanie samochodu i ograniczenie niskiej emisji rozwój kontaktów międzyludzkich;
- poprawa estetyki miejscowości;
- wzrost bezpieczeństwa publicznego;
- poprawa jakości oferty kulturalnej;
- identyfikacja społeczności z miejscem zamieszkania;
- rozwój gospodarki lokalnej, wykorzystującej lokalne zasoby i infrastrukturę;
- poprawa dostępności komunikacyjnej miasta i wsi.

CEL OPERACYJNY 1.2

WYSOKI STANDARD WARUNKÓW ŻYCIA SENIORÓW

OPIS CELU:

Samodzielność w wieku 65 i więcej lat wiąże się wciąż z możliwością aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym, natomiast w wieku 85 i więcej lat z trudnościami dnia codziennego: przemieszczaniem się (sprzątaniem, robieniem zakupów), nawiązywaniem kontaktów, chorobami wieku starczego. Samotni, starsi mieszkańcy – zwłaszcza obszarów wiejskich - ostatnie lata swojego życia spędzają samotnie w domach wymagających odpowiedniego zarządzania (dom, zabudowania gospodarskie, ogród itp.). Rozwiązaniem, poprawiającym byt seniorów, jest wykorzystanie istniejących oraz pozyskiwanie nowych zasobów komunalnych i ich dostosowanie do potrzeb wiekowych mieszkańców, zgodnie z zasadami obowiązującymi dla tego typu budownictwa:

- zabudowa sprzyjająca nawiązywaniu kontaktów i budowaniem relacji z sąsiadami i współmieszkańcami;
- obiekty pozbawione barier architektonicznych;
- zintegrowane systemy powiadamiania służb społecznych w przypadku wypadków;
- tworzenie obiektów z mieszkaniami dla seniorów w centrach miejscowości lub w dogodnych pod względem komunikacyjnym miejscach;
- koncentracja publicznych oraz komercyjnych usług społecznych w pobliżu domów dostosowanych do potrzeb seniorów.

GRUPY PRZEDSIĘWZIĘĆ

1.2.1 BUDOWA LUB ADAPTACJA ZASOBÓW KOMUNALNYCH NA MIESZKANIA DLA SENIORÓW

1.2.2 STWORZENIE POTENCJAŁU KOMUNALNEGO DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI

GOSPODARCZYCH ZWIĄZNYCH Z USŁUGAMI ŚWIADCZONYMI DLA SENIORÓW (KLASTRY I INKUBATORY)

ZAKŁADANE EFEKTY:

- starzenie się „w miejscu” – wspieranie seniorów w życiu we własnym środowisku;
- większa liczba seniorów – płatników podatków – mieszkańcami gminy;
- pozyskiwania i adaptacja nowych zasobów komunalnych, w tym również obiektów przekazywanych przez seniorów i ich rodziny w zamian za przeniesienie do domów dostosowanych do potrzeb osób starszych;
- rozwój publicznych usług senioralnych: służby zdrowia, usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych;
- rozwój komercyjnych usług senioralnych;
- wykorzystanie różnorodnych kanałów dystrybucji informacji oraz promocji działań;
- wykorzystanie potencjału seniorów;
- stworzenie oferty spędzania wolnego czasu dla seniorów.

CEL STRATEGICZNY 2:

INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA GMINY OZIMEK

Pod pojęciem przedsiębiorczości rozumiemy wszystkie działania, w efekcie których powstaną na obszarze gminy nowe podmioty gospodarcze: samozatrudnienie, mikro i małe firmy, średnie i duże przedsiębiorstwa, ale też organizacje społeczne, która w ramach własnych statutów prowadzą odpłatną i nieodpłatną działalność, a także rejestrują się, jako podmioty gospodarcze. Rozwój technologii oraz zwiększonego wsparcia w okresie programowania unijnego w latach 2014-2020 na badania i rozwój, a także bliskość ośrodków akademickich powinien być przyczynkiem do budowania relacji: samorząd – środowisko naukowe – przedsiębiorcy.

CEL OPERACYJNY 2.1

ROZWIINIĘTE OBSZARY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE GMINY OZIMEK

OPIS CELU

Ze względu na brak obecnie promocji wyznaczonych miejsc rozwoju gospodarczego oraz terenów należy zaplanować ich koncentrację, włączając w to tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, pamiętając, by nie

ograniczać się jedynie do miasta. Obszary i obiekty, które mogą stać się miejscem koncentracji handlu i usług, w tym usług tzw. celowanych, czyli w naszym przypadku: innowacyjnych, wykorzystujących nowe technologie, społecznych – angażujących różne podmioty oraz usług adresowanych do seniorów. Rynek pracy o charakterze specjalistycznym, oferujący pracę dla kadry z wykształceniem średnim i wyższym będzie też większą szansą na uzyskania satysfakcjonujących zarobków przez obecnych i przyszłych mieszkańców gminy. Obecnie gospodarka lokalna jest oparta przede wszystkim na handlu i usługach – jej zróżnicowanie w kolejnych latach i tworzenie specjalistycznego rynku usług wysokich technologii powinno być rozwijane w kooperacji z gminnymi placówkami oświatowymi. Tego typu usługi nie wymagają skomplikowanych i kosztochłonnych inwestycji, a jedynie rozwoju sieci światłowodowej, zbudowania skutecznych relacji z uczelnią, rozwinięcia dodatkowych form edukacji oraz wdrożenia systemu wsparcia przedsiębiorców w ramach pomocy publicznej.

GRUPY PRZEDSIĘWZIĘĆ:

2.1.1 WSPARCIE TWORZENIA GOSPODARCZYCH INKUBATORÓW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

2.1.2 WYZNACZENIE I PROMOCJA OBSZARÓW ROZWOJU GOSPODARCZEGO

2.1.3 TWORZENIE I PROMOCJA EDUKACJI ORAZ INSTYTUCJI OTOCZENIA I WSPARCIA BIZNESU

ZAKŁADANE EFEKTY:

- sukces ekonomiczny lokalnych inwestycji komercyjnych;
- koncentracja przestrzenna sektora gospodarczego;
- rozwój nowych form gospodarczych związanych z lokalnymi zasobami (a w tym: spółdzielnie socjalne, inkubatory);
- wzmocnienie dostępności instytucji wsparcia biznesu;
- zwiększenie wykorzystania sieci internetowej w rozwoju gospodarki i administracji publicznej;
- pobudzanie potencjału przedsiębiorców w celu zwiększenia zastosowania rozwiązań cyfrowych w gospodarce i administracji;
- wyspecjalizowanie się gminnych placówek oświatowych - w odpowiedzi na wyróżniającą się ofertę szkół - zwiększenie liczby uczniów o osoby spoza terenu gminy;
- zwiększenie aktywności na rynku pracy osób starszych (50 i więcej lat) – wyposażenie ich w kompetencje pożądane na rynku pracy.

CEL OPERACYJNY 2.2

„GMINA OZIMEK” – WYPROMOWANA W REGIONIE STABILNA MARKA

OPIS CELU

Promocja zewnętrzna jest skierowana poza obszar gminy: do ośrodków sąsiednich (innych gmin i miast), do innych województw, na cały kraj i za granicę. Taka forma promocji jest przejrzysta i jasna dla wszystkich – również działania podejmowane w ramach takiego etapu swoistego sprzedawania oferty jest zrozumiałe i powszechnie znane oraz akceptowane. Drugim rodzajem promocji jest promocja wewnętrzna adresowana z jednej strony do mieszkańców gminy, z drugiej do pracowników samorządu i jednostek mu podległych. Promocja samych założeń strategicznych (promocja do wewnątrz), jak i produktów, czyli skutków zrealizowanych celów (promocja na zewnątrz) musi być

spójna, racjonalna i aktualna. Należy nieco zmodyfikować pojęcie promocji realizowanej przez samorząd, jego jednostki organizacyjne czy inne składowe lokalnej społeczności. Promocja w takim wypadku ma specyficzny charakter i nie jest związana jedynie ze sprzedażą produktu, usługi czy kompleksowej oferty. Głównym celem działań promocyjnych jest zwiększenie budżetu gminy w sposób bezpośredni i pośredni, więc celem działań promocyjnych włączonych do programu rozwoju turystyki w gminie Ozimek będzie nie tylko reklama wydarzeń, działań, produktów interesujących z punktu widzenia potencjalnego turysty, ale również zwiększenie rozpoznawalności gminy, jako miejsca atrakcyjnego pod względem: osadnictwa, wypoczynku, przyjętych kierunków gospodarki oraz inwestycji.

GRUPY PRZEDSIĘWZIĘĆ:

2.2.1 TWORZENIE SPÓJNEGO I NOWOCZESNEGO SYSTEMU INFORMACJI I PROMOCJI

2.2.2 WDROŻENIE SYSTEMU POMOCY PUBLICZNEJ ORAZ ZACHĘT GOSPODARCZYCH

2.2.3 BUDOWA I WDRAŻANIE MARKI „GMINA OZIMEK”

ZAKŁADANE EFEKTY:

- przyciąganie inwestorów (przemysł, usługi, mieszkalnictwo);
- tworzenie nowych miejsc pracy;
- współpraca międzynarodowa, która wytwarza formalne i nieformalne powiązania, skutkujące wspólnymi przedsięwzięciami, przepływem myśli, wymianą dobrych doświadczeń, wymianą kulturalną, naukową i technologiczną;
- nagłaśnianie i wyjaśnianie różnych aspektów strategii rozwoju gminy, w tym informacje dla inwestorów, dotyczące np. preferencji, polityki obrotu nieruchomości, ulg inwestycyjnych, budownictwa mieszkaniowego;
- opracowanie zasad współpracy z przedsiębiorcami oraz organizacjami społecznymi, działającymi na terenie gminy;
- opracowanie systemu identyfikacji wizualnej;
- utworzenie sieci współpracy podmiotów uczestniczących w utworzeniu i wdrażaniu oferty turystycznej: samorząd, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, rady sołeckie, grupy odnowy wsi, przedsiębiorcy oraz organizacje zewnętrzne związane z promocją aktywnej rekreacji.

III.3 CELE OPERACYJNE I GRUPY PRZEDSIĘWZIĘĆ

GRUPA PRZEDSIĘWZIĘĆ	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE (MIEJNINWESTYCYJNE)	PARTNERZY	WSKAZNIKI	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
CEL OPERACYJNY 1.1				
FUNKCJONALNE OBSZARY ORAZ ROZWIĘTA INFRASTRUKTURA GMINY OZIMEK				
1.1.1	<p>BUDOWA, PRZEBUDOWA I REMONT BEZPIECZNYCH TRAS KOMUNIKACYJNYCH: DRÓG, CHODNIKÓW, DRÓG I ŚCIEŻEK ROWEROWYCH WRAZ Z OZNAKOWANIEM</p>	<p>OPRACOWANIE KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI PUBLICZNYCH I ICH SPOŁECZNE KONSULTOWANIE</p> <p>INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW</p> <p>WDROŻENIE PROGRAMU PROMES DLA ORGANIZACJI POZYSKUJĄCYCH DOTACJE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ NALEŻĄCYCH DO TEJ GRUPY PRZEDSIĘWZIĘĆ</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Ozimek</p> <p>Rada Miejska</p> <p>Zarządy dróg</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sołectwa</p>	<p>Liczba kilometrów wybudowanych lub zmodernizowanych dróg, chodników w latach 2016-2022</p> <p>Długość wybudowanych dróg rowerowych w latach 2016-2022</p>
1.1.2	<p>ROZWÓJ TERENÓW ZIELONYCH</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Ozimek</p> <p>Rada Miejska</p> <p>Zarządy dróg</p>	<p>Powierzchnia terenów poddanych interwencji w latach 2015-2020</p>	<p>Budżet gminy</p> <p>Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Programy rządowe (drogowe)</p> <p>Fundusze transgraniczne</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Urząd</p>

	<p>ORGANIZACJI POZYSKUJĄCYCH DOTACJE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNIĘTRZNYCH</p>	<p>Organizacje pozarządowe Sołectwa</p>		<p>Marszałkowski Województwa Opolskiego (otwarte konkursy ofert)</p>
<p>1.1.3 ZAGOSPODAROWANIE DOSTĘPNYCH PUBLICZNIE PRZESTRZENI SPORTU, REKREACJI I INTEGRACJI I ICH WYPOSAŻENIE W BEZPIECZNY I NOWOCZESNY SPRZĘT I URZĄDZENIA</p>	<p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>ORGANIZACJA IMPREZ, WYDARZEŃ I KONKURSÓW SPORTOWYCH I REKREACYJNYCH NA TERENIE GMINY OZIMEK</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Ozimek</p> <p>Rada Miejska</p> <p>Zarządy dróg</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sołectwa</p> <p>Instytucje i organizacje sportowe</p>	<p>Powierzchnia terenów poddanych interwencji w latach 2015-2020</p> <p>Liczba zamontowanych urządzeń i sprzętu na wskazanych terenach w latach 2015-2020</p>	<p>Budżet gminy</p> <p>Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</p> <p>Ministerstwo Sportu i Turystyki</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Fundusze transgraniczne</p>
<p>1.1.4 BUDOWA I ARANŻACJA MAŁEJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ I ODPOCZYNKOWEJ</p>	<p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>ORGANIZACJA WYDARZEŃ REKREACYJNYCH NA TERENIE GMINY OZIMEK</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH,</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Ozimek</p> <p>Rada Miejska</p> <p>Zarządy dróg</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sołectwa</p>	<p>Liczba punktów małej infrastruktury turystycznej i odpoczynkowej w latach 2015-2020</p>	<p>Budżet gminy</p> <p>Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</p> <p>Ministerstwo Sportu i Turystyki</p> <p>Programy</p>

	AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL	Instytucje i organizacje sportowe Przedsiębiorcy		rządowe (drogowe) Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Fundusze transgraniczne
--	--	--	--	---

GRUPA PRZEDSIĘWZIĘC

**DZIAŁANIA
WSPIERAJĄCE
(NIEINWESTYCYJNE)**

PARTNERZY

WSKAZNIKI

**POTENCJALNE
ZRÓDŁA
FINANSOWANIA**

CEL OPERACYJNY 1.2

WYSOKI STANDARD WARUNKÓW ŻYCIA SENIORÓW

**1.2.1
BUDOWA LUB ADAPTACJA ZASOBÓW KOMUNALNYCH NA
MIESZKANIA DLA SENIORÓW**

**INFORMACJA I
PROMOCJA ZWIĄZANA Z
KSZTAŁCENIEM POSTAW**

**POZYSKIWIWANIE
ZASOBÓW
KOMUNALNYCH W
ZAMIAN ZA TWORZENIE
SYSTEMU OPIEKI NAD
OSOBAMI STARSZYMI**

**WŁĄCZENIE SIĘ W
DZIAŁANIA SIECI MIAST I
GMIN PRZYJAZNYCH
STARZENIU SIĘ**

Budżet gminy

Regionalny
Program
Operacyjny na
lata 2014-2020

Program Rozwoju
Obszarów
Wiejskich na lata
2014-2020
Programy
rządowe

Powierzchnia
wybudowanych,
przebudowanych i/lub
zaadaptowanych do
potrzeb seniorów
w latach 2016-2022

Liczba osób
korzystających z
wybudowanych,
przebudowanych i/lub
zaadaptowanych do
potrzeb seniorów
objektów komunalnych
w latach 2016-2022

Urząd Gminy i Miasta
Ozimek

Rada Miejska

Organizacje
pozarządowe

Sołectwa

Ośrodek Pomocy
Społecznej

Urząd Gminy i Miasta

Ozimek

Rada Miejska

Organizacje
pozarządowe

Sołectwa

Ośrodek Pomocy
Społecznej

1.2.2

INFORMACJA I

Urząd Gminy i Miasta

Ozimek

Rada Miejska

Organizacje
pozarządowe

Sołectwa

Ośrodek Pomocy
Społecznej

Powierzchnia obiektów
w latach 2016-2022

Liczba osób
korzystających z
wybudowanych,
przebudowanych i/lub
zaadaptowanych do
potrzeb seniorów
objektów komunalnych
w latach 2016-2022

Program Rozwoju

Obszarów

Wiejskich na lata

2014-2020

Programy

rządowe

<p>STWORZENIE POTENCJAŁU KOMUNALNEGO DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH ZWIĄZANYCH Z USŁUGAMI ŚWIADCZONYMI DLA SENIORÓW (KLASTRY I INKUBATORY)</p>	<p>PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW WDROŻENIE PROGRAMU PROMES DLA ORGANIZACJI POZYSKUJĄCYCH DOTACJE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH NA REALIZACJĘ ZADŃ ZWIĄZANYCH Z OPIEKĄ ORAZ USŁUGAMI SENIORALNYMI</p>	<p>Ozimek Rada Miejska Organizacje pozarządowe Sołectwa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Przedsiębiorcy Podmioty ekonomii społecznej</p>	<p>i przestrzeni komunalnych, wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej związanej z usługami świadczonymi dla seniorów w latach 2016-2022 Liczba osób korzystających z wybudowanych, przebudowanych i/lub zaadaptowanych do potrzeb seniorów obiektów komunalnych w latach 2016-2022 Liczba osób korzystających z oferty adresowanej do seniorów gminy w latach 2016-2022</p>	<p>Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Programy rządowe (w tym: FIO, ASOS) Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego (otwarte konkursy ofert)</p>
--	--	--	---	---

GRUPA PRZEDSIĘWZIĘĆ	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE (NIEINWESTYCYJNE)	PARTNERZY	WSKAŹNIKI	POTENCJALNE ZRODŁA FINANSOWANIA
ROZWIĄTE OBSZARY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE GMINY OZIMEK				
2.1.1 WSPARCIE TWORZENIA GOSPODARCZYCH INKUBATORÓW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH STWORZENIE ZACHĘT DLA POTENCJALNYCH PRZEDSIĘBIORCÓW ROZPOCZYNAJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ NA TERENIE GMINY OZIMEK	Urząd Gminy i Miasta Ozimek Rada Miejska Przedsiębiorcy	Powierzchnia wybudowanych, przebudowanych i/lub zaadaptowanych na potrzeby inkubatorów przedsiębiorczości obiektów w latach 2015-2020 Liczba osób korzystających z inkubatorów przedsiębiorczości obiektów komunalnych w latach 2015-2020	Budżet gminy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Programy rządowe
2.1.2 WYZNACZENIE I PROMOCJA OBSZARÓW ROZWOJU GOSPODARCZEGO	PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH STWORZENIE ZACHĘT DLA POTENCJALNYCH PRZEDSIĘBIORCÓW ROZPOCZYNAJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ NA TERENIE GMINY OZIMEK	Urząd Gminy i Miasta Ozimek Rada Miejska Przedsiębiorcy	Powierzchnia obiektów i przestrzemi, wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej w latach 2015-2020 Liczba przedsiębiorców korzystających	Budżet gminy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

			<p>objektów i przestrzeni, wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej w latach 2015-2020</p>	<p>Programy rządowe</p>
<p>2.1.3 TWORZENIE I PROMOCJA EDUKACJI ORAZ INSTYTUCJI OTOCZENIA I WSPARCIA BIZNESU</p>	<p>INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z Kształceniem Postaw</p> <p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Ozimek Rada Miejska Zarządy dróg Organizacje pozarządowe Szkoły Przedsiębiorcy</p>	<p>Liczba e-projektów zrealizowanych w ramach jednostek administracji publicznej w latach 2016-2022</p> <p>Liczba e-projektów zrealizowanych przez podmioty komercyjne i społeczne w latach 2016-2022</p>	<p>Budżet gminy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Programy rządowe</p>

GRUPA PRZEDSIĘWZIĘĆ	DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE (NIEINWESTYCYJNE)	PARTNERZY	WSKAŹNIKI	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
<p>CEL 2.2 „GMINA OZIMEK” – WYPROMOWANA W REGIONIE STABILNA MARKA</p>				
<p>2.2.1 TWORZENIE SPÓJNEGO I NOWOCZESNEGO SYSTEMU INFORMACJI I PROMOCJI</p>	<p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>ORGANIZACJA WYDARZEN ADRESOWANYCH DO</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Ozimek Rada Miejska Organizacje społeczne</p>	<p>Liczba placówek wyposażonych w sprzęt nowych technologii w latach 2015-2020 Liczba osób</p>	<p>Budżet gminy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020</p>

	PRZEDSZKOLAKÓW, UCZNIÓW I ICH RODZICÓW	Instytucje kultury Lokalne i regionalne instytucje i jednostki edukacyjne	korzystających ze sprzętu nowych technologii zakupionego w latach 2015-2020	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Programy rządowe
2.2.2 WDROŻENIE SYSTEMU POMOCY PUBLICZNEJ ORAZ ZACHĘT GOSPODARCZYCH	INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH NAWIĄZYWANIE PARTNERSTW NA RZECZ REALIZACJI PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH I POZASZKOLNYCH FORM KSZTAŁCENIA WDROŻENIE INNOWACYJNYCH DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH ADRESOWANYCH DO PRZEDSZKOLAKÓW I UCZNIÓW	Urząd Gminy i Miasta Ozimek Rada Miejska Przedsiębiorcy	Liczba zrealizowanych projektów edukacyjnych w latach 2015-2020 Liczba osób uczestniczących w procesie kształcenia ustawicznego w latach 2015-2020	Budżet gminy Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Programy rządowe PO Wiedza Edukacja Rozwój
2.2.3 BUDOWA I WDRAŻANIE MARKI „GMINA OZIMEK”	INFORMACJA I PROMOCJA ZWIĄZANA Z KSZTAŁCENIEM POSTAW	Urząd Gminy i Miasta Ozimek	Liczba projektów o charakterze informatycznym i	Budżet gminy Regionalny

	<p>PROWADZENIE KAMPANII PROMOCYJNYCH I INFORMACYJNYCH</p> <p>EDYCJA MATERIAŁÓW WIZUALNYCH, AUDIOWIZUALNYCH PROMUJĄCYCH CEL</p>	<p>Rada Miejska</p> <p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Stowactwa</p> <p>Instytucje kultury</p> <p>Instytucje i organizacje sportowe</p> <p>Przedsiębiorcy</p>	<p>promocyjnym realizowana przez instytucje i jednostki administracji publicznej w latach 2015-2020</p> <p>Liczba projektów o charakterze informacyjnym i promocyjnym realizowana przez podmioty komercyjne i organizacje społeczne w latach 2015-2020</p>	<p>Program Operacyjny na lata 2014-2020</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</p> <p>Fundusze transgraniczne</p> <p>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>
--	--	--	--	---

ROZDZIAŁ IV

KIERUNKI ROZWOJOWE

GMINY

DO ROKU 2025

Wyzwania rozwojowe, jakie stają przed samorządem gminy Ozimek zostały określone w szczegółach w rozdziałach poprzednich. Realizacja w latach 2016-2022 założonych celów doprowadzi do pozytywnej zmiany obszaru i postaw mieszkańców tego terenu. Tym samym po ocenie jakości osiągniętych celów będzie można ustalić ostateczne kierunki rozwojowe gminy. Strategiczne wyzwania polityki lokalnej koncentrują się na lepszym wykorzystaniu obszarów gminy do tworzenia warunków sprzyjających wzrostowi gospodarczemu i zatrudnienia oraz pobudzania rozwoju pozostałych obszarów, rozwoju innowacyjności w obszarze turystyki, przeciwdziałaniu negatywnym trendom demograficznym przez tworzenie odpowiednich warunków do zamieszkania, wspieraniu rozwoju kapitału społecznego, większym wykorzystaniu i poprawie jakości zasobów pracy, ochronie środowiska, ochronie i racjonalnemu wykorzystaniu zasobów przyrodniczych (własnych i sąsiednich gmin), wykorzystaniu potencjału turystycznego. Wszystko to ma służyć wzmocnieniu konkurencyjności tego obszaru oraz podniesieniu jakości usług świadczonych przez podmioty.

Zakładamy, że do roku 2025 gmina Ozimek będzie realizować zadania, związane z poniższymi celami:

- 1) konkurencyjna i innowacyjna gospodarka oparta na lokalnych zasobach, zwłaszcza środowiskowych (rozwój infrastruktury powstałej do roku 2022, wspieranie działań gospodarczych realizowanych przez podmioty spoza sektora finansów publicznych);
- 2) gospodarka zrównoważona – wykorzystująca lokalne zasoby i przyjaznej środowisku: stabilizowanie gminy Ozimek jako miejsca sprzyjającego;
- 3) stabilna sytuacja demograficzna;
- 4) wysoka aktywność zawodowa mieszkańców gminy oraz adaptacyjność zasobów pracy;
- 5) odpowiedni standard infrastruktury komunalnej;
- 6) gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego;
- 7) turystyka głównym sektorem lokalnej gospodarki.

ROZDZIAŁ V: REALIZACJA MONITOROWANIE EWALUACJA

V.1: REALIZACJA STRATEGII

Realizacja założeń strategii, to nie obowiązek administracji, ale całej wspólnoty, która zamieszkuje obszar gminy Ozimek. Oczywiście, można założyć, że realizatorami o najwyższych kompetencjach (wiedzy i umiejętnościach) są pracownicy Urzędu Gminy i Miasta Ozimek, jednostek organizacyjnych oraz radni. Osiągnięcie założonych celów nie będzie jednak zależeć tylko od nich, niezbędne jest zatem przygotowanie pozostałych podmiotów życia społecznego do wdrażania i monitorowania tego dokumentu. W ramach prac przygotowawczych do realizacji założeń strategicznych należy zatem przewidzieć szkolenia i warsztaty oraz konferencje i seminaria o charakterze lokalnym adresowane do podmiotów z terenu gminy. Społeczne grupy nieformalne powinny zostać przeszkolone w zakresie sformalizowania swoich działań, a razem z istniejącymi organizacjami pozarządowymi w temacie zarządzania projektami, pozyskiwania funduszy zewnętrznych, finansowania działalności społecznej w ogóle oraz księgowości i rozliczania projektów. Przedsiębiorcy z kolei mogą uczestniczyć w seminariach związanych z wdrażaniem nowych narzędzi technologicznych, finansowania własnych projektów oraz budowania sieci gospodarczych i włączania się w istniejące. Administracja samorządowa mogłaby stać się specjalistą od sieciowania podmiotów, zarządzania logistycznego, działań promocyjnych oraz informacyjnych. I w tym zakresie powinna brać udział w określonych działaniach edukacyjnych.

W każdym społeczeństwie istnieją trzy grupy podmiotów:

- podmioty o charakterze publicznym (dostarczające dobra publiczne) – nazywane sektorem pierwszym
- podmioty o charakterze prywatnym (dostarczające dobra komercyjne), podmioty prowadzące działalność gospodarczą – nazywane sektorem drugim
- podmioty o charakterze prywatnym (dostarczające dobra publiczne) czyli organizacje pozarządowe – nazywane sektorem trzecim

Funkcjonowanie lokalnej gospodarki w największym stopniu związane jest z sektorem drugim. Włączenie sektora prywatnego w lokalny rozwój gospodarczy może mieć charakter programowej współpracy opartej na partnerstwie publiczno-prywatnym. Należy pamiętać, że firmy prywatne angażują się w rozwój gospodarczy poprzez swoją aktywność tam, gdzie istnieją warunki umożliwiające im uzyskanie zwrotu zaangażowanego kapitału.

Na poziomie lokalnym dużego znaczenia nabiera partnerstwo sektorów: publicznego, prywatnego i pozarządowego. Na takim poziomie zakłada się rozwój endogeniczny, czyli rozwój opierający się o własne zasoby. By było możliwe właściwe ich wykorzystanie samorząd lokalny przyjmuje na siebie obowiązek podejmowania działań związanych z wsparciem powstawania nowych przedsiębiorstw i wspomaganie już istniejących, organizowaniem instytucji zajmujących się stymulowaniem rozwoju, udzielaniem pomocy w uzyskiwaniu kapitału, przepływie rozwiązań nowatorskich, wiedzy i umiejętności, współdziałaniu z lokalnymi przedsiębiorcami w zakresie rozpoznawania rynków zbytu.

Aby taka współpraca przyniosła realne efekty, musi powstać platforma współpracy i wymiany idei, doświadczeń i dobrych praktyk. Wymiany informacji, analizowanie potrzeb rynku, ocena realizowanych działań, których beneficjentami są przedstawiciele drugiego i trzeciego sektora, to podstawa działalności pewnego forum. Narzędziem promocji i informacji o jednoczesnym działaniu konsultacyjnym byłoby powołanie Forum Społeczno-Gospodarczego – zespołu, w skład którego wchodziłoby przedstawiciele administracji samorządowej i jednostek

organizacyjnych gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców. Zespół taki mógłby jednocześnie monitorować osiąganie wskaźników strategicznych oraz – w razie potrzeby – reagować na zmiany zachodzące w subregionie, wprowadzając zmiany do niniejszej strategii.

Forum powinno mieć charakter otwartych debat organizowanych nie rzadziej niż raz na kwartał. Debaty powinny być poświęcone jednemu wiodącemu tematowi, który zostanie wybrany na podstawie sugestii i opinii zgłaszanych przez instytucje i organizacje. W spotkaniach powinni uczestniczyć eksperci danego tematu.

V.2: MONITOROWANIE

Podstawowym celem monitoringu jest umożliwienie sprawnego projektami, które w niniejszej strategii zapisane są w formie celów operacyjnych. Umożliwia to właściwą koordynację poszczególnych zadań i ocenę postępu ich realizacji oraz skuteczności ich wdrażania. W sytuacji idealnej, do której będą dążyć koordynatorzy strategii, monitoring będzie dzielił się na monitoring rzeczowy, który wykaże, czy założone w programie wskaźniki zostały uzyskane i czy odstępstwa od wytycznych wpływają na stopień osiągnięcia celów operacyjnych, a co za tym idzie operacyjnych (styl). Drugi obszar poddany monitoringowi to wskaźniki finansowe. Ze względu na specyficzną działalność, jaką jest funkcjonowanie jednostki samorządu terytorialnego, wskaźniki finansowe mogą być oceniane jedynie w odniesieniu do wydatków przeznaczonych w budżecie na realizację projektów (osiąganie celów operacyjnych). Bez szczegółowych wiarygodnych badań trudno byłoby stwierdzić, jaki wpływ na pobudzenie lokalnej gospodarki i wzrost dochodowości istniejących i powstających firm ma realizacja niniejszego programu. W przypadku strategii najbardziej interesujące będą dla nas wskaźniki rzeczowe – ilościowe.

Koordynatorzy programu będą zobowiązani do kwartalnego monitorowania wskaźników przypisanych do celów operacyjnych i działań. Po zaplanowaniu projektu, który związany jest z konkretnym celem operacyjnym, rozpoczyna się najważniejsza część – jego wdrażanie. Bardzo rzadko zdarza się, by realizacja projektu przebiegała dokładnie według planu. W rzeczywistości często okazuje się, że wdrażanie projektu idzie w kierunku lub nabiera tempa w sposób, którego zupełnie nie przewidziano na etapie planowania. Zarządzający projektem mają w takim przypadku do wykonania ważne i trudne zadanie polegające na zapewnieniu wystarczającej kontroli nad realizacją projektu, tak aby zapewnić, by jego realizacja przebiegała w kierunku osiągnięcia celów. Dokonuje się tego poprzez monitorowanie projektu, które można zdefiniować jako systematyczne i ciągłe zbieranie, analizę i wykorzystanie informacji dla kontroli zarządzania i podejmowania decyzji. Monitorowanie projektu stanowi integralną część codziennego zarządzania. Jego celem jest dostarczenie informacji, na podstawie których zarządzający mogą zidentyfikować i rozwiązać problemy związane z wdrażaniem, ocenić postęp w stosunku do pierwotnych planów.

Cechy monitorowania wdrażania:

- jest to systematyczne działanie w ramach zarządzania;
- osiągany postęp jest porównywany do planu w celu wskazania na konieczne działania naprawcze;
- ma miejsce na wszystkich poziomach zarządzania;
- wykorzystuje zarówno formalne raportowanie jak i komunikaty nieformalne;
- skupia się na zasobach, działaniach i wynikach w ramach matrycy logicznej.

V.3: EWALUACJA

Ewaluacja to systematyczna i obiektywna ocena strategii, tj. jego założeń, procesu realizacji i rezultatów pod względem stosowności, skuteczności, trwałości, efektywności, a także użyteczności podjętych w jego ramach działań. Powinna dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji o obiekcie badania wspierając w ten sposób proces decyzyjny oraz współdziałanie wszystkich partnerów zaangażowanych w realizację programu. Podczas przeprowadzania ewaluacji powinniśmy dowiedzieć się, jak program jest oceniany przez poszczególne osoby lub grupy osób, będących beneficjentami strategii.

Etapy projektowania ewaluacji:

Definiowanie przedmiotu ewaluacji (przedmiot, kwestia, czas);

Sformułowanie kluczowych pytań badawczych – ogólne pytania, które sami sobie zadajemy;

Określenie kryteriów ewaluacji – według przyjętych standardów (np. zgodne z formalnymi założeniami badanego projektu);

Dobór metod badawczych;

Określenie próby badawczej (biorąc pod uwagę pieniądze i czas);

Zbieranie danych;

Określenie formy prezentacji danych (raportu) (kto otrzyma raport?).

W fazie ewaluacji instytucja finansująca projekt ocenia go po to, by stwierdzić co zostało osiągnięte i wyciągnąć wnioski. Celem ewaluacji jest przegląd osiągnięć projektu w stosunku do planowanych oczekiwań oraz wykorzystanie doświadczeń płynących z realizacji projektu do poprawy schematu przyszłych projektów i programów. Przy dokonywaniu ewaluacji korzysta się z rutynowych raportów przygotowanych w trakcie wdrażania projektu, ewaluacja może także obejmować dodatkowe badania za pomocą monitorowania zewnętrznego lub specjalnie powołanych misji.

Ewaluacja - cechy:

- jest oceną sukcesu projektu;
- w ramach ewaluacji dokonuje się oceny odpowiedności, skuteczności, efektywności, wpływu i trwałości projektu w stosunku do jego określonych celów;
- koncentruje się bardziej na stosunku wyników do celu i celu do celów ogólnych;
- sprawdza spójność planowania w ramach projektu;
- sprawdza wpływ ważnych założeń;
- oparta jest na podstawowych zasadach: bezstronności, niezależności i wiarygodności.

ROZDZIAŁ VI
ZGODNOŚĆ STRATEGII
ROZWOJU GMINY OZIMEK
Z DOKUMENTAMI
WYŻSZEGO RZĘDU

Cele wskazane w niniejszym opracowaniu są zgodne z dokumentami programowymi Unii Europejskiej na lata 2014-2020 oraz dokumentami o charakterze regionalnym i lokalnym. Odwołujemy się do treści obowiązujących dokumentów, dostępnych na stronach wymienionych niżej programów.

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO (PO IS)

Głównym celem polityki energetycznej kraju jest stworzenie warunków dla stałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki narodowej, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz zaspokojenie potrzeb energetycznych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. Jest punktem wyjścia do opracowania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W dokumencie wyznaczone zostały trzy cele operacyjne, które mają służyć realizacji celu głównego: czyli wsparciu gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej.

Cele operacyjne programu:

- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju;
- zwiększenie konkurencyjności i efektywności energetycznej gospodarki narodowej;
- ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

Pomoc będą mogły uzyskać m.in. przedsięwzięcia związane z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych (tj. wiatr, woda, słońce, geotermia, biomasa, biogaz), jak również z budową sieci umożliwiających przyłączenia jednostek OZE do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Ponadto, na poziomie regionalnym, wsparcie będą mogły uzyskać inwestycje obejmujące budowę instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw.

Wsparcie miast obejmuje w szczególności interwencje związane z realizacją strategii niskoemisyjnych, w tym transportu publicznego, rewitalizację przestrzeni miejskich uwzględniającą aspekty środowiskowe (poprzez działania dotyczące kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych, odnawialnych źródeł energii), ochronę środowiska, w tym gospodarkę wodno-kanalizacyjną, odpadową i rekultywację terenów zdegradowanych, kulturę i infrastrukturę zdrowotną, w szczególności związaną z systemem ratownictwa medycznego.

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ (PO IR)

Celem tego programu jest wsparcie prowadzenie badań naukowych, rozwój nowych, innowacyjnych technologii oraz działania na rzecz podnoszenia konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw. Najważniejszym planowanym efektem jest pobudzenie innowacyjności polskiej gospodarki, poprzez zwiększenie nakładów prywatnych na B+R oraz kreowanie popytu przedsiębiorstw na innowacje i prace badawczo-rozwojowe.

Przewidziane w Programie obszary wsparcia to:

- budowa nowych i wzmacnianie istniejących powiązań między sektorem nauki a przedsiębiorstwami,
- rozwój innowacyjności przedsiębiorstw,

- wzmocnienie jakości badań oraz pozycji krajowych jednostek naukowych w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej.

Dofinansowanie kierowane będzie zwłaszcza na wsparcie całego procesu powstawania innowacji od fazy inkubacji pomysłu, poprzez działalność badawczą i rozwojową(B+R), prototypowanie aż po wdrażanie wyników badań. Szczególny nacisk położony zostanie na współpracę w ramach konsorcjów naukowych oraz jednostek naukowych i przedsiębiorstw. Istotne znaczenie będzie miało wspieranie obszarów określonych jako inteligentne specjalizacje (krajowe i regionalne). Ze względu na wysokie ryzyko związane z realizacją innowacyjnych projektów, finansowanie badań naukowych i innowacyjności w ramach PO IR będzie opierać się w dużej mierze na wsparciu dotacyjnym.

Wsparcie adresowane będzie m.in. do: przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz jednostek naukowych, a także instytucji otoczenia biznesu, takich jak?

Nastąpi wzmocnienie powiązań między przedsiębiorstwami i nauką; rozwój innowacyjności przedsiębiorstw; podniesienie jakości badań oraz pozycji krajowych jednostek naukowych w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej. W przypadku działań o charakterze systemowym, bezpośrednimi odbiorcami wsparcia będą jednostki administracji publicznej, natomiast pośrednimi: przedsiębiorstwa, jednostki naukowe i instytucje otoczenia biznesu.

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ (PO WER)

Program odpowiada na zdiagnozowane potrzeby w obszarach: zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Będzie też wspierał innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową w wymienionych obszarach oraz wdrażanie w Polsce Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych.

PO WER będzie wspierać następujące obszary:

- zatrudnienie i mobilność pracowników,
- włączenie społeczne i walkę z ubóstwem,
- inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie,
- wzmocnianie sprawności i efektywności państwa.

Beneficjentami PO WER 2014-2020 będą zarówno podmioty prywatne, jak i podmioty publiczne

Grupami docelowymi działań realizowanych w ramach PO WER będą m.in:

- osoby młode, w tym niepełnosprawne, w wieku 15-24 lat bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu,
- osoby młode, w tym niepełnosprawne, do 24. roku życia bez pracy,
- osoby młode, w tym niepełnosprawne, do 29. roku życia bez pracy w odniesieniu do pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- pracodawcy i ich pracownicy,
- osoby objęte programami profilaktycznymi,

- osoby odbywające karę pozbawienia wolności,
- społeczność romska.

PO WER będzie finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Na realizację Programu przeznaczono blisko 5 mld Euro – stanowi to aż 32 proc. wszystkich środków Europejskiego Funduszu Społecznego przeznaczonych dla Polski na lata 2014 – 2020.

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

PROGRAM POLSKA CYFROWA

W ramach Programu wspierane będą następujące inwestycje:

- poszerzanie dostępu do sieci szerokopasmowych,
- rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych,
- zwiększenie zastosowania technologii komunikacyjno-informacyjnych w usługach, np. e-administracja, e-integracja, e-kultura, e-zdrowie.

Celem głównym POPC jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. Zgodnie z Umową Partnerstwa, jako fundamenty te przyjęto: szeroki dostęp do szybkiego internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

PROGRAM WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ REPUBLIKA CZESKA – RZECZPOSPOLITA POLSKA 2014-2020

Podstawową, niezmienną zasadą dla beneficjentów chcących realizować projekt w ramach programu jest znalezienie zagranicznego partnera zainteresowanego współpracą. Beneficjentami programów mogą być jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia. Programy skierowane są także do jednostek administracji ustanowionych przez państwo lub samorząd w celu zapewnienia usług publicznych – m.in. placówek medycznych, edukacyjnych, kulturalnych, policji i straży pożarnej, parków ochrony przyrody. Inną ważną grupę stanowią organizacje pozarządowe i działające non-profit, a także szkoły wyższe, ośrodki akademickie i uczelnie oraz instytucje promujące zrównoważony rozwój, innowacyjność i przedsiębiorczość.

Cele niniejszej strategii są zgodne z Osią priorytetową 3: Edukacja i kwalifikacje. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie. Oś 3 nawiązuje do problemu, jakim jest wysoka stopa bezrobocia wśród ludzi młodych w wieku do 24 lat na obszarze oraz coraz gorszym poziomem wykształcenia ludności (w porównaniu ze statystykami ogólnokrajowymi). Oczekiwanym efektem będzie poprawa umiejętności osób wchodzących na rynek pracy na obszarze wsparcia w zakresie znalezienia po obu stronach granicy pracy odpowiadającej ich kwalifikacjom.

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013 (RPO WO 2007-2013) należy traktować jako jedno z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego. Oznacza to, że Program ma się przyczynić do osiągnięcia celów w niej określonych poprzez podejmowanie działań, uznanych za najistotniejsze w latach 2007- 2013 z punktu widzenia rozwoju regionu. Program został oficjalnie zatwierdzony przez Komisję Europejską 4 października 2007 r.

Celem głównym RPO WO 2007-2013 jest zwiększenie konkurencyjności oraz zapewnienie spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla podniesienia atrakcyjności województwa opolskiego, jako miejsca do inwestowania, pracy i zamieszkania. Dla osiągnięcia celu głównego określono siedem celów strategicznych, realizowanych poprzez odpowiadające im siedem priorytetów RPO WO 2007-2013, z czego cele niniejszej strategii są zgodne z priorytetami:

- Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu
- Społeczeństwo informacyjne
- Infrastruktura społeczna i szkolnictwo wyższe

Źródło: www.funduszeuropejskie.gov.pl

STRATEGIA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2020 ROKU

Zgodnie z tym dokumentem najpoważniejszym wyzwaniem rozwojowym, stojącym przed regionem jest zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji. Odpowiedzią na ten problem jest realizacja kompleksowych działań: wspierających rodzinę, przyciągających nowe inwestycje, wspierających, przedsiębiorczość i innowacyjność, tworzących nowe miejsca pracy, podnoszących kompetencje zawodowe mieszkańców. Szansą jest dla nas wykorzystanie potencjału osób starszych oraz dostosowanie oferty usług do potrzeb tej grupy mieszkańców.

Realizacja wskazanych wyżej działań sprawi, że w roku 2020 województwo opolskie będzie regionem wielokulturowym, w którym na pierwszym miejscu są jego mieszkańcy: wykształceni, otwarci na zmianę, wiedzę i innowacje, a także aktywni – na rynku pracy i poza nim; przyjaznym środowiskiem życia mieszkańców, rodzin, przedsiębiorców i wszystkich reprezentantów przestrzeni społeczno-gospodarczej; województwem z atrakcyjną ofertą rynku pracy, edukacyjną, kulturalną i gospodarczą, zachęcającą do wyboru tego regionu jako miejsca do zamieszkania, wypoczynku, inwestycji i rozwoju działalności innowacyjnej.

Strategia rozwoju gminy Ozimek jest zgodna z poniższymi celami strategii wojewódzkiej:

CEL STRATEGICZNY 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy

CEL STRATEGICZNY 2. Aktywna społeczność regionalna

CEL STRATEGICZNY 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka

CEL STRATEGICZNY 4. Dynamiczne przedsiębiorstwa

CEL STRATEGICZNY 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna

CEL STRATEGICZNY 6. Dobra dostępność rynków pracy, dóbr i usług

CEL STRATEGICZNY 10. Wielofunkcyjne obszary wiejskie

Źródło: www.umwo.opole.pl

EUROPA 2020

STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Cele strategii gminnej są zgodne z tymi priorytetami.

Źródło: ec.europa.eu

STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020

Dokument ten w swoich założeniach jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, dlatego też w wielu celach i priorytetach strategia gminy Ozimek znajduje w nim odzwierciedlenie. Wspólnymi założeniami są:

Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności

Cel II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego, w odniesieniu m.in. do kształcenia ustawicznego, rozwoju kierunków i jakości edukacji

Źródło: www.mir.gov.pl

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010 -2020

Dokument ten określa cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Wizja i cele rozwojowe gminy Ozimek są zgodne z pkt 5 KSRR - *Wizja i cel strategiczny rozwoju regionalnego*; 5.1. *Wizja rozwoju regionalnego Polski do roku 2020* tego dokumentu.

Źródło: www.mir.gov.pl

STRATEGIA ZIT AGLOMERACJI OPOLSKIEJ

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek jest zgodna z dwoma priorytetami Strategii ZIT Aglomeracji Opolskiej:

Priorytet 1: Nowe inwestycje i wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców Aglomeracji Opolskiej

Cel 1.1

Stworzenie dogodnych warunków dla inwestycji generujących nowe miejsca pracy

Priorytet 4: Dziedzictwo kulturowe i kultura w Aglomeracji Opolskiej

Cel 4.1

Budowa ponadregionalnej marki kulturalnej marki Aglomeracji Opolskiej

Działanie 4.1.1

Renowacja i promocja unikalnych zasobów kulturowych Aglomeracji Opolskiej

Priorytet 3: Wysoka jakość edukacji

Cel 3.1

Rozwój kompetencji istotnych na rynku pracy

Działania

Działanie 3.1.1 Wsparcie edukacji przedszkolnej w Aglomeracji Opolskiej

Działanie 3.1.2 Wsparcie kształcenia ogólnego w Aglomeracji Opolskiej

Źródło: www.aglomeracja-opolska.pl

ZAŁĄCZNIK: KARTA ZADANIA STRATEGICZNEGO

KARTA ZADANIA
/WZÓR/
ZAŁĄCZNIK DO STRATEGII ROZWOJU GMINY OZIMEK

1. NAZWA ZADANIA:		
2. RODZAJ/TYP ZADANIA (w przypadku inwestycji proszę opisać zadanie zgodnie z terminologią prawa budowlanego) zadanie inwestycyjne		
zadanie nieinwestycyjne		
3. TERMIN REALIZACJI ZADANIA	Rok rozpoczęcia:	Rok zakończenia:
4. GOTOWOŚĆ DOKUMENTACYJNA W przypadku zaznaczenia „tak”, proszę podać zakres opracowanych dokumentów, decyzji, pozwoleń i termin ich ważności	TAK	NIE
5. WARTOŚĆ ZADANIA NETTO W PLN		
6. WARTOŚĆ ZADANIA BRUTTO W PLN		
7. ŹRÓDŁO DOFINANSOWANIA (proszę podać nazwę programu)		
8. PLANOWANY POZIOM DOTACJI		
9. ZGODNOŚĆ Z CELAMI STRATEGII ROZWOJU GMINY OZIMEK NA LATA 2016 - 2022 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2025 (proszę wskazać numery celów)		
10. WNIOSKODAWCA (proszę podać nazwę i adres)	ORGANIZACJA SPOLECZNA	
	PRZEDSIĘBIORCA	
11. OSOBA/PODMIOT/KOMÓRKA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ ZADANIA		

Pkt. 1

NAZWA ZADANIA

Należy wpisać ostateczną nazwę, pod jaką zadanie będzie realizowane przez Wnioskodawcę.

Pkt. 2

RODZAJ/TYP ZADANIA

Należy scharakteryzować rodzaj zadania, przy czym zadanie inwestycyjne wiąże się z działaniem związanym z ingerencją w środki trwałe, a zadanie nieinwestycyjne – nie.

Pkt. 3

TERMIN REALIZACJI ZADANIA

Należy wpisać przewidywany rok rozpoczęcia i zakończenia zadania.

pkt. 4

GOTOWOŚĆ DOKUMENTACYJNA

Należy zaznaczyć, czy Wnioskodawca jest przygotowany pod względem formalno-prawnym do rozpoczęcia zadania, tj., czy dysponuje wymaganymi dokumentami technicznymi, projektowymi, zgodami i decyzjami.

pkt. 5

WARTOŚĆ ZADANIA NETTO W PLN

Należy wpisać kwotę netto.

pkt. 6

WARTOŚĆ ZADANIA BRUTTO W PLN

Należy wpisać kwotę brutto, tj. kwotę netto powiększoną o obowiązujące Wnioskodawcę podatki

pkt. 7

ŹRÓDŁO DOFINANSOWANIA

Należy wskazać planowane źródło dofinansowania/finansowania: właściwy program unijny, programy krajowe, w tym ministerialne, programy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, prywatnych grantodawców krajowych i zagranicznych, inne.

pkt. 8

PLANOWANY POZIOM DOTACJI

Należy wpisać w jakiej wysokości i/lub jaki poziom wsparcia (wyrażony w procentach) Wnioskodawca planuje uzyskać wsparcie ze źródła wskazanego w pkt. 7

pkt. 9

ZGODNOŚĆ Z CELAMI STRATEGII ROZWOJU GMINY OZIMEK NA LATA 2016 - 2022 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2025

Należy podać jedynie numery celów z ww. dokumentu, które zdaniem Wnioskodawcy są zgodne z planowanym zadaniem. Nie należy przepisywać celów.

10. WNIOSKODAWCA

Należy rodzaj Wnioskodawcy, podać nazwę i adres, przy czym:

- organizacja społeczna to podmioty wskazane w art. 3 Ustawy o działalności publicznej i o wolontariacie
- przedsiębiorca to podmiot, któremu ustawa o swobodzie działalności gospodarczej przyznaje określone prawa. Należy zaznaczyć kategorię przedsiębiorstwa, tj. wpisać, czy jest to średnie przedsiębiorstwo, małe przedsiębiorstwo, czy mikroprzedsiębiorstwo zgodnie z obowiązującymi przepisami Unii Europejskiej.

11. OSOBA/PODMIOT/KOMÓRKA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ ZADANIA DO ZŁOŻENIA WNIOSKU PODMIOTY

Należy podać czytelnie: imię i nazwisko osoby składającej wniosek w imieniu własnym, bądź podmiotu, który reprezentuje, zgodnie z formą reprezentacji obowiązująca w tym podmiocie.

Uzasadnienie

Dotychczasowa Strategia Rozwoju Gminy Ozimek uchwalona była na lata 2003 - 2015. W związku z tym, że jej okres realizacji zakończył się w 2015r. zaistniała potrzeba opracowania i przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na kolejne lata.

Strategia Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2016-2022 stanowi istotny dokument planowania rozwoju lokalnego gminy. Celem Strategii jest określenie najważniejszych kierunków rozwojowych, wskazanie wizji, celów strategicznych i operacyjnych, zadań strategicznych oraz sposobów ich realizacji przez Gminę Ozimek w najbliższych latach.

Stanowi również niezbędny dokument w kontekście perspektywy finansowej 2014-2020 Unii Europejskiej, bowiem już pierwsze nabory wniosków o dofinansowanie projektów ze środków unijnych określają wymogi w zakresie przedłożenia zgodności projektu z dokumentem strategicznym Gminy.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Ozimek na lata 2016 - 2022 jest uzasadnione.

Sekretarz Gminy Ozimek

Barbara Durkalec